

T.C
BAHÇEŞEHİR ÜNİVERSİTESİ

**AVRUPA PARLAMENTOSU SEÇİMLERİNE DÜŞÜK
KATILIMIN NEDENLERİ**

Yüksek Lisans Tezi

MUSTAFA BAĞCI

İSTANBUL, 2010

T.C
BAHÇEŞEHİR ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
AVRUPA BİRLİĞİ YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

**AVRUPA PARLAMENTOSU SEÇİMLERİNE DÜŞÜK
KATILIMIN NEDENLERİ**

Yüksek Lisans Tezi

MUSTAFA BAĞCI

Tez Danışmanı: YRD. DOÇ. DR. SELCEN ÖNER

İSTANBUL, 2010

T.C.
BAHÇEŞEHİR ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
AVRUPA BİRLİĞİ İLİŞKİLERİ YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

Tezin Adı: Avrupa Parlamentosu Seçimlerine Düşük Katılımın Nedenleri
Öğrencinin Adı Soyadı: Mustafa Bağcı
Tez Savunma Tarihi: 15.06.2010

Bu tezin Yüksek Lisans tezi olarak gerekli şartları yerine getirmiş olduğu Enstitümüz tarafından onaylanmıştır.

Prof. Dr. Selime SEZGİN
Enstitü Müdürü

Bu tezin Yüksek Lisans tezi olarak gerekli şartları yerine getirmiş olduğunu onaylarım.

Prof. Dr. Ayşe NUHOĞLU
Program Koordinatörü

Bu Tez tarafımızca okunmuş, nitelik ve içerik açısından bir Yüksek Lisans tezi olarak yeterli görülmüş ve kabul edilmiştir.

Jüri Üyeleri

İmzalar

Yard. Doç. Dr. Selcen ÖNER

Yard. Doç. Dr. Cengiz AKTAR

Yard. Doç. Dr. Selin ÖZOĞUZ

ÖZET

AVRUPA PARLAMENTOSU SEÇİMLERİNE DÜŞÜK KATILIMIN NEDENLERİ

Bağcı, Mustafa

Avrupa Birliği İlişkileri Yüksek Lisans Programı
Tez Danışmanı: Yard. Doç. Dr. Selcen Öner

Haziran, 2010, 132 Sayfa

Bu tezde, Avrupa Parlamentosunun (AP) yetkilerinin artmasına karşın seçimlerine katılımın düşmesinin nedenlerini incelenmektedir. Avrupa Birliğinin (AB) seçimle iş başına gelen tek kurumu olan Avrupa Parlamentosunun seçimlerine katılım büyük önem taşımaktadır çünkü seçimlere katılım oranı Birliğin Avrupa vatandaşları nezdindeki meşruiyetinin bir göstergesidir.

İlk doğrudan seçimlerin yapıldığı 1979 yılından beri yedi kez gerçekleştirilen AP seçimlerine katılım sürekli olarak düşmektedir. Bu süre içinde AP'nin yetkileri kayda değer ölçüde artmıştır. Katılım oranlarının bu artış doğrultusunda artması beklenirken böyle bir düşüş yaşanması şaşırtıcı bir durumdur. Bu çalışmada, bu durumun nedenleri ortaya koyulmaya çalışılmıştır.

Betimleyici bir yaklaşımın benimsendiği bu çalışma, literatür taraması ve Eurobarometre anketlerinin incelenmesi sonucunda elde edilen verilere dayanmaktadır.

Avrupa Parlamentosu seçimlerine katılımın düşük olmasının nedenleri AB vatandaşlarının Birliği ve kurumlarını yeterince tanımaması, siyasete olan ilginin azalması, AB ve AP'ye ilişkin demokratik açık ve meşruiyet algısının yanısıra siyasete güvensizlik ve AB/AP'ye güvensizlik yer almaktadır.

Anahtar Kelimeler: Avrupa Birliği, Avrupa Parlamentosu, Avrupa Parlamentosu'nun Yapısı, Avrupa Parlamentosu'nun Yetkileri

ABSTRACT

REASONS FOR LOW VOTER TURNOUT IN THE EUROPEAN PARLIAMENT ELECTIONS

Bağcı, Mustafa

M.A. Program in European Union Relations

Thesis Supervisor: Assistant Professor Selcen Öner

June, 2010, 132 Pages

This thesis inquiries into why the voter turnout in the European Parliament (EP) Elections keeps falling although the powers of the EP have increased significantly. Voter turnout in the EP Elections is very important as it is an indicator of citizens' perception of the EU's legitimacy as well as the EP, which is the only directly-elected EU institution.

The voter turnout has fallen steadily since in the seven EP elections since 1979 when the first direct elections to the EP were held. Although the powers of the EP have grown substantially, it is puzzling that the turnout rates have been low, which was in contrast to expectations. This research attempts to explain the reasons behind this phenomenon.

Having adopted a descriptive approach, the work is based on the data collected through literature review and examination of the surveys conducted by the Eurobarometer.

As a result of this work, it was concluded that the causes for the decreasing turnout in the EP elections are lack of information about the EU and its institutions, decreasing interest in politics, the perception of democratic deficit and legitimacy problem associated with the EU and the EP, distrust in politics as well as distrust in the EU and EP.

Keywords: European Union, European Parliament, Composition and Organisation of the European Parliament, Powers of the European Parliament

İÇİNDEKİLER

TABLolar.....	VI
KISALTMALAR.....	VIII
1. GİRİŞ.....	1
2. AVRUPA PARLAMENTOSU.....	5
2.1 AVRUPA PARLAMENTOSUNUN TARİHSEL GELİŞİMİ.....	5
2.2 AVRUPA PARLAMENTOSUNUN YAPISI VE İŞLEYİŞİ.....	11
2.3 AVRUPA PARLAMENTOSUNUN YETKİLERİ.....	26
3. AVRUPA PARLAMENTOSU SEÇİMLERİ	42
3.1 DOĞRUDAN SEÇİMLERİN TARİHSEL GELİŞİMİ.....	42
3.2 SEÇİM SİSTEMİ, SEÇME VE SEÇİLME HAKKI.....	43
3.3 SEÇİMLERDE AB KURUMLARININ GÖREVLERİ	44
3.4 SEÇİM KURALLARI	44
3.5 AVRUPA PARLAMENTOSU SEÇİMLERİ (1979-2009)..	45
3.5.1 1979 Seçimleri.....	47
3.5.2 1984 Seçimleri.....	48
3.5.3 1989 Seçimleri.....	50
3.5.4 1994 Seçimleri.....	52
3.5.5 1999 Seçimleri.....	54
3.5.6 2004 Seçimleri.....	56
3.5.7 Genel Değerlendirme (1979-2004).....	60
3.5.8 2009 Seçimleri.....	61
3.5.9 2009 Seçimleri Değerlendirme.....	82
4. SEÇİMLERE DÜŞÜK KATILIMIN NEDENLERİ.....	85
4.1 GİRİŞ.....	85
4.2 SEÇİM KATILIM ORANLARINDAKİ FARKLILIKLAR.....	87
4.3 SEÇMEN PROFİLİ.....	91
4.4 AP SEÇİMLERİNE KATILMAMANIN NEDENLERİ.....	96
4.4.1 Oy Kullanmak İsteyip De Kullanamayanlar.....	96
4.4.2 Oy Kullanabileceği Halde Kullanmayanlar.....	97
5. SONUÇ.....	117
KAYNAKÇA.....	121

TABLÖLAR

Tablo 2.1: AP’de parti sandalye dağılımı.....	13
Tablo 2.2: Ülkelerin AP’deki sandalye dağılımı (2009 – 2014 Dönemi).....	14
Tablo 2.3: AP’nin daimi komisyonları.....	22
Tablo 3.1: Avrupa Parlamentosu seçimleri katılım oranları.....	43
Tablo 3.2: AP seçimlerinin ülkelere göre katılım oranları.....	44
Tablo 3.3: 1979 Avrupa Parlamentosu seçimleri sonuçları.....	45
Tablo 3.4: 1979 Avrupa Parlamentosu seçimleri ülkelere göre sandalye dağılımı.....	46
Tablo 3.5: 1984 Avrupa Parlamentosu seçimleri sonuçları.....	47
Tablo 3.6: 1984 Avrupa Parlamentosu seçimleri ülkelere göre sandalye dağılımı.....	48
Tablo 3.7: 1989 Avrupa Parlamentosu seçimleri sonuçları.....	49
Tablo 3.8: 1989 Avrupa Parlamentosu seçimleri ülkelere göre sandalye dağılımı.....	50
Tablo 3.9: 1994 Avrupa Parlamentosu seçimleri sonuçları.....	51
Tablo 3.10: 1994 Avrupa Parlamentosu seçimleri ülkelere göre sandalye dağılımı.....	52
Tablo 3.11: 1999 Avrupa Parlamentosu seçimleri sonuçları.....	53
Tablo 3.12: 1999 Avrupa Parlamentosu seçimleri ülkelere göre sandalye dağılımı.....	54
Tablo 3.13: 2004 Avrupa Parlamentosu seçimleri sonuçları.....	56
Tablo 3.14: 2004 Avrupa Parlamentosu seçimleri ülkelere göre sandalye dağılımı.....	57
Tablo 3.15: 1979-2004 AP seçimlerinde katılım oranı yüzde 50’den çok olan ülke sayısı ve seçimlere katılan ülke sayısı.....	58
Tablo 3.16: 1979-2009 AP seçimleri siyasi grupların aldıkları oy yüzdeleri.....	58
Tablo 3.17: 2009 Avrupa Parlamentosu seçimleri sonuçları ve ülkelere göre sandalye sayıları....	60
Tablo 3.18: 2009 Fransa AP seçimleri sonuçları.....	68

Tablo 3.19: 2009 Almanya 2009 ulusal seçimleri ve 2009 AP seçimleri sonuçları.....	71
Tablo 3.20: 2009 İspanya AP seçimleri sonuçları.....	74
Tablo 3.21: 1987-2009 İspanya AP seçimleri ve ulusal seçimler katılım oranları.....	74
Tablo 3.22: 1979-2009 Britanya AP seçimleri ve ulusal seçimler katılım oranları.....	76
Tablo 4.1: 1979-2009 AP seçimleri katılım oranları ve en güncel ulusal seçimler.....	84
Tablo 4.2: 2009 AP seçimleri seçmenlerin genel profili.....	89
Tablo 4.3: Seçmen türleri.....	91
Tablo 4.4: Seçmenlerin oy kullanmama kararı aldıkları zaman.....	93
Tablo 4.5: 2009 seçimleri sonuçlarına ilgi.....	98
Tablo 4.6: Politikaya güvensizlik/politikadan memnuniyetsizlik.....	110
Tablo 4.7: AB'ye ilişkin düşünceler.....	112
Tablo 4.8: AB'ye ilişkin düşünceler ve 2009 seçimleri.....	113

KISALTMALAR

Avrupa Atom Enerjisi Topluluğu	:	AAET
Avrupa Birliği	:	AB
Avrupa Ekonomik Topluluğu	:	AET
Avrupa Ekonomik Topluluğu Antlaşması	:	ATA
Avrupa Kömür ve Çelik Topluluğu	:	AKÇT
Avrupa Parlamentosu	:	AP
Avrupa Topluluğu	:	AT
Avrupa Toplulukları Adalet Divanı	:	ATAD
Eurobarometre	:	EB
Tek Avrupa Senedi	:	TAS

1. GİRİŞ

Avrupa Birliğinin en önemli üç kurumundan biri olan Avrupa Parlamentosu (AP), AB'nin doğrudan seçimlerle iş başına gelen tek kurumudur. İlk olarak Avrupa Kömür ve Çelik Topluluğunun (AKÇT) Ortak Meclisi olarak kurulan ve sadece danışma meclisi niteliğinde görev yapan AP'nin yetkileri, Birliğin gelişmesine koşut olarak artmıştır. AP, günümüzde önemli yasama, bütçe ve denetleme yetkilerine sahiptir. David Farrell'e göre AP "yasama ve denetim yetkileri bakımından dünyadaki en güçlü meclislerden biridir" (AP resmi websitesi, 2010).

AP seçimleri beş yılda bir yapılmakta olup her AB vatandaşı ikamet ettiği yerde seçimlerde oy kullanma ve aday olma hakkına sahiptir. İlk doğrudan seçimlerin yapıldığı 1979 yılından bu yana yedi seçim yapılmıştır. Seçimlere katılım giderek azalmaktadır. Seçimlere katılmayanların sayısı katılanlardan daha çoktur. Bu durum, AB'nin ve AP'nin gelişimiyle tezat oluşturmaktadır. Artan yetkiler doğrultusunda artması beklenen katılımın sürekli olarak düşmesi, hem politikacıları hem bilim insanlarını endişelendirmektedir; zira katılım oranı, demokrasilerde kurumsal meşruiyetin önemli göstergelerinden biridir. Birliğin en meşru kurumu olarak gösterilmesine karşın seçimlerdeki sürekli düşen katılım oranları AP'nin meşruiyetini sorgulatmaya başlamıştır. Bundan dolayı, artan yetki ve kazanımlara rağmen düşen katılım oranlarının ardında yatan nedenlerin ortaya çıkartılması büyük önem taşımaktadır. Bu çalışma bu nedenleri ortaya koymayı amaçlamaktadır.

AP seçimlerine katılımıla ilgili çalışmalara bakıldığında, çalışmaların çoğunun AP seçimlerine "ikincil seçimler olarak" yaklaştığı görülmektedir (Reif and Schmitt 1980). Bu modele göre AP seçimlerinin ucunda seçmenleri çekecek bir sonuç yoktur, başka bir deyişle, ortada kazanılacak veya kaybedilecek çok şey yoktur. AP'nin yetkileri ulusal parlamentolara göre daha az ve sınırlı olup seçim sonuçlarında herhangi bir AB hükümeti kurulmamaktadır hem de AP vekillerinin vergi oranlarını belirleme, sağlık ve eğitim hizmetlerine ilişkin kararlar verme yetkisi bulunmamaktadır. Seçimler AB seçimleri

olmasına karşı bütün seçim kampanyaları ulusal düzeyde gerçekleşmektedir. Seçmenler bunları bildiğinden, bu seçimlere ulusal seçimlere oranla daha az önem vermekte ve seçimlere daha az rağbet etmektedir. Seçmenler oylarını ulusal politika bağlamını dikkate alarak vermektedir. Ayrıca, AP seçimleri ile ilgili çalışmaların çoğu, düşük katılımın nedenlerinden ziyade, seçimlerde ortaya çıkan örüntülere ve seçimlerin ikincil seçim modeline ne ölçüde uyup uymadığına odaklanmaktadır (Reif and Schmitt 1980; van der Eijk and Franklin 1996; Marsh 1998).

AP seçimlerinin sonuçların izah etmek için ortaya atılan bir başka model ise “Avrupa önemlidir” yaklaşımıdır (Hix and Marsh 2007). Bu yaklaşıma göre, seçimlerdeki düşük katılım ve parti değiştirmenin tek nedeni, seçim döngüsünün ortasında iktidara olan desteğin azalması değildir. Partilerin Avrupa entegrasyonu konusundaki pozisyonlarından duyulan memnuniyetsizlik de bu iki sonucun nedeni olabilir. Bazı çalışmalar Avrupa konusunun AP seçimlerinde görülen örüntüleri etkilediğine dair kanıtlar sunmaktadır. Marsh’a (2007) göre Avrupa konusu, seçimlerde bazı seçmenler için önem arz etmektedir. Blondel ve diğ. (1998) 1994 AP seçimlerine ilişkin yapılan anketin sonuçlarından elde ettikleri kanıtlara dayanarak AP seçimlerinde, seçmenin tercihini yaparken yalnızca “ulusal politika” konularını dikkate almadığını ileri sürmektedir. Robert Pahre’ye göre (2006, s.7) Danimarka ve İsveç’te Haziran Listesi’ne; Hollanda’da Şeffaf Avrupa’ya ve diğer ülkelerdeki benzer partilere oy veren seçmenler, tercihlerini sadece iç politika nedeniyle değil, AB konularıyla bağlantılı olarak yapmaktadır. Bu açıklama daha çok AB karşıtı kişiler için geçerli gibi görünmektedir. Bu kişiler AB’ye karşıtlığını açıkça belirten partileri tercih etmektedir.

AP seçimlerine düşük katılım, genellikle iki düzeyde analiz edilmektedir. Birinci düzey olan kurumsal veya sistemsel düzeyde seçim sistemleri, parti rekabeti, yönetim biçimleri, ulusal seçim döngülerine bakılmakta; ikinci düzeyde ise bireysel veya mikro etkenler üzerinde durulmaktadır. Bireysel etkenler arasında seçmenlerin eğitim düzeyi, yaşı, gelir düzeyi, yaşadığı yer, politikaya ilgisi, partilere yakınlığı gibi etkenler yer almaktadır. Veri analizi konusunda da benzer bir ayırım görülmektedir. Bazı araştırmalar bireysel düzeyde

(anketler) elde edilen veriler kullanırken, bazıları mevcut bilgilerin (seçim sonuçları, katılım oranları) analizine başvurmaktadır.

Van der Eijk and Franklin (1996) kurumsal etkenler arasında oy kullanma zorunluluğu, seçimlerin pazar günü yapılması, seçim sistemi ve AP seçimlerinin ulusal seçim döngüsü içindeki zamanlamasını göstermektedir. Bireysel düzeyde ise politikaya ilgi en önemli etken olup siyasi eğilim ve partilerin cazibesi sosyo-demografik değişkenlerden daha önemlidir. İkincil seçim modelini AP seçimlerine uygulayan Franklin (2001) katılım oranlarının düşmesinin nedenlerine ilişkin olarak öncelikle oy kullanmanın zorunlu olduğu üye devletlerin sayısının azalmasını göstermektedir. 1979'da dokuz üye ülkeden üçünde oy kullanmak zorunlu iken, 1999'da bu oran onbeşte üçe düşmüştür. Bernhard Wessels (2003) AP seçimlerinin katılım oranlarındaki düşüklüğü bilgi/mobilizasyon yaklaşımı ve tutumsal yaklaşım ile açıklamaya çalışmaktadır. Ona göre, seçmenlerin sandığa gitmemelerinin üç nedeni partilerin ve politikacıların seçimlerin önemini seçmene yeterince anlatamamaları; AB halkının Birlik ile özdeşleşmesinin hala çok zayıf olması ve seçim sonuçlarının, seçimde bağlılık ve katılım yaratacak kadar önemli bir sonucu olmamasıdır. Mattila'ya göre (2003) bireysel düzeyde oy verme yaş, cinsiyet, eğitim ve gelir düzeyi gibi sosyo demografik faktörlerle ilgilidir.

Bu çalışma, büyük oranda literatür taramasına dayanmakta olup betimleyici bir yaklaşıma sahiptir. Bunun yanısıra AP seçimlerinin resmi sonuçları ile Eurobarometre anketleri karşılaştırılmıştır.

İkinci bölümde AP'nin yapısı, görevleri, yetkileri ve işleyişinin yanısıra AP'nin gelişmesindeki önemli olay ve gelişmeler hakkında ayrıntılı bilgiler verilmiştir. Üçüncü bölümde, doğrudan seçimlerin tarihsel süreci ele alınmış ve 1979 – 2009 döneminde gerçekleştirilen yedi seçime değinilmiştir. Burada ilk altı seçim hakkında kısa bilgiler verilirken daha çok 2009 seçimlerine odaklanılmıştır. Ayrıca, seçim atmosferi hakkında fikir vermek, ülkelerin iç seçim dinamiklerini anlamak amacıyla Fransa, Almanya, İspanya, Britanya, İsveç ve Bulgaristan'daki AP seçimlerine kısaca değinilmiştir. Bu

lkeler seçilirken AB coğrafyasının farklı bölgelerinin temsiline dikkat edilmiştir. Bu seçimde İşkandinavya'dan bir lke, AB'nin lokomotif yelerinden Fransa ve Almanya, Avrupa şüphecisi Britanya, komünist geçmişe sahip Bulgaristan ile güney Avrupa lkesi İşpanya seçilmiştir. Dördüncü bölümde, 2009 AP seçimleri resmi sonuçları ve Eurobarometre'nin anketleri işığında seçimlere katılmama nedenlerine bakılmıştır. Bu bölümde öncelikle seçmen profili, seçmen türleri, seçim sonuçlarındaki ülkeden ülkeye farklılıklar ve oy kullanmama nedenleri üzerinde durulmuştur. Sonuç bölümünde, değerlendirme yapılmıştır ve katılımın arttırılmasına yönelik öneriler sıralanmıştır.

Çalışmanın cevap aradığı en önemli soru "AP seçimlerine katılımın düşmesinin nedenleri nelerdir?" sorusu olup "Kendi ulusal seçimlerinde oy kullanan seçmenler AP seçimlerinde niçin oy kullanmamaktadır?" sorusu da cevabı önemli olan bir sorudur. Çalışma sonucunda, AB vatandaşlarının AB'yi ve AP'yi yeterince tanımamaları, AP seçimlerinin seçmenler tarafından ikincil seçimler olarak görülmesi, seçmenlerin kafasındaki AB ve AP'ye ilişkin demokratik açık ve meşruiyet algısı, siyasete ve siyasetçilere güvensizlik gibi nedenlerin AP seçimlerine katılımı olumsuz etkilediği görülmüştür.

2. AVRUPA PARLAMENTOSU

2.1 AVRUPA PARLAMENTOSUNUN TARİHSEL GELİŞİMİ

Corbett (2005) AP'nin tarihi gelişimini, üzerinde bir incir yaprağından başka birşeyi olmayan bir kurumun ortak yasa koyuculuğa uzanan yolculuğu olarak nitelendirmektedir. AP, yetki ve görevler bakımından en fazla değişim yaşayan AB organı olmuştur. Her antlaşmanın en karlısı olmayı başaran kurum, bazen minimalist bir strateji izleyerek mevcut yetkilerini maksimum bir şekilde kullanmayı bilmiştir, bazen ise maksimalist bir strateji izleyerek antlaşmaların sınırlarını zorlamış ve yeni antlaşmaları kollamıştır.

AKÇT kurulduğunda bir parlamento organından pek bahsedilmiyordu. O dönemde en önemli kurum “Yüksek Otorite” idi. Bu otorite, kömür ve çelik kaynaklarının yönetiminde uluslararası yetkilere sahipti. Ortak Meclis adında bir yapının kurulması Yüksek Otoritenin hesap verme sorumluluğuna çare bulmak amacıyla sonradan ortaya atılmıştır. Kurulan meclisin tek kayda değer yetkisi, Otoriteyi denetleme yetkisiydi. Ortak Meclisin, kullanılan oyların üçte iki çoğunluğuyla bütün bir organı görevden alma yetkisi bulunuyordu. Üye ülkeler Ortak Meclise gönderecekleri temsilcileri ister doğrudan seçimlerle, isterlerse ulusal parlamentolarının üyelerinin tercihleri yoluyla belirleme hakkına sahipti. Buradaki doğrudan seçim bağlantısı Parlamentiye daha ilk baştan diğer kurumlardan ayırmıştır (Peterson ve Shackleton 2006, s.107).

1957 yılında imzalanan Roma Antlaşması Meclisin yetkilerinde önemli değişiklikler yapmıştır. Bu Antlaşma'da *doğrudan seçimler maddesine* yer verilmiştir. Artık temsilcilerin belirlenmesi yöntemi üye devletlere ait olmayacaktı. Bununla birlikte, doğrudan seçimlerin tarihine ilişkin herhangi bir takvim belirtilmemiştir. Parlamentiye hem danışma hem denetim yetkileri verilmiştir. Ancak, doğrudan seçimlerin gerçekleştirilmesi yirmi yıldan uzun bir süre almıştır.

1970 ve 1975 yıllarında Kurucu Antlaşmalar'da yapılan değişiklikler Parlamenteoya bütçe yetkileri tanımıştır. Bu yetkiler bütçeyi tamamen reddetme, değiştirme ve yıllık hesapları onaylama haklarıydı. Parlamento bütçeyi reddetme hakkını 1979 ve 1984'de kullanmıştır (Peterson ve Shackleton 2006, s.107).

1974 yılında Fransa'da Valery Giscard d'Estaing ve Batı Almanya'da Helmut Schmidt'in iktidara gelmeleriyle birlikte, doğrudan seçimler konusu tekrar gündeme gelmiş, Paris Zirvesi'nde doğrudan seçimlerin 1978'den sonra yapılması kararı alınmıştır. Doğrudan seçimler, Parlamenteonun yasama yetkileri kazanmasının önünü açmıştır. Burada değinilmesi gereken önemli olaylardan biri, Avrupa Toplulukları Adalet Divanının (ATAD) 1980'deki *Isoglucose* kararıdır. Bu karar, Topluluk yasalarından birini iptal etmiştir. İptal gerekçesi ise Parlamenteonun bu yasaya ilişkin görüşünü henüz bildirmemiş olmasıdır. Mahkeme, Konseyin Parlamenteonun görüşünü almadan önce herhangi bir yasa çıkartamayacağını belirtmiştir. Mahkeme, Topluluğun yasama sürecinde Parlamenteonun danışma yetkisiyle gerçek bir rol oynama hakkına sahip olduğunu, Parlamenteonun bu yetkisinin, kurucu antlaşmaların amaçladığı kurumlar arası dengede vazgeçilmez bir yetkiyi temsil ettiğini, bu yetkinin sınırlı da olsa Topluluk düzeyindeki temel demokrasi ilkesini yansıttığını, bu ilkenin de halkların temsilci bir meclis aracılığıyla iktidarın kullanılmasına katılmaları gerektiği anlamına geldiğini vurgulamıştır (European Parliament Fact Sheets, AP Resmi websitesi, 2010).

1985 yılında Lüksemburg Konferansı sonucunda oluşturulan ve 1 Temmuz 1987'de yürürlüğe giren Tek Avrupa Senedi (TAS) ile Parlamento, yasama sürecine katılmaya başlamıştır. Senet, 1992 yılına kadar tek bir Avrupa pazarı oluşturmayı amaçlıyordu. Yine bu Senet ile birlikte "Avrupa Parlamentosu" ismi resmen antlaşmalara girmiştir (Tezcan 2001). Tek Pazar sürecini hızlandırmak amacıyla üye devletler daha fazla oyçokluğu uygulaması içeren yeni bir prosedür geliştirdi. Bu yeni prosedüre göre Parlamento, önerilen yasaları bir değil iki kez değerlendirme, müzakere etme, yetkisine sahip olmuştur. Ayrıca, Komisyonun Parlamenteonun değişiklik önerilerini desteklemesi durumunda, Konsey Parlamenteoyu ancak oybirliği ile aşabilecekti.

1972'de hazırlanan Vedel Raporu, Parlamentonun bir yasa teklifine değişiklik önerisi getirme hakkına karşıydı. Rapor, Parlamento'ya kendisine Konsey tarafından sunulan bir yasa teklifine evet ya da hayır deme hakkı verilmesini öneriyordu. Böyle bir hak TAS ile birlikte Parlamento'ya yasama ile ilgili olmayan konularda verilmiştir. Bu hak yeni üye devletlerin kabulü ve AB üyesi olmayan ülkelerle yapılan antlaşmalarla sınırlıydı. TAS'ın onaylanmasını takip eden iki yıl içinde uluslararası antlaşmalar için Parlamentonun onayı otuz kez istenmiştir (Peterson ve Shackleton 2006, s.108).

7 Şubat 1992 yılında imzalanan Maastricht Antlaşması, ortak karar olarak bilinen yeni bir prosedürü getirmiştir. Bu prosedür, Parlamento ve Konseyin kararları ortak ve doğrudan müzakere yoluyla almasını, müzakerelerin başarısızlıkla sonuçlanması durumunda Parlamentonun yasa taslağını reddetmesini öngörüyordu (Demir 2005, s. 16-17).

Maastricht Antlaşması, Parlamento'ya göreve başlamadan önce Komisyonu onaylama veya onaylamama yetkisi tanımıştır. Ayrıca, araştırma komisyonları kurulmasına imkan vererek Parlamentonun kontrol yetkisini arttırmış ve ona Ombudsman atama yetkisi vermiştir. Dahası, Parlamento'ya, Komisyonu bir yasa teklifi vermeye davet etme hakkı vermiştir. Bu şekilde, kısıtlı da olsa Parlamento yasama sürecini başlatma imkanı bulmuştur.

Bütün bu yeni yetkilere rağmen Parlamentonun ikinci ve üçüncü sütunlardaki rolü hala danışma niteliğindedir. Birinci sütunun Avrupa Para Birliğine ilişkin hükümleri AP'ye değişken bir rol veriyordu. Buna göre dört madde için ortak karar değil, işbirliği prosedürü uygulanacak ve Parlamento, Avrupa Merkez Bankasının yönetim kurulunun atanmasında danışma görevine sahip olacaktı. Ayrıca Avrupa Merkez Bankası başkanı yılda dört kez Parlamentonun yetkili komisyonuna rapor verecekti (Peterson ve Shackleton 2006, s.109).

2 Ekim 1997'de imzalanan Amsterdam Antlaşması 1 Mayıs 1999'da yürürlüğe girmiştir. Amsterdam Antlaşması ile Parlamentonun ortak karar yetkisini kullanma alanı

genişletilmiştir. Bu Antlaşma, Parlamentonun Avrupa Konseyinin, Komisyon Başkanı adayını onaylama uygulamasına meşruiyet kazandırmıştır (Demir 2005, ss. 22-29).

Nice Antlaşması'na ilişkin mőzakerelerde en çok, üye devletlerin Konsey ve Komisyondaki sandalye ve oy sayıları tartışılmıştır. Bu antlaşmayla ortak karar prosedőrünün uygulama alanı otuz yediye çıkartılmıştır. AP'nin üye sayısının 732'yi aşmaması kararı alınmıştır (Peterson ve Shackleton 2006, s.109).

Avrupa Anayasası 29 Ekim 2004 tarihinde 25 üye Őlkenin devlet ve hŐkŐmet başkanlarınca Roma'da imzalandı. Nice Antlaşması'nın imzalanmasıyla birlikte, artık Topluluk hukuku sekiz antlaşma, elliden çok protokol ve ekten oluşuyordu. Avrupa Topluluğu antlaşmasını değiştiren antlaşmaların eklerinde pek çok dokũman vardı. Bu denli çok sayıda dokũmanın olması, Avrupa vatandaşlarının Birliğin işleyişini anlamalarını zorlaştırıyordu. 2000 yıldıdaki HŐkũmetlerarası Konferans'ın son bŐlũmũne iliştirilen *Avrupa Birliğinin Geleceğine İlişkin Deklarasyon* yeni bir reform antlaşmasının yol haritasını çiziyordu. Anayasa alışmaları bu deklarasyon doğrultusunda başlamıştır. Aralık 2001'de Laeken'deki toplantısında Avrupa Konseyi, reformu hazırlamak ve tekliflerde bulunmak ũzere Avrupa Konvansiyonunu oluşturdu. Aslında bir Konvansiyon oluşturma yaklaşımı, alışıla gelen hŐkũmet başkanlarının kapalı kapılar arkasında yaptıkları toplantılardan uzaklaşılması bakımından kayda değerdir. Őye devletler, AP, ulusal parlamentolar ve Komisyondan temsilcilerin yer aldığı Konvansiyon Şubat 2002 ve Temmuz 2003 tarihleri arasında halka açık bir Şekilde gŐrũřmeler gerçekleştirdi. Birliğin daha etkili, Şeffaf ve kolay anlaşılır hale getirilmesi amacıyla kŐklũ bir reform Önerisi hazırlandı. Bu gŐrũřmeler sonucunda hazırlanan taslak, Avrupa Anayasası 2003/4 HŐkũmetlerarası Konferansı'nın gũndemine alındı. Konferans, Ekim 2003 ve Haziran 2004 arasında gerçekleşti ve katılımcılar Avrupa Anayasası Antlaşması ũzerinde uzlaşmaya vardı. Bu Anayasa Antlaşması'nın, Euratom Antlaşması hariç olmak ũzere son 50 yılda imzalanan bũtũn antlaşmaların yerini alması ŐngŐrũlũyordu.

Antlaşma metni, yapı olarak dört ana bölümden oluşuyordu. Anayasa'nın Avrupa Parlamentosunu ilgilendiren yenilikleri iki konuya, Birliğin karar verme prosedürlerinde Parlamentonun yetkilerinin artırılması ve Parlamentodaki sandalye sayısının yeni bir sisteme göre dağıtılması, odaklanıyordu. Anayasa Antlaşması'nda Madde I-20'ye göre AP, yasama ve bütçe işlevlerini Konsey ile ortaklaşa icra edecek, böylece bu konularda Konseyle eşit duruma gelecekti ve Anayasa'da belirtildiği şekilde siyasi denetim ve istişare işlevlerini yerine getirecekti (BBC websitesi, 2010). Ayrıca, Avrupa Parlamentosu, birlik vatandaşlarının temsilcilerinden oluşacak, temsilci sayısı 750'yi geçmeyecekti. Temsil "*degressively proportional*" olacaktı, yani kaç vatandaşa kaç temsilci düşeceği ülkeden ülkeye değişecekti. Bu, büyük ülkelerin kişi başına daha az sayıda temsilci göndermesi anlamına geliyordu. Her üye devlet en az altı temsilci gönderebilecekti. Hiçbir üye devlete 96 sandalyeden çok sandalye verilmeyecekti. Avrupa Parlamentosunun oluşumuna ilişkin olarak Parlamento bir taslak hazırlayacak, Konsey tarafından oybirliğiyle kabul edilecek ve tekrar Parlamento tarafından onaylanacaktı. Parlamento üyeleri özgür ve gizli oyla doğrudan seçimle beş yıllığına seçileceklerdi. Parlamento, başkanını ve diğer görevlileri kendi üyeleri arasından seçecekti.

Yine antlaşmanın Madde I-27/1'de Komisyon başkanının AP tarafından seçileceği belirtilmektedir. Buna göre Konsey, AP seçimlerini dikkate alarak AP'nin oyçokluğuyla seçmesi amacıyla bir aday önerecekti. Burada Maastricht Antlaşması'nda kullanılan *onay* ifadesinin yerine *seçmek* ifadesinin kullanıldığına dikkat etmek gerekir.

Yasama prosedürü bakımından ise Antlaşma, Birliğin yasama prosedürlerini kolaylaştırmayı amaçlamıştır. Madde I-34 ve Madde III-396'da Birliğin yasama prosedürü olarak ortak karar usulü genel kural kabul edilmiştir. Böylece Parlamento'ya yasama bakımından Konsey ile eşit yetkiler tanınmıştır. Avrupa yasaları ve çerçeve yasaları Madde III-396'da belirtilen prosedür doğrultusunda Parlamento ve Konsey tarafından hazırlanacaktır. Anayasa, ortak karar prosedürünün uygulanmasını pek çok maddeye çıkartarak Parlamentonun yetkilerini artırmayı öngörmüştür. Ancak belirli yasalar ve

çerçeve yasalar için özel bir prosedür uygulanacak, bu durumda Parlamenteoya danışılacak veya Parlamentodan onay istenecektir.

Bütçe prosedürleri, Antlaşma'nın Madde III-403 ile Madde III-409 arasında ele alınmıştır. Bütçe prosedürleri bakımından da Parlamenteonun yetkileri artırılmıştır, zira artık bütçe prosedürü, olağan prosedür olan ortak karar prosedürüne dahil edilmiştir. Ayrıca, zorunlu ve zorunlu olmayan harcamalar ayrımı kaldırılmıştır. Bu da Parlamenteonun artık bütçenin tamamında yetki sahibi olması anlamına geliyordu. Daha önce, sadece zorunlu olmayan harcamaların Parlamento tarafından onaylanması gerekiyordu.

Antlaşma'nın yürürlüğe girebilmesi için bütün üye devletler tarafından onaylanması gerekiyordu. Bu onaylama ülkenin anayasasının gerekleri doğrultusunda ya meclis tarafından ya da referandum yoluyla halk tarafından gerçekleştirilecekti. Onaylama süreci iki yıl sürecekti ve Anayasa, 1 Kasım 2006'da yürürlüğe girecekti.

Fransa ve Hollanda'da yapılan referandumlarda Anayasa'ya yüksek düzeyde hayır oyu (Fransa'da yüzde 55 hayır oyu ve Hollanda'da yüzde 61.6 hayır oyu) çıkması üzerine Hükümet ve devlet başkanları 16-17 Haziran 2005'teki Avrupa Konseyi'nde "Avrupa'nın geleceği üzerinde düşünme" süreci başlatma kararı aldılar (BBC websitesi, 2010). 21-22 Haziran 2007'deki Avrupa Konseyi toplantısında, liderler hükümetler arası konferansı toplayarak Anayasa'nın yerine Avrupa Birliği için Reform Antlaşması hazırlamaya ve kabul etmeye karar verdiler. Bu yeni antlaşmanın metni, Hükümetlerarası Konferans'ta hazırlandı ve 18-19 Ekim 2007'de Lizbon'da toplanan Avrupa Konseyi toplantısında onaylandı. Lizbon Antlaşması olarak bilinen bu metin, 13 Ekim 2007 tarihinde üye devletler tarafından onaylanmıştır (AB websitesi, 2010).

Lizbon Antlaşması AP'ye yeni yasama yetkileri vermiştir. Bu Antlaşma ile AP artık AB yasalarının çoğunda söz hakkı elde etmiş ve ortak yasa koyucu hale gelmiştir. Tarım, enerji politikası, göç ve AB fonları gibi kırk yeni alanda AP, Konsey ile ortak karar prosedürü

altında eşit yetki kazanmıştır. AP, AB bütçesi üzerinde son söze sahip olmuştur (AP websitesi, 2010). Ayrıca, uluslararası ticaret gibi alanlarda Birliğin imzaladığı uluslararası antlaşmalarda onay hakkı kazanmıştır. Lizbon Antlaşması'yla Avrupa Parlamentosu seçimleri ile Komisyon Başkanı adaylığı arasında doğrudan bir bağ kurulmuştur. Yeni kurulan AB Dış İşleri Yüksek Temsilciliği görevi dahil olmak üzere, bütün Komisyonun göreve başlayabilmek için Parlamentodan onay alması gerekmektedir. Ayrıca, Antlaşma, AP'ye antlaşmalara ilişkin değişiklik teklifinde bulunma hakkı tanımıştır (AP websitesi, 2010).

2.2 AVRUPA PARLAMENTOSUNUN YAPISI VE İŞLEYİŞİ

AP Başkanı, AP'nin faaliyetlerini yönlendirir ve AP'yi temsil eder. Gizli oylama sonucunda kullanılan oyların mutlak çoğunluğunu alan aday başkan seçilir. Üç oylama sonucunda mutlak çoğunluk sağlanamazsa dördüncü oylamaya gidilir. Dördüncü oylamaya üçüncü oylama turunda en çok oyu alan iki aday katılır ve basit çoğunluğu sağlayan aday başkan seçilir. Son turda, adaylar eşit sayıda oy alırsa yaşça büyük olan aday başkan seçilir (İçtüzük Kural 14). Başkanın görev süresi iki buçuk yıl olup başkan yeni dönemde tekrar aday olabilir.

Ana görevleri, içtüzük kural 20'de açıklanan başkan 14 yardımcısının yardımıyla Parlatentonun ve ilgili organlarının işleyişini ve genel kuruldaki görüşmeleri yönetir. Her yıl 12'si Strasbourg'da, 6'sı Brüksel'de toplanan genel kurulları yönetir. Parlatentonun içtüzüğüne uyulduğundan emin olur, kurumun ve kuruma bağlı ilgili organların faaliyetlerini sorunsuz bir şekilde yürütmelerini sağlar. Başkanın bir diğer görevi, Parlatentonun hukuki ve dış ilişkilerinde Parlatentoyu temsil etmektir. Başkan uluslararası meselelerde görüş bildirir ve AB'nin daha da güçlenmesi için tavsiyelerde bulunur. Başkan ikinci müzakere sonucunda Parlatento tarafından Birliğin bütçesi kabul edildikten sonra bütçeyi imzalar. Ortak karar prosedürü altında kabul edilen bütün yasaları Konsey Başkanı ile birlikte imzalar. Başkan yardımcıları gereken durumlarda başkana vekalet ederler ve görevlerini yerine getirirler (İçtüzük Kural 21).

Başkanlar Konferansı, Parlamento Başkanı ile Parlamentodaki siyasi grupların başkanlarından oluşur. Ayrıca, bağımsız üyelerin de bu konferansta bir sandalyesi bulunur ancak bu üyenin oy hakkı bulunmaz. Başkanlar Konferansı, kararlarını uzlaşma yoluyla veya her bir siyasi grubun üye sayısına bağlı olarak ağırlıklı oylama ile alır. Başkanlar Konferansının başlıca görevleri: Parlamentonun çalışmalarını ve yasa planlama işlerini organize etmek, komisyonların ve delegasyonların oluşumlarını ve sorumluluklarını belirlemek, AB'nin diğer kurumları, ulusal parlamentolar ve AB üyesi olmayan ülkelerle ilişkileri yürütmek, Parlamentonun takvimini hazırlamak, genel kurulların gündemlerini hazırlamak, parlamentodaki yer dağılımını yapmaktır. Başkanlar Konferansının oluşumu, görev ve sorumlulukları içtüzük kural 24 ve 25'te açıklanmıştır.

Büro; Parlamento başkanı ve 14 başkan yardımcısından oluşur. Büroda danışman olarak 5 idari amir yer alır. Büro, Parlamentonun kurallarını belirleyen organdır. Parlamentonun taslak bütçesini hazırlar, idari, istihdam ve organizasyon konularına karar verir, Sekreteryanın genel sekreterini atar.

İdari Amirler Birimi, parlamenterler ve çalışma koşullarına ilişkin idari ve parasal konulardan sorumlu organdır. 5 idari amir vardır. Görev süreleri iki buçuk yıldır. Parlamenterleri doğrudan ilgilendiren idari ve parasal konulardan sorumludurlar. İdari amirler genellikle ayda bir kez toplanır.

Siyasi Gruplar

AP’de, milletvekilleri ulusal bloklar halinde değil kendi ulusal partilerinin politik eğilimine uyan uluslar üstü gruplar halinde otururlar. Bir siyasi grup kurabilmek için üye devletlerin en az dördünden 25 üye gereklidir. Üyeler birden çok siyasi grupta yer alamaz (İç Tüzük Kural 30, AP websitesi, 2010). Bazı vekiller hiçbir gruba üye değildir. Bu üyeler bağımsızlar olarak bilinir. Bu durum, üyelerin kendi ulusal çıkarlarının temsil edildiği Konsey ile tezat oluşturmaktadır (Shackleton, s. 112). Bu gruplar arasındaki ilişkiye bakıldığında, büyük ölçüde rekabet ve işbirliği görülür. Üyeler buldukları gruplar içinde uzlaşma aramaktadırlar. Hix’e (2002) göre AP’de sol ve sağ parti grupları arasında bir rekabet söz konusudur. Grup üyeleri ulusal kimlikten çok, parti çizgilerine uygun oy kullanmaktadır. Ulusal düzeyde seçilen vekiller uluslarüstü bir temsil görevi görmektedir. Maastricht Antlaşması ile halen Parlamentoda 7 siyasi grup yer almaktadır.

Tablo 2.1: AP’de Parti Sandalye Dağılımı

Siyasi Gruplar	Kısaltması	Sandalye Sayısı
Avrupa Halkı Partisi (Hristiyan Demokratlar)	EPP	265
İlerici Sosyalistler ve Demokratlar İttifakı Grubu	S&D	184
Avrupa Liberaller ve Demokratlar İttifakı Grubu	ALDE	84
Avrupa Özgür İttifakı ve Yeşiller Grubu	Greens/EFA	55
Avrupa Muhafazakarlar ve Reformcular Grubu	ECR	55
Avrupa Birleşik Solu-İskandinav Yeşil Solu Konfederasyon Grubu	GUE/ NGL	35
Avrupa Özgürlük ve Demokrasi Grubu	EFD	32
Bağımsızlar	NA	26
TOPLAM		736

Kaynak: Avrupa Parlamentosu websitesi. Erişim 3 Ocak 2010

Tablo 2.2: Ülkelerin AP'deki Sandalye Dağılımı (2009 – 2014 Dönemi)

Avusturya	17	Letonya	8
Belçika	22	Litvanya	12
Bulgaristan	17	Lüksemburg	6
Kıbrıs	6	Malta	5
Çek Cumhuriyeti	22	Hollanda	25
Danimarka	13	Polonya	50
Estonya	6	Portekiz	22
Finlandiya	13	Romanya	33
Fransa	72	Slovakya	13
Almanya	99	Slovenya	7
Yunanistan	22	İspanya	50
Macaristan	22	İşveç	18
İrlanda	12	Birleşim Krallık	72
İtalya	72	TOPLAM	736

Kaynak: Avrupa Parlamentosu websitesi. Erişim 7 Ocak 2010

Avrupa Halkı Partisi (EPP)

Avrupa Parlamentosundaki en büyük grup olup 265 milletvekiline sahiptir. Bünyesinde en çok partiyi barındıran gruptur. Politik eğilim olarak merkez sağdadır ve AB entegrasyonunun derinleşmesi taraftarıdır. Grup, vatandaşlarına daha yakın, daha rekabetçi ve demokratik, sosyal piyasa ekonomisine bağlı bir Avrupa meydana getirmeyi amaçlamaktadır. Yeni dönemde bu grup içinde herhangi bir Britanyalı temsilci yer almamaktadır. Normalde Britanyalı muhafazakarlar bu grupta yer alırlardı. Sosyalist grupla birlikte, Parlamentosunun iki büyük grubundan biri olan bu grubun 2009 seçimlerindeki oy oranı yüzde 36'dır. Sahip olduğu bu sandalye gücü, grup üyelerinin Parlamentosunda önemli görevlere gelmesine imkan tanımaktadır. Parlamentosunun 22 komisyonunun 10'unun başkanlığını EPP'li üyeler yapmaktadır. 14 başkan yardımcısından 5'i ve 5 idare amirinden 2'si EPP'lidir. Grup on öncelik belirlemiştir (Parti websitesi, 2009):

Değerler Avrupası

- i. Güçlü değerlerin desteklenmesi
- ii. Etkili bir transatlantik dayanışması
- iii. Avrupa değerlerinin diğer komşularla paylaşılması

Büyümenin ve istihdamın olduğu bir Avrupa

- iv. Finansal krize pragmatik ve hedefe yönelik cevaplar, ekonomi politikalarının daha iyi koordinasyonu, verimli bir tek pazarın oluşturulmasının tamamlanması
- v. Avrupa bütçesinin ve finans yapısının reformu

Daha güvenli bir Avrupa

- vi. Terörizme karşı mücadelenin arttırılması ve halkın organize suçlara karşı korunması
- vii. İklim değişikliği ile mücadele ve sürdürülebilir kalkınma için önlemler bağlamında bütünlüğü olan bir enerji politikası hazırlanması
- viii. Gıda güvenliği
- ix. Ortak bir göç politikasının hazırlanması

Daha fazla dayanışmanın olduğu bir Avrupa

- x. Uyum politikası ve Avrupa Sosyal Modeli değerlerinin desteklenmesinin parçası olarak üye devletler arasında daha fazla dayanışma

İlerici Sosyalistler ve Demokratlar İttifakı Grubu (S&D)

Eski adı Sosyalist grup olan bu grubun 184 milletvekili bulunmaktadır. Partinin adı değişse bile hala kısaca PES (Party of European Socialists) olarak bilinmektedir. Parlametonun merkez sol eğilimli grubudur. Uzun yıllar, Parlametonun en büyük grubu olmuştur. 23 Haziran 1953'te kurulmuş olup Parlametonun en önemli görevlerini EPP ile paylaşmaktadır. 2009 seçimlerinde 31 sandalye kaybettiler. Üyeleri genellikle Alman sosyal demokratlar, İspanyol İşçi Partisi, Fransız Sosyalist Parti, İtalyan Demokrat Parti ve İngiliz İşçi Partisi'nden gelmektedir. 2009 Haziran seçimlerine yönelik "Önce insanlar: Avrupa için Yeni Bir Yön" adlı PES manifestosunda AB'ye yönelik teklifler şu başlıklar altında toplanmıştır (2009 Seçimleri Manifesto Kitapçığı, Parti websitesi, 2010).

- i. Ekonominin canlandırılması ve yeni finansal krizlerinin önlenmesi
- ii. Yeni Sosyal Avrupa – insanlara daha adil bir anlaşma sunmak
- iii. İklim değişikliğine karşı Avrupa'yı öncü küresel güç haline dönüştürmek
- iv. Avrupa'da cinsiyet eşitliğinin savunulması
- v. Etkili bir Avrupa göç politikasının hazırlanması
- vi. Bir barış, güvenlik ve kalkınma ortağı olarak Avrupa'nın rolünü geliştirmek

Avrupa Liberaller ve Demokratlar İttifakı Grubu (ALDE)

Parlamento'daki üçüncü büyük grup olup 84 milletvekiline sahiptir. Geleneksel olarak AB entegrasyonunu en çok savunan gruptur. “*Gelecek Beş Yıl için Temel Öncelikler*” adlı belgesinde gelecek beş yıl için beş kilit öncelik belirlemiştir (Parti websitesi, 2010).

- i. Ekonomik gerilemeyle baş ederek yeni işler yaratmak
- ii. Ayrımcılıkla mücadele ederek eşitliği yaymak
- iii. Demokrasiyi savunarak dünyada bu konuda öncü olmak
- iv. Sorumluluk alarak kendi geleceğimizin parasal kaynağını sağlamak
- v. Ekonomiye çevreci hale getirerek gezegeni korumak

Ayrıca, “*Avrupa Komisyonuna Yönelik Beş Yıllık Stratejik Program: 2009-2014*” başlıklı programı incelendiğinde, grubun beş ana önceliğinin: sürdürülebilir iyileşme ile ekonomik ve finansal krizle baş etmek; bütçeyi yeniden değerlendirmek ve kendi kaynaklarını oluşturmak; çevre konusunda entegre bir toplum ile iklim değişikliğini ciddi bir şekilde ele almak; özgürlük ve temel haklar için mücadele etmek ve dünyada tutarlı bir Avrupa stratejisini desteklemek olduğu görülmektedir (Parti websitesi, 2010).

Avrupa Muhafazakarlar ve Reformcular Grubu (ECR)

AP'nin yeni grubu olan bu grup; esnek, açık ve federalist olmayan bir Avrupa'yı savunmaktadır. Ayrıca, serbest piyasa yanlısıdır. 55 milletvekiline sahip olan bu grup, David Cameron'ın isteği üzerine İngiliz muhafazakarlarının Avrupa Halkı Partisi'nden ayrılmasıyla oluşturulmuştur. Halen beşinci büyük gruptur. Partinin amacı, Avrupa şüphesiz bir merkez oluşturmaktır. Grup; Belçika (1), Çek Cumhuriyeti (9), Macaristan (1), Hollanda (1), Letonya (1), Litvanya (1), Polonya (15) ve Birleşik Krallık'tan (25) vekiller barındırmaktadır. Beşinci parti olmasına rağmen, ne kadar etkili olabileceğini, Eylül 2009'da Jose Manuel Barroso'nun yeniden Komisyon başkanı seçilmesinde göstermiştir. Barroso'yu destekleyen ECR, Barroso'nun seçilmesini sağlamıştır (Parti websitesi, 2010). Barroso 736 oyun 382'sini almıştır. Avrupa şüphesiz bir grubun desteği ile Komisyon başkanlığına seçilen Barroso Sosyalistler ve Yeşiller tarafından eleştirilmiştir (Telegraph 2009). Grup, Avrupa'nın Avrupa Gerçekçiliği, açıklık, hesapverirlik ve demokrasiyi temel alarak reformlar yapmasını savunmaktadır.

Prag İlkeler Deklarasyonu olarak bilinen belgede, grup:

- i. Bireysel özgürlük ile kişisel ve ulusal refah için nihai katalizörler olarak serbest teşebbüs, serbest ve adil rekabet, daha düşük vergilendirme ve küçük hükümet
- ii. Bireysel özgürlük, daha çok kişisel sorumluluk ve daha fazla demokratik hesapverirlik
- iii. Enerji güvenliğine özel önem, sürdürülebilir, temiz enerji kaynakları
- iv. Toplumun temeli olarak ailenin önemi
- v. AB federalizmine karşı ulus devletin egemen bütünlüğü, gerçek yetki ikamesine yönelik yeni bir saygı
- vi. Yeniden canlandırılmış bir NATO'da transatlantik güvenlik işbirliğinin genel önemi ve Avrupa'daki genç demokrasilere destek.
- vii. Etkin bir şekilde kontrol edilen göç ve iltica prosedürlerinin suistimaline son
- viii. Verimli ve modern kamu hizmetleri, kırsal ve kentli toplulukların ihtiyaçlarına hassasiyet
- ix. İsrafa ve aşırı bürokrasiye son, AB kurumlarında ve AB fonlarının kullanımında daha fazla şeffaflık ve finansal dürüstlük
- x. Yeni, eski, büyük, küçük bütün AB ülkelerine karşı saygı ve eşit muamelenin sağlanmasını amaçladığını ifade etmiştir (Parti websitesi, 2010).

Haziran 2009 AP seçimleri için yayınladıkları manifestonun önsözünde David Cameron yukarıdaki ilkelere benzer ilkelerin yanısıra AB üyesi olmayan ülkelerle serbest ticaret, iklim değişikliği ile mücadele, küresel yoksullukla mücadele ve AB'nin kapılarının Balkan ülkeleri ve Türkiye gibi ülkeler için açık tutulması gibi konuları vurgulamıştır (Parti websitesi, 2010).

Avrupa Özgür İttifakı ve Yeşiller Grubu (GRN/EFA)

Yeşiller olarak bilinen bu grup, Parlamentonun dördüncü büyük grubudur. 1999 yılında kurulmuştur. 2009'da oyların yüzde 7,5'ini alarak 55 milletvekili kazanmıştır. Yeşiller ile devletsiz veya dezavantajlı azınlıklardan oluşur (Parti websitesi, 2010). Parti olarak ise Avrupa Yeşiller Partisi ile Avrupa Özgür İttifakı'ndan oluşur. İçinde bölgesel çıkarları

savunan özerklik yanlısı partileri de içermektedir. En büyük başarıları 48 (Yeşiller 39 + Özgür İttifak 10) milletvekili çıkardıkları 1999 seçimleridir.

Yeşiller uzun süredir çevrenin korunması yoluyla, insan sağlığının korunması için çalışmaktadır. Grup, tarihi boyunca GDO'lu gıdalarla mücadele, GDO'suz bölgelerin oluşturulması, organik tarımın desteklenmesi ve genel olarak gıda güvenliği gibi konularda mücadele etmiştir. Grup 2003'te bir gıda kampanyası gerçekleştirmiştir. Avrupa Yeşiller Partisi 27/28 Mart 2009'da Brüksel'de gerçekleştirdiği kongrede 2009 seçimlerine yönelik "*Avrupa için Yeşil Bir Antlaşma*" adlı manifestoyu sunmuştur. Ayrıca "Avrupa daha iyisini hak ediyor" başlıklı kampanyasıyla Barroso'nun tekrar seçilmemesi için mücadele vermiştir. Haziran seçimlerinde 46 sandalye kazanmıştır fakat bir kez daha 12 yeni üyeden milletvekili kazanamamıştır. Avrupa Özgür İttifakı ile yeniden birleşerek ve iki bağımsız üyeyi kabul ederek 55 sayısına ulaşmıştır (Parti websitesi, 2010).

Avrupa Özgür İttifakı halen İskoçya, Galler, Katalunya, Flanders, Korsika ve Letonya'dan üyeler içermektedir. Parti, Avrupa'nın devletsiz uluslarının, bölgelerinin ve dezavantajlı azınlıklarının haklarını savunmaktadır. EFA'nın Parlamentodaki öncelikleri arasında dilsel ve kültürel zenginliğe saygı, sürdürülebilir Avrupa enerji politikaları, bölgesel kalkınma, AB yapısal fonları, sürdürülebilir yerel tarımın desteklenmesi yer almaktadır (Parti websitesi, 2010).

Avrupa Birleşik Solu/İskandinav Yeşil Solu (GUE)

Siyasi yelpazenin en solunda bulunan gruptur. Tarihi 1973'te kurulan "Komünist ve Müttefikler Grubu"na dayanır. Şimdiki adını 1995'te almıştır. Eski komünist ülkelerden ve geleneksel olarak sosyal devlet anlayışına sahip ülkelerden temsilcileri içerir. Grup, entegrasyona inanmakta fakat AB'nin mevcut yapısına karşı çıkmaktadır. Alt grup olarak Avrupa Solu Partisi ile İsveç ve Finlandiya'da faaliyet gösteren İskandinav Yeşil Solu İttifakı partilerinden oluşan İskandinav Yeşil Sol grubundan oluşur. Halen 13 üye ülkenin 17 siyasi partisinden 35 temsilciye sahiptir. Grubun web sayfasında grup başkanı Lothar Bisky "hoş geldiniz" bölümünde, grubun amaçlarından bahsetmektedir. Bisky'ye göre grup için konfederalizm; kimlik ve görüş çeşitliliğine saygı duymak ve bu çeşitliliği

sürdürmek anlamına gelmektedir. Grubu bir araya getiren vizyon ise uluslararası dayanışmayı temel alan sosyal açıdan eşit, barışçıl ve sürdürülebilir bir Avrupa entegrasyon sürecidir. Bisky'ye göre grubun misyonu, Avrupa Birliğini daha insani, şeffaf ve somut hale getirmektir. Avrupa Birleşik Solu/İskandinav Yeşil Solu vatandaşlar için doğrudan demokrasi ve aktif katılım talep etmektedir. Gruba göre, Avrupa Birliği elitlerin değil Avrupa halkının projesi olmalıdır.

Grup daha çok ve daha iyi iş ve eğitim imkanlarını, sosyal güvence ve sosyal dayanışmayı, işçi hakları ve iş kanunlarını savunmaktadır. Yeryüzünün ve kaynaklarının korunması, kültürel değişim ve zenginlik, sürdürülebilir ekonomik kalkınma, tutarlı ve güçlü bir barış politikası, kadın ve erkekler için eşit haklar, sivil hak ve özgürlükler, insan hakları, faşizm ve ırkçılıkla mücadele partinin Avrupa entegrasyonunda dikkat edilmesi gereken alanları arasında yer almaktadır (Parti websitesi, 2010).

Avrupa Özgürlük ve Demokrasi Grubu (EFD)

Avrupa Birliği projesine şüpheyle bakan aşırı sağa yakın Avrupa şüphecisi bir gruptur. 1 Temmuz 2009'da kurulmuştur. Kökü, 2004-2009 Parlamentosundaki Bağımsızlık-Demokrasi grubuna dayanır. Dokuz üye devletten otuz iki milletvekiline sahiptir. Gruptaki partinin dikkat çeken yönü, grubun sahip olduğu 32 sandalyenin 22'sinin Birleşik Krallık Bağımsızlık Partisi (UKIP) ile İtalya Lega Nord'a ait olmasıdır. Parti, Britanya ve İtalya'nın yanısıra Yunanistan, Fransa, Danimarka, Finlandiya, Litvanya, Hollanda ve Slovakya'dan üyelere sahiptir.

Grubun eş başkanlarından Nigel Farage'a göre, grup, egemen Avrupa devletleri arasında açık, şeffaf, demokratik, hesapveren bir işbirliğini savunmakta, Avrupa bürokrasisini ve merkezileştirilmiş tek bir Avrupa süper devleti fikrini reddetmektedir (Euobserver 2010). Grubun izlediği program, farklı devletlerin halkları arasında özgürlük ve işbirliği; halkın iradesine daha fazla demokrasi ve saygı; Avrupa'nın tarihine, geleneklerine ve kültürel değerlerine saygı, ulusal farklılıklara ve çıkarlara saygı ve oy özgürlüğü olmak üzere dört maddeden oluşmaktadır (Parti websitesi, 2010).

Grupta çoğunluğu oluşturan partilerden biri olan Birleşik Krallık Bağımsızlık Partisi (UKIP) muhafazakar ve Avrupa şüpheci olarak bilinse de, grupta Gerçek Finliler, Danimarka Halkının Partisi, Kuzey Ligi gibi partilerden temsilcilerin yer alması bu grubun göç, İslam ve eşcinsel karşıtı bir grup meydana getirdiği izlenimini vermektedir. Diğer Avrupa ülkelerine kıyasla çok az bir aşırı sağ söyleminin olduğu Finlandiya'ya göçmen karşıtlığı hareketini getiren Gerçek Finliler Partisi'nin üyelerinden Jussi Halla-aho bir blogda yabancıları "suçlular" diye nitelendirmiş ve iltica başvurusunda bulunanları "Tecavüzcü Afrikalı çeteler" ve "parazitler" olarak betimlemiştir. Danimarka Halkının Partisi'nden Soren Krarup "İslam bin dört yüz yıldır Avrupa Hristiyanlığı'nı fethetmeye ve hakimiyeti altına almaya çalışıyor," demiştir ve Kuran'ın Hitler'in *Kavgam* adlı kitabına benzetilebileceğini ifade etmiştir (Euobserver 2010).

Bağımsızlar

AP'de yukarıda belirtilen grupların dışında bağımsız vekiller de vardır. Bu vekiller ya grup kurmak için yeterli sayıyı bulamayanlardan ya da diğer gruplar tarafından kabul edilmeyen veya kendini herhangi bir gruba ait hissetmeyen üyelerden oluşmaktadır. AP'de halen 26 bağımsız milletvekili bulunmaktadır. Bağımsızların pek çoğu, Britanya Ulusal Partisi (BNP) veya Fransız Ulusal Cephesi gibi aşırı sağ partilerden gelmektedir. Bağımsız vekiller grup üyelerine kıyasla daha az konuşma süresi elde etmekte, önemli görevlere gelme konusunda daha az şansa sahip olmakta ve daha az kaynaktan yararlanabilmektedir (BBC websitesi, 2010).

Pan Avrupa Partileri ve Hareketleri

Yukarıda belirtilen parti gruplarının dışında, gerçek anlamda Avrupa partileri olmaya çalışan gruplar ve hareketler vardır. Bunlar, AP'de temsil edilen parti ittifaklarından farklı olarak Birlik genelinde tek bir çatı altında örgütlenmiş, her biri tek bir manifesto ile seçimlere katılan gruplardır. Bu gruplardan en önemlileri United Europe (Birleşik Avrupa), EDE (Avrupa, Demokrasi, Esperanto), Newropeans ve Libertas'tır. Bu partiler 2009 seçimlerinde Libertas dışında bir varlık gösterememiştir. Libertas, Fransa'dan bir milletvekili çıkarmıştır.

United European hareketi, daha güçlü ve hesap verir bir Avrupa'ya inanan bir Pan-Avrupa partisidir. Parti, küreselleşme ile mücadele etmenin en iyi yolunun AB olduğuna inanmakta, Komisyondaki karar alma mekanizmasının daha hesap verir olmasını, Konseyin çalışmalarının daha şeffaf olmasını, AP'nin ise daha etkili olmasını hedeflemektedir.

EDE'nin (Avrupa-Demokrasi-Esperanto) hedefi Esperanto'nun AB'nin ortak resmi dili olmasını sağlamaktır. Amaç, Birlik içinde dil birliği gerçekleştirmektir. Parti, orta vadede Esperanton'un okullarda öğretilmesini, uzun vadede ise bu dilin Birliğin ortak dili olmasını istemektedir. 2009 seçimlerinde parti yaklaşık 41 bin oy almıştır ve bu oylar Fransa ve Almanya'dan gelmiştir.

Newropeans; AB'de daha çok demokrasi istemektedir. AB'nin seçilmiş bir hükümet tarafından yönetilmesini amaçlamakta, AB antlaşmalarında yapılan değişikliklerin referanduma sunulmasını ve Birlik genelinde ortak bir göç politikası benimsenmesini istemektedir. Ademi merkezîyetçilik yanlısı olan ve AB kurumlarının yeniden yapılandırılmasını isteyen grup AB bütçesinin üye devletlerin hazinelerinden yapılan katkılar ile değil, doğrudan vergilerle oluşturulmasını savunmaktadır.

Libertas; Birlik kurumlarındaki yasama, denetleme ve karar yetkilerinin atanmışlar değil seçilmişler tarafından kullanılmasını; AP'nin ve Komisyonun giderlerinin kamuoyu ile paylaşılmasını; olası bir Anayasa Antlaşmasının her üye devlette referandumdan geçmesini ve Brüksel'de gerçekleştirilen toplantı sayısının yüzde elli oranında azaltılmasını savunmaktadır.

Komisyonlar

AP milletvekilleri ulusal parlamentolardaki meslektaşları gibi, komisyonlarda görev alırlar. Bu komisyonlar genel oturumların hazırlıklarını yürütür. Bir komisyon yaklaşık 24-76 arasında üyeden oluşur. Komisyonlar Parlamentonun Başkanlar Konferansı'nın teklifi üzerine Parlamentonun ilk oturumunda kurulur. Her komisyonun görev süresi iki buçuk yıldır. Her komisyonun bir başkanı, bürosu ve sekreteryası bulunur. Daimi komisyonlar,

geçici komisyonlar, soruşturma komisyonları, alt komisyonlar gibi farklı komisyonlar vardır. Geçici komisyonların süresi on iki ayı geçmez (AP websitesi, 2010).

Komisyonlar ayda bir veya iki kez toplanır. Bu toplantılar Brüksel’de yapılır. 1979 yılında gerçekleştirilen ilk doğrudan seçimlerden sonra on altı daimi komisyon kurulmuştur. Bugün Parlamentoda yirmi komisyon bulunmaktadır. Komisyonlar, yasa teklifi hazırlar, değiştirir ve kabul ederler. Komisyon ve Konseyden gelen teklifleri incelerler ve genel kurula sunmak üzere raporlar hazırlarlar. Komisyonlar kendi inisiyatifleriyle kendi uzmanlık alanlarında rapor hazırlayabilir. Komisyon başkanları, Komisyon Başkanları Konferansı’nda komisyonların çalışmalarını koordine ederler. Komisyonlar, vekillerin uzmanlık alanlarına ve siyasi gruplara göre oluşturulur. Siyasi gruplar, komisyonlarda büyüklüklerine göre temsil edilir. Bir vekil, birden çok komisyonda görev alabilir. AB Komisyonu ya da Konsey, ilgili komisyonun başkanının daveti üzerine komisyon toplantılarına katılabilmektedir.

Komisyon başkanı kendisine AP başkanı tarafından tevdi edilen görev için bir raportör atar. Bu kişi, komisyon için taslak görüş ve raporlar hazırlar. Bu raporlar yasama raporları ve yasama olmayan raporlar şeklinde ikiye ayrılır. Raportör, raporu hazırlar ve kendi komisyonu ile paylaşır. Komisyonun diğer üyelerinin önerileri alınır. Komisyon raporu oylar. Oylama için komisyon üyelerinin en az dörtte birinin oylamaya katılması şarttır (İçtüzük Kural 195, AP websitesi, 2010).

Tablo 2.3: AP'nin Daimi Komisyonları

AFET	Dış İlişkiler
DROI	İnsan Hakları
SEDE	Güvenlik ve Savunma
DEVE	Kalkınma
INTA	Uluslararası Ticaret
BUDG	Bütçeler
CONT	Bütçe Denetleme
ECON	Ekonomik ve Parasal İşler
EMPL	İstihdam ve Sosyal İlişkiler
ENVI	Çevre, Kamu Sağlığı ve Gıda Güvenliği
ITRE	Sanayi, Araştırma ve Enerji
IMCO	İç Pazar ve Tüketiciyi Koruma
TRAN	Ulaştırma ve Turizm
REGI	Bölgesel Kalkınma
AGRI	Tarım ve Kırsal Kalkınma
PECH	Balıkçılık
CULT	Kültür ve Eğitim
JURI	Yasal İşler
LIBE	Sivil Özgürlükler, Adalet ve İç İşleri
AFCO	Anayasal İşler
FEMM	Kadın Hakları ve Cinsiyet Eşitliği
PETI	Dilekçeler

Kaynak: Avrupa Parlamentosu websitesi. Erişim 7 Ocak 2010

Özel Komisyonlar

Parlamento, belirli konularda geçici komisyonlar kurabilir. Özel komisyonların görev süresi on iki ay olup bu süre uzatılabilir (İçtüzük Kural 184, AP websitesi, 2010).

Soruşturma Komisyonları

Parlamento, Topluluk yasalarının ihlalini veya yetersiz uygulamaları incelemek üzere soruşturma komisyonları kurabilir. Bu komisyonların yetkilerinin temelinde, AP'nin soruşturma hakkının icrasını düzenleyen hükümler vardır (İçtüzük Kural 185, AP websitesi, 2010).

Uzlaşma Komisyonu

Uzlaşma AB'nin en önemli yasama prosedürü olan ortak karar prosedürünün üçüncü ve son aşamasıdır. Uzlaşma Komisyonu, Parlamento ile Konsey arasındaki anlaşmazlık durumunda üye devletlerden 27 parlamenter ile AP'nin 27 üyesinden oluşur. Komisyon ortak bir metin hazırlayarak üçüncü müzakerede onaylanmak üzere Parlamento ve Konseye sunar.

Komisyon Başkanları Konferansı

Bu yapının amacı, komisyonlar arasındaki işbirliğini geliştirmektir. Bütün daimi ve geçici komisyonların başkanlarından oluşur. Genel kurul zamanında ayda bir kez Strasburg'da toplanır. Başkanlar Konferansı'na, komisyon çalışmaları ve genel kurulda ele alınacak gündem konusunda tavsiyelerde bulunur. Ayrıca komisyonların görevlendirilmesi konusunda Başkanlar Konferansı'na tavsiye sunabilir. Büro ve Başkanlar Konferansı, belirli görevleri Komisyon Başkanları Konferansına delege edebilir.

Delegasyonlar

Parlamentoda her biri 35 parlamenterden oluşan 35 delegasyon bulunmaktadır. Delegasyonlar, parlamentolar arası delegasyonları ve karma parlamento komisyonları olmak üzere iki türdür. Parlamentolar arası delegasyonlar, AB üyeliğine başvurmamış ülke parlamentolarıyla ilişkileri yürütürken, karma parlamento komisyonları AB adayları veya Topluluk ile ortaklık antlaşması imzalamış olan ülkelerin parlamentolarıyla irtibat halindedir. Ayrıca, Parlamentonun 5 Çok-katılımlı Asemblisi bulunmaktadır. Bu asemblelerde AP vekilleri; Afrika, Karayip ve Pasifik ülkelerinin (ACP-EU JPA); Akdeniz ülkelerinin (EMPA); Latin Amerika ülkelerinin (EUROLAT); Birliğin doğudaki komşularının (EURONEST) ve NATO ülkelerinin parlamenterleriyle bir araya gelmektedir (İçtüzük Kural 198, AP websitesi, 2010). Parlamentonun Avrupa Delegasyonları: Karma Parlamento Komisyonları (JPC): AB-Hırvatistan, AB-Makedonya, AB-Türkiye. Parlamenter İşbirliği Komisyonları (PCC): Rusya, Ukrayna, Moldova, Ermenistan-Azerbaycan-Gürcistan. Diğer Parlamentolar Arası Delegasyonlar: İsviçre-İzlanda-Norveç ve Avrupa Ekonomi Alanı (EEA), Arnavutluk-Bosna Hersek-Sırbistan-Karadağ-Kosova, Belarus.

Parlamentonun Avrupa Dışı Delegasyonları: Karma Parlamento Komisyonları (JPC): AB-Meksika, AB-Şili. Parlamenter İşbirliği Komisyonları (PCC): Kırgızistan-Kazakistan-Özbekistan-Tacikistan-Türkmenistan-Moğolistan.

Diğer Parlamentolar Arası Komisyonlar

İsrail, Filistin Yasama Konseyi, Mağrib, Mashreq, Arab Yarımadası, Irak, İran, ABD, Kanada, Orta Amerika, Ant Topluluğu, Mercosur, Japonya, Çin Halk Cumhuriyeti, Hindistan, Afganistan, Güney Asya, Güneydoğu Asya-ASEAN, Kore Yarımadası, Avustralya ve Yeni Zelanda, Güney Afrika, Pan-Afrika Parlamentosu, NATO (AP websitesi, 2010).

Delegasyon Başkanları Konferansı

Parlamentolar arası delegasyonların ve karma parlamento komisyonlarının çalışmalarının sorunsuz şekilde işlemesinden sorumlu organdır. Delegasyon başkanlarından oluşur. Başkanlar Konferansı'na, delegasyonların çalışmaları konusunda tavsiyelerde bulunur. Delegasyonlar için yıllık takvim taslağı hazırlar. Büro ve Başkanlar Konferansı, Delegasyon Başkanları Konferansına belirli görevler verebilir (İçtüzük Kural 28, AP websitesi, 2010).

Sekreteryaya

Sekreteryaya'nın görevi, yasa çalışmalarını koordine etmek, genel kurullar ve toplantıların organizasyonunu yapmaktır. Ayrıca, Parlamento organlarına ve vekillere teknik yardım ve uzmanlık desteği sağlar. Sekreteryanın başında genel sekreter bulunur. Kendisine bir Hukuk Hizmetleri birimi ile Genel Sekreter Ofisi birimleri destek olur. Sekreteryaya Lüksemburg ve Brüksel'de konumlanmıştır. Sekreteryada 4600 kişi çalışmaktadır. Bu kişiler, rekabete açık bir yöntemle birlik ülkelerinden istihdam edilirler.

Genel sekreter, Parlamentonun yönetiminden sorumludur. İçtüzüğün 207 numaralı kuralı uyarınca Büro tarafından atanır. Başlıca görevleri meclis başkanına, başkanlık divanına, siyasi organlara ve vekillere yardım etmek, meclis başkanı ve Büronun liderliğinde

parlamentonun işlerinin sorunsuz yürümesini sağlamak, meclis başkanı ile birlikte Parlamento ve Konsey tarafından ortaklaşa kabul edilen yasaları teyit etmek ve imzalamak, Parlamentonun taslak bütçe tahminlerini hesaplamak için Başkanlık Divanı tarafından kullanılacak raporun temel öğelerini hazırlamaktır (AP websitesi, 2010). Genel Sekretere bağlı 10 genel müdürlük bulunmaktadır. Ayrıca her genel müdürlüğün altında çeşitli müdürlükler bulunmaktadır. Genel müdürlükler: Başkanlık Genel Müdürlüğü, İç Politikalar Genel Müdürlüğü, Dış Politikalar Genel Müdürlüğü, İletişim Genel Müdürlüğü, Personel Genel Müdürlüğü, Altyapı ve Lojistik Genel Müdürlüğü, Çeviri Genel Müdürlüğü, Sözlü Çeviri ve Konferanslar Genel Müdürlüğü, Mali İşler Genel Müdürlüğü, Yenilik ve Teknolojik Destek Genel Müdürlüğü.

2.3 AVRUPA PARLAMENTOSUNUN YETKİLERİ

AP, yasama yetkisini Konsey ile eşit olarak paylaşır. Yasa kabul edebilir, değiştirebilir veya reddedebilir. Parlamento komisyonlarında görev alan AP vekillerinden biri, Komisyon tarafından sunulan bir yasa metnine ilişkin bir rapor hazırlar. Parlamento, komisyonun raporu oylar veya üzerinde tadilat yapar. Metin, genel kurulda gözden geçirildikten ve kabul edildikten sonra Parlamento bir pozisyon kabul eder. Bu süreç, uygulanan prosedüre ve Konseyle mutabakata varılıp varılmadığına bağlı olarak bir veya daha çok kez tekrar edilir.

Yasama sürecinde kural kabul edilen prosedür ortak karar prosedürüdür. Bu prosedür kapsamında Parlamento, Konsey ile eşit konumdadır. Ancak belirli durumlarda diğer prosedürler uygulanır. Bu durumda Parlamentonun rolü danışma niteliğindedir. AB Antlaşmaları Parlamento'ya yasama ve bütçe yetkileri ile yasa teklifi verme ve yürütmeyi denetleme yetkileri vermektedir.

Ortak Karar Prosedürü

Ortak karar prosedürü, Avrupa Birliği Antlaşması'nda (Maasticht Antlaşması 1992) kabul edilmiştir. Prosedür, Amsterdam Antlaşması ile güçlendirilmiştir. Bu prosedür doğrultusunda yasama yetkisi, Parlamento ile Konsey arasında paylaştırılmıştır. Birliğin yasama uygulamalarındaki en önemli prosedürdür. Avrupa Topluluğu Antlaşması'nın 251.

maddesine dayanır. Nice Antlaşması ile Konseyde daha çok nitelikli çoğunluk oylaması kabul edilince ortak karar prosedürün uygulanması daha etkili hale gelmiştir. Ortak karar prosedürüne göre yasa çıkarmak için Parlamento ve Konseyin uzlaşması gerekmektedir (AP websitesi, 2010).

Lizbon Antlaşması ile ortak karar prosedürüne giren AB politikalarından bazıları şunlardır (Robert Schuman Vakfı websitesi, 2010):

- i. tarım ve balıkçılık politikaları
- ii. vizelelere ilişkin ortak politika ile ilgili önlemler (bu zaten kısmen ortak karar prosedüründeydi)
- iii. iltica (bazı yönleriyle, sözgelimi iltica başvurularının kabulüne yönelik koşullar)
- iv. yasal göç
- v. adli olaylarda yargı işbirliği, polis işbirliği, Eurojust ve Europol ile ilgili kararlar.
- vi. sınır ötesi ciddi suç alanlarında suçlara yönelik minimum kurallar
- vii. Euro kullanımı için gerekli önlemlere ilişkin para politikası
- viii. yapısal fonlar

Lizbon Antlaşması ile yeni belirlenen ve ortak karar prosedürüne dahil edilen AB politika alanları (Robert Schuman Vakfı websitesi, 2010):

- i. enerji (iç piyasa enerjisi halen bu prosedür dahilinde)
- ii. genel ekonomi ile ilgili hizmetler
- iii. kişisel bilgilerin korunması
- iv. sınır kontrolleri
- v. göç: insan trafiğiyle mücadele ve entegrasyonun yaygınlaştırılması
- vi. Avrupa fikri hakları
- vii. kamu sağlığı: yüksek standartlar koyan önlemler (harmonizasyon dahil edilmedi)
- viii. spor
- ix. uzay politikası
- x. Avrupa araştırma alanının gerçekleştirilmesi
- xi. turizm

Ortak karar prosedürü üç aşamadan oluşur ve Parlamento'ya veto hakkı tanır. Genel işleyişi şöyledir: Komisyon, Parlamento'ya ve Konsey'e bir yasa teklifi sunar. Yasa teklifi, ilgili komisyona gönderilir. Komisyon yasa teklifi üzerinde çalışarak rapor hazırlar ve raporu genel kurulda sunar.

Birinci Müzakere

Parlamento, Komisyonun yasa teklifine getirilen değişiklik önerilerini kabul eder veya kabul etmez. Kabul etmezse ve Konsey yasa teklifini kabul ederse, yasa nitelikli oy çoğunluğu ile Konsey tarafından kabul edilir.

Eğer Parlamento, komisyonun değişiklik önerilerini kabul ederse ve bu değişiklik önerileri Konsey tarafından da kabul edilirse ve Konsey başka değişiklik önerisi getirmezse, yasa yine Konsey tarafından nitelikli oy çoğunluğuyla kabul edilir.

İkinci müzakere

Konsey bütün değişiklik önerilerini onaylamazsa ya da reddederse, Konsey nitelikli oy çoğunluğuyla ortak bir pozisyon belirler ve bu pozisyonu Parlamento'ya yollar. Bunu yaparken, gerekçesini de ayrıntılı bir şekilde sunar. Parlamento bu pozisyonu onaylarsa veya herhangi bir karar almazsa yasa metni ortak pozisyon biçiminde kabul edilir. Parlamento bu pozisyona değişiklik önerisinde bulunabilir, bu durumda Konsey, Parlamentonun değişiklik önerisini kabul ederse, yasa kabul edilir. Eğer Konsey, Parlamentonun önerilerini kabul etmezse bir uzlaşma komisyonu kurulur. Bu komisyona Parlamentodan 27, Konseyden 27 temsilci katılır ve uzlaşma aranır. Parlamentonun ortak pozisyonu üyelerinin mutlak çoğunluğunun oyuyla reddedilebilir. Bu durumda yasa kabul edilmez.

Üçüncü Müzakere

Uzlaşma Komisyonu hem Konseyin ortak pozisyonunu hem de AP'nin değişiklik önerilerini dikkate alarak ortak bir metin hazırlar. Eğer Konsey ve Parlamento altı hafta içinde ortak metni kabul ederse yasa kabul edilir. Konsey ortak metni, nitelikli oy çoğunluğuyla, Parlamento ise oy çoğunluğuyla onaylar. Uzlaşma Komisyonu ortak bir metin

üzerinde anlaşamazsa veya Konsey veya Parlamento ortak metni onaylamazsa yasa kabul edilmez (AP websitesi, 2010).

Danışma Prosedürü

AT Antlaşmasının 192. Maddesi doğrultusunda Konsey, bir yasa teklifini kabul etmeden önce Parlamentonun görüşünü alır. Antlaşma'da belirtilen durumlarda, Konsey, Komisyondan gelen bir yasa teklifini oylamadan önce AP'ye danışmak ve onun görüşlerini dikkate almak zorundadır. Ancak, Parlamentonun görüşü Konsey için bağlayıcı değildir. Burada bağlayıcı olan şey, Konseyin AP'ye danışma zorunluluğudur. Bu prosedür kapsamında Parlamentonun yetkileri bir hayli kısıtlıdır.

Prosedürün ilk adımında Komisyon bir yasa teklifi sunar. AP yasa teklifi ile ilgili görüşünü bildirir. Komisyon, Parlamentonun görüşlerini dikkat alarak yasa teklifinde değişiklik yapabilir ve teklifi Konseye sunabilir. Konsey de teklifi oybirliği ile veya nitelikli oy çokluğu ile kabul edebilir. Konsey yasa teklifini kabul etmeden önce kendi değişiklik önerilerini de ekleyebilir.

Bu prosedürün ihlali durumunda AP, ATAD'a başvurarak yasanın iptalini talep edebilir. Öte yandan, yasanın çıkartılmasının acil olduğu durumlarda veya Parlamento Konseye karşı olan işbirliğinde dürüst hareket etmediğinde Konsey, AP'nin görüşünü beklemeden yasayı kabul edebilir. Konsey ve Komisyon herhangi bir zorunluluk olmadığı halde AP'nin görüşünü sorabilir.

İşbirliği Prosedürü

İşbirliği prosedürü Avrupa Tek Senedi (1986) ile öngörülmüştür. Bu prosedür başka bir prosedürün belirtilmediği durumlarda uygulanır. Konsey, AP'nin görüşünü aldıktan sonra Komisyondan gelen yasa teklifini kabul eder. Bu prosedür Parlamentaoya iki müzakere hakkını tanımaktadır. Kapsamı Maastricht ve Amsterdam antlaşmalarıyla genişletilmiş olsa da ortak karar prosedürünün kural prosedür haline gelmesiyle önemini yitirmiştir. AT Antlaşması'nın 252 numaralı Maddesi prosedürü açıklamaktadır. Danışma prosedüründen farkı bir değil, iki müzakereye imkan tanınmasıdır. Birinci adımda, Komisyon teklif sunar,

Parlamento görüş bildirir ve Konsey yasa teklifini kabul eder. Daha sonra Konsey nitelikli oy çokluğuyla bir ortak pozisyon hazırlar ve ortak pozisyonu gerekçeleriyle birlikte Parlamento'ya sunar. Parlamento ikinci müzakerede ortak pozisyonu değerlendirir. Parlamento üç ay içinde:

- i. ortak pozisyonu onaylar veya herhangi bir karar almaz. Bu durumda Konsey yasa teklifini kabul edebilir.
- ii. ortak pozisyonu reddeder. Bu durumda Konsey oybirliği ile yasa teklifini kabul edebilir veya yasa teklifinden vazgeçebilir.
- iii. ortak pozisyona yönelikte değişiklik teklifinde bulunur. Bu durumda, Komisyon Parlamento'nun değişiklik önerilerini dikkate alarak yasa teklifini bir ay içinde yeniden inceler. Parlamento'nun değişiklik önerilerini kabul eder veya etmez. Komisyon yasa teklifini Konsey'e gönderir. Konsey'in iki seçeneği vardır:
  - i. yasa teklifini kabul etmez
  - ii. nitelikli oy çokluğuyla yasa teklifini benimseyerek veya oybirliği ile yasa teklifinde değişiklikler yaparak veya Parlamento'nun, Komisyon tarafından kabul edilmeyen değişiklik önerilerini oybirliği ile benimseyerek yasa teklifini kabul eder.

Onay Prosedürü

AP, AT Antlaşması'nın 192 numaralı maddesi uyarınca belirli yasama alanlarında onay yetkisine sahiptir. Bu prosedür 1986 tarihli Tek Avrupa Senedi ile uygulanmaya başlanmıştır. Prosedürün ortaklık antlaşmaları ve AB'ye girişi düzenleyen antlaşmalar için kullanılması amaçlanmıştır. Kapsamı, Maastricht Antlaşması ile genişletilmiştir. Konseyin oybirliği ile karar aldığı çeşitli alanlarda uygulanmaktadır. AB vatandaşlarının ikamet ve dolaşım hakları ile ilgili kararlarda bu prosedürün yerini ortak karar prosedürü almıştır. Şu durumlarda onay prosedürü kullanılır:

- i. Avrupa Merkez Bankasına belirli görevler vermek için (AT Antlaşması, Madde 105(6)).
- ii. Avrupa Merkez Bankaları Sistemi kanununun belirli maddelerinde değişiklik yapmak için (AT Antlaşması, Madde 107(5))

- iii. Yapısal Fonların görevlerini, amaçlarını ve organizasyonunu tanımlamak için (AT Antlaşması, Madde 161)
- iv. Avrupa Parlamentosu için yeknesak bir seçim prosedürü belirlemek için (AT Antlaşması, Madde 190)
- v. AT Antlaşması'nın 310 numaralı maddesi doğrultusunda ortaklık anlaşmalarını sonuçlandırmak için, işbirliği prosedürleri düzenleyerek belirli bir kurumsal çerçeve oluşturan anlaşmalar için, Topluluk için önemli bütçesel etkileri olacak antlaşmaları için ve ortak karar prosedürü kapsamında kabul edilmiş olan bir yasanın değiştirilmesini gerektiren antlaşmalar için (AT Antlaşması, Madde 300)
- vi. Bir üye devletin özgürlük, demokrasi, insan haklarına ve temel özgürlüklere saygı, hukukun üstünlüğü ilkelerinde ciddi ve sürekli ihlalini belirlemek için (AB Antlaşması, Madde 7)
- vii. Yeni üye devletlerin kabulü için (AB Antlaşması, Madde 49)
- viii. Bütçe Yetkileri

Yasama Başlatma Prosedürü

Yasama başlatma inisiyatifi Komisyona aittir. Bununla birlikte Maastricht Antlaşması'na göre Parlamentosunun Komisyondan bir yasa teklifi başlatmasını istemesine imkan tanıyan yasa başlatma hakkı vardır. Parlamento, Komisyonun yasama programının belirlenmesinde yer alır. Parlamento, Komisyonun stratejik yönergelerine ilişkin bir karar alır. Parlamento başkanı Konseyden, Komisyonun yıllık yasama programı ve Parlamentosunun ilgili kararı hakkında görüş bildirmesini ister. Komisyonun yıllık programı, Parlamentoda görüşülür ve oylanır. Parlamento başkanı ve Komisyon başkanı kurumlarını temsilen öngörülen yasama planlarını kapsayan yıllık yasama programı üzerinde mutabakata varırlar (İçtüzük Kural 35). AT Antlaşması'nın 192. maddesinin ikinci paragrafi çerçevesinde Parlamento, komisyonlarından birinin raporu doğrultusunda, Parlamento üyelerinin oy çokluğuyla hareket ederek Komisyondan yasama teklifi sunmasını isteyebilir. Bunun için ilgili Parlamento komisyonunun önce Başkanlar Konferansından yetki alması gerekmektedir. AB Komisyonu kendisinden istenen yasama teklifini başlatmayı kabul edebilir veya etmeyebilir (İçtüzük Kural 42, AT Antlaşması Madde 192).

Avrupa Parlamentosunun Atama Yetkileri

Komisyonun Oluşumu ve Adaylığına İlişkin Yetkisi

Komisyon başkanlığına aday gösterme prosedürü, Amsterdam ve Nice antlaşmalarıyla değişiklik geçirmiştir. AT'yi kuran Antlaşma'nın 214 numaralı maddesine göre Konsey nitelikli oy çokluğuyla hareket ederek Komisyon Başkanını atar. Bu atama AP tarafından onaylanmak zorundadır. AP, onaylamadan önce Komisyon adayını programını anlatması için genel kurula davet eder (İçtüzük Kural 105, AP websitesi, 2010).

Komisyonun diğer üyeleri Parlamento tarafından basit çoğunlukla onaylanır. Bu onaylamadan önce her bir Komiser sorumlu komisyon tarafından dinlenir, komisyon üyelerinin sorularını yanıtlar. Sürecin sonundan Konsey, Komisyonu nitelikli oy çokluğu ile atar. Daha sonra Komisyon bütün olarak AP'nin güvenoyunu almaya çalışır. Komisyon ya bütün Komisyonu onaylar ve Konseye kararını bildirir ya da Komisyonu reddederek Komisyon ve seçilmiş Komisyon başkanından yeni bir komisyon oluşturmasını talep eder. Burada Parlamentonun Komisyon üyelerini tek tek oylayamaması sürecin zayıf noktalarından biri olarak görülmektedir (İçtüzük Kural 106, AP websitesi, 2010).

Sayıştay Üyelerinin Atanması

Sayıştay üyelerinin atama prosedürü AT Antlaşması'nın 247 numaralı maddesinde düzenlenmektedir. Sayıştay üyelerinin görev süresi altı yıl olup her üye devlet bir aday önerir. Aday gösterilen üyeler Konsey tarafından AP'ye danışıldıktan sonra atanır. Parlamento bir aday hakkında olumsuz görüş bildirirse, Parlamento Başkanı, Konseyden söz konusu üyenin adaylığını çekmesini ve yerine yeni bir aday sunmasını ister. Ancak Parlamentonun bu isteği Konsey için bağlayıcı değildir (İçtüzük Kural 108, AP websitesi, 2010).

Avrupa Merkez Bankası Yönetim Kurulu Üyelerinin Atanması

Avrupa Merkez Bankası, Birliğin para politikalarını ve faiz oranlarını belirleyen en üst merciidir. Yönetim Kurulu; başkan, başkan yardımcısı ve dört üyeden oluşur. Yönetim Kurulu Euro bölgesine dahil üye devletlerin ortak mutabakatıyla atanır. Görev süresi tek dönemlik olup sekiz yıldır. Üyelerin atanması sürecinde Konseyin tavsiyesi alınır, AP ve

Avrupa Merkez Bankaları Yönetim Konseyine danışılır (İçtüzük Kural 113, AP websitesi, 2010).

Kamu Denetçisinin (Ombudsman) Atanması

Kamu denetçisi görevi, Maastricht Antlaşması ile kurulmuştur. Amaç, Birlik içinde daha fazla demokrasi ve idari şeffaklık sağlamaktır. Bir adayın en az iki ülkeden en az 40 vekil tarafından aday gösterilmesi şarttır. Kamu denetçisi her AP seçimini müteakiben gizli oylama yöntemiyle oy çokluğuyla AP üyeleri tarafından seçilir (İçtüzük Kural 204, AP websitesi, 2010).

Kamu denetçisinin başlıca görevi, AB vatandaşlarından veya AB üye devletlerinde resmi olarak faaliyet gösteren tüzel kişilerden AB kurum ve organlarının uygulamalarıyla ilgili gelen şikayetleri değerlendirmektir. Denetçi bir şikayeti doğrudan veya bir vekil aracılığıyla inceler. İnceleme sonucunda şikayette bir haklılık saptarsa şikayete konu olan kurum veya organa durumu bildirir. Söz konusu kurum veya organ üç ay içinde denetçiye açıklama sunar. Denetçi, konuyla ilgili bir rapor hazırlar, raporu Parlamento ve şikayete konu olan kurum veya organla paylaşır. Şikayet sahibi inceleme sonucundan haberdar edilir (İçtüzük Kural 205, AP websitesi, 2010).

Parlamento üyeleri Parlamento üye sayısının onda birini toplayarak denetçi hakkında soruşturma başlatabilir. Soruşturma talebi, ilgili komisyona sevk edilir. Komisyon rapor hazırlar ve genel kurula sunar. Genel kurulda yapılan oylamada oyların salt çoğunluğuyla rapor onaylanırsa denetçinin görevi bırakması beklenir. Oylamadan önce denetçinin genel kurulda kendini savunma hakkı vardır. Denetçi beklentiyi yerine getirmeyip görevden ayrılmayı seçmezse konu Adalet Divanına yollanır (İçtüzük Kural 206, AP websitesi, 2010).

Avrupa Parlamentosunun Bütçe Yetkileri

23 dilin kullanıldığı 736 üyeli AP'nin bütçesi AB'nin genel bütçesinin yüzde 1'i kadardır. Bu da AB kurumlarına ayrılan idari bütçenin toplamının beşte birine denk düşmektedir. AP'nin 2009 bütçesi 1, 5 milyar Euro olup bunun yüzde 41'i başta giderleri için harcanmaktadır. Bu gidere, yazılı ve sözlü çeviri masrafları da dahildir. Bütçenin yüzde 25'i maaşlar, seyahat masrafları, ofisler ve asistanlar gibi milletvekillerinin giderlerine harcanmaktadır. Parlatentonun sahip olduğu binalarla alakalı giderler bütçenin yüzde 13'ünü oluşturmaktadır. Bu miktar mülk satın alma ve kiralama, binaların bakımı ve işletme masrafları için kullanılmaktadır. Bilindiği gibi AP'nin Brüksel, Lüksemburg ve Strasburg'da çalışma yerleri, 27 üye devlette bilgilendirme ofisleri bulunmaktadır. Bilgilendirme faaliyetleri ve araç gereçleri bütçenin yüzde 5'ini oluştururken, IT ve telekom hizmetleri bütçenin yüzde 6'sını, Siyasi Grupların faaliyetleri için sağlanan ödenekler ise bütçenin yüzde 5'ini oluşturmaktadır.

Parlatentonun bütçesinin hazırlanma süreci şubat ayında Genel Sekreterin teklifiyle başlar. Genel Sekreter gelecek yılın önceliklerini ve kaynaklarını belirler. Büro, Genel Sekreterin çalışmasını temel alarak bütçe tahminlerini içeren bir taslak bütçe kabul eder ve bunu Bütçe Komisyonuna sunar. Komisyonun bütçe raportörü, bir rapor hazırlar ve rapor komisyonda oylamaya sunulur. Sonraki aşamada Parlatento genel kurulu genellikle mayıs ayında tahmini bütçeyi kabul eder. Bu bütçe daha sonra AB'nin taslak bütçesine dahil edilir.

AB'nin 2010 bütçesi 17 Aralık 2009 tarihinde AP genel kurulunda kabul edilmiştir. Birliğin 2010 bütçesi 141, 5 milyar Euro'dur. Bütçe geçen yıla göre yüzde 3.6 artmıştır. Bütçenin merkezinde ekonomik düzelme yer almakta olup bütçenin yüzde 45'i (64.3 milyar Euro) sürdürülebilir kalkınmaya ayrılmıştır. Geçen yıl aynı amaç için ayrılan bütçeye göre yüzde 3.3'lük bir artış söz konusudur. Bu miktarın 49.4 milyarı 27 AB üyesindeki uyuma gidecektir. Uyum ve Yapısal Fonlardan en büyük payı (yüzde 52) Birliğe 2004 ve 2007'de katılan AB-12 ülkesi alacaktır. Bütçenin yüzde 42'si (59.5 milyar Euro) doğal kaynakların korunmasına ve yönetilmesine ayrılmıştır. Bu kalemden geçen yıla göre yüzde 5.4 bir artış olmuştur. Bütçenin yüzde 1.2'si (1.7 milyar Euro) vatandaşlık, özgürlük, güvenlik ve

adalete ayrılmıştır. Bu kalemdeki yüzde 10.5'lik artış dikkat çekicidir. Bütçenin yüzde 5.7'si (8.1 milyar Euro) AB'nin küresel bir oyuncu olması için harcanacaktır. Bütçenin yüzde 5.6'sı (7.9 milyar Euro) ise idari masraflar için ayrılmıştır. İdari masraflar için ayrılan para bir önceki bütçeye göre yüzde 3.8 artmıştır. 2009 yılı bütçesi 136.8 milyar Euro idi. Bu rakamlara AB Dayanışma Fonu dahil değildir. Türkiye'nin de yararlandığı katılım öncesi için ayrılan miktar önceki bütçeye göre yüzde 4.5 artarak 1.6 milyar Euro olmuştur. Bütçeyle ilgili dikkat çeken bir başka nokta ise suç, terörizm ve göçle mücadele için ayrılan bütçenin yüzde 16.2 oranında artarak 1 milyar Euro'yu aşmasıdır (AB websitesi, 2010).

Bütçenin Belirlenmesi

Birinci adımda Komisyon, Parlamento ve Konsey çokyıllı mali çerçeve (MFF) için bir yönetmelik çıkartırlar. AB'nin İşleyişine İlişkin Antlaşma'nın 312. maddesine göre, MFF "yıllık ödeneklerin tavanlarının miktarlarını taahhüt ödenekleri ve harcama ödenekleri kategorileri altında belirleyecek" ve böylece mali disiplinin köşetaşını oluşturacaktır. Lizbon Antlaşması'na göre yıllık bütçe prosedürü 1 Eylül – 31 Aralık tarihleri arasında gerçekleşir. Bütün AB kurumları ve organları taslak bütçeye yönelik tahminlerini kendi içtüzüklerine göre 1 Temmuz'dan önce hazırlarlar. Yıllık bütçe prosedürü Lizbon Antlaşması'nın 310 numaralı maddesinde açıklanmaktadır. Komisyon bu tahminleri bir araya getirir ve taslak bir yıllık bütçe hazırlar. Bu bütçe 1 Eylül'e kadar Konsey ve AP'ye sunulur. Konsey, taslak bütçeye ilişkin bir pozisyon belirler, varsa değişikliklerini yapar ve taslak bütçeyi 1 Ekim'den önce AP'ye gönderirir. Konsey, pozisyonuna ilişkin gerekçelerini AP'ye bildirir. Parlamentonun, kendisine gelen taslak bütçeyi Ekimde yapılan ilk müzakerede kabul etmek veya değişiklik önerilerinde bulunarak değişikliklerini tekrar Konseye göndermek için önünde 42 günü vardır. Konsey 10 gün içinde AP'nin değişiklik önerilerini kabul ederek bütçeyi kabul edebilir. Konsey, Parlamentonun değişiklik önerilerini kabul etmezse, Konsey ve Parlamentodan eşit sayıda temsilcinin görev aldığı bir Uzlaşma Komisyonu kurulur. Uzlaşma Komisyonunun görevi, 21 gün içinde ortak bir metin hazırlamaktır. Uzlaşma Komisyonu bunu başaramazsa, Komisyon yeni bir taslak bütçe hazırlamak zorundadır. Ortak bir metin üzerinde anlaşma sağlandıktan sonra, Konsey ve Parlamentonun bu metni onaylamak veya reddetmek için 14 günü vardır. Konsey ortak

metni reddetse bile Parlamento bütçeyi kabul edebilir. Ortak taslağın hem Konsey hem Parlamento tarafından reddedilmesi durumunda, bütçe reddedilir ve Komisyon yeni bir taslak bütçe hazırlamak zorundadır. Mali yılın başında bütçe henüz onaylanmamışsa, her ay için bir önceki mali yılın bütçe ödeneklerinin 12’de birini geçmeyecek bir miktar harcanabilir.

Kaçınılmaz, istisnai ve öngörülemeyen durumlarda, onaylanan bütçe yıl içinde tadil edilebilir. Bu durumda Komisyon yıl içinde onaylanmış bütçenin tadil edilmesini önerebilir. Komisyon bütçeyi tadil eden bir taslak sunar. Bütçe tadilatı aynı zamanda bir önceki yıldan kalan kaynakların mevcut yılın bütçesine eklenmesi için de kullanılır. Bütçe tadilatları için de genel bütçe prosedürü uygulanır. Birliğin giderlerini Bütçe Denetleme Komisyonu düzenli olarak takip eder. Ayrıca, AP, Konsey’in teklifi üzerine Komisyona bütçe uygulama ibrazı verir.

AB üyelerinin AB bütçesine yaptıkları katkılarda bir değişiklik olmamıştır. Bununla birlikte bütçe prosedürlerinde önemli değişiklikler yapılmıştır. Antlaşma uyarınca AB halkı tarafından seçilen AP bütün harcama kategorilerinde söz hakkı elde etmiştir. Komisyon, AP’nin yıllık tezkere prosedüründe kendisine bulunduğu tavsiyelere ilişkin çalışmalarını hakkında ek bir rapor yayınlamakla yükümlü hale gelmiştir. Ayrıca, AB’nin İşleyişine İlişkin yeni Antlaşma çok-yıllı mali çerçeveye (MFF) yasal bağlayıcılık vermiştir. Bu çerçeve, her bir bütçe önceliği için ayrılacak yıllık maksimum miktarı belirlemektedir ve mali disiplinin köşetaşdır. Lizbon Antlaşması ayrıca bütçe prosedürünün süresini kısaltmıştır. Prosedür artık tek bir müzakere içermekte olup Mayıs-Aralık yerine, Eylül-Aralık döneminde gerçekleştirilmektedir (AB websitesi, 2010).

Avrupa Parlamentosunun Denetim Yetkileri

Avrupa Parlamentosu ulusal parlamentolar gibi, yürütme kurum ve organları üzerinde denetim ve kontrol yetkilerine sahiptir. Bu yetkilerini gensoru önergesi, genel kurulda bilgi alma, yazılı ve sözlü sorular, soruşturma komisyonları, raporlar, dava açma, AB vatandaşlarının verdikleri dilekçeler aracılığıyla kullanır (AP websitesi, 2010).

Gensoru Yetkisi

AP'nin Komisyonun tamamına karşı gensoru önergesi verme yetkisi bulunmaktadır. Burada yine AP'nin komiserlere bireysel olarak gensoru önergesi verme yetkisinin bulunmadığına dikkat çekilmelidir. Buna rağmen AP bir komiser hakkında onu eleştiren veya onu istifaya davet eden bir karar alma hakkına sahiptir. Bununla birlikte Nice Antlaşmasıyla ATA m. 217/4'e eklenen hükümde, Komisyon başkanının, diğer Komisyon üyelerinin onayını aldıktan sonra, bir üyeden istifa etmesini istediği takdirde ilgili üyenin istifa edeceği düzenlenmiştir (İçtüzük Kural 107, AP websitesi, 2010).

AP içtüzüğüne göre Komisyona karşı bir gensoru önergesi verilebilmesi için Parlamento üye tam sayısının onda biri tarafından AP Başkanına başvuruda bulunulması gerekmektedir. Gensoru, Parlamento salt çoğunluğu ve kullanılan oyların üçte ikisiyle kabul edilirse Komisyon görevi bırakır. Doğrudan seçimlerden bu yana AP'de yedi gensoru önergesi verilmiştir. Ancak hiçbir gensoru önergesi kabul edilmemiştir. Bununla birlikte 1999 yılında Santer Komisyonunu istifaya zorlamayı başarmıştır (The Resignation of the European Commission, Birleşik Krallık Parlamentosu websitesi, 2010).

Genel Kurulda Bilgi Alma Yetkisi

Parlamento; Komisyonu ve Konseyi aldığı kararlarla ilgili olarak Parlamento genel kuruluna davet eder. Genel kurula katılan Komisyon veya Konsey temsilcileri konuyla ilgili bilgi verir ve soruları yanıtlar. Parlamento; Komisyon veya Konsey temsilcilerini genel kurulda dinledikten sonra konuyu görüşüp bir karar alabilir. Bu süreçte, Parlamento Başkanı, Başkanlar Konferansı ile istişare ederek, her Komisyon toplantısından sonra Parlamento ile ilişkilerden sorumlu komiseri veya başka bir komiseri Komisyonda alınan

kararlar hakkında bilgi vermek üzere davet edebilir (İçtüzük Kural 111, AP websitesi, 2010).

Ayrıca Komisyon ve Konsey üyeleri AP başkanından genel kurula katılarak bilgi verme isteğinde bulunabilirler. Ayrıca Parlamento komisyonları, komiserleri komisyon toplantılarına davet edebilirler. Benzer şekilde komiserler Parlamento komisyonlarının çalışmalarına katılabilirler (İçtüzük Kural 110, AP websitesi, 2010). Konsey bakımından ise Konsey başkanı, Konseyin altı aylık görev süresinin başında ve sonunda Parlamento genel kuruluna katılarak bilgi verir. Avrupa Merkez Bankası başkanı Parlamentaoya Bankanın Yıllık Raporu'nu sunar. Bu rapor, Avrupa Merkez Bankaları Sisteminin faaliyetleri, önceki ve mevcut yılla ilgili para politikası hakkındadır. Merkez Bankası başkanı, ayrıca yılda dört kez Parlamentonun ilgili komisyonuna davet edilir. Benzer şekilde Sayıştay Başkanı da bilgi vermek üzere Parlamentaoya davet edilir (İçtüzük Kural 112-113, AP websitesi, 2010).

Yazılı ve Sözlü Soru Sorma Yetkisi

AT Antlaşmasınının 197. maddesinin 3 ve 4. paragraflarına göre “Komisyon, kendisine AP veya üyeleri tarafından sorulan sorulara sözlü veya yazılı cevap verir.” Antlaşmalarda bu konuda Konsey ile ilgili bir hüküm bulunmamaktadır. Bununla birlikte Konsey kendi içtüzüğü gereği Parlamentaoya bilgi vermek zorundadır.

Yazılı soru sorma prosedürü içtüzük kural 117’de açıklanmıştır. Buna göre her milletvekili Komisyon veya Konseye soru sorabilir. Milletvekilleri soracakları soruları yazılı olarak Parlamento başkanına sunarlar. Başkan, soruyu ilgili kuruma yönlendirir. İlgili kurum acil ve zaman gerektirmeyen soruları üç hafta içinde; acil olmayan diğer soruları ise altı haftalık bir süre içinde yazılı olarak cevaplar. İlgili kurumun soruya cevap vermemesi durumunda konu Parlamentonun ilgili komisyonuna yönlendirilir. İlgili komisyon, konuyla ilgili bir rapor hazırlayıp Parlamento genel kuruluna sunabilir ve Parlamento konuyla ilgili bir karar alabilir.

Sözlü sorulara ilişkin prosedürler Parlamento içtüzüğünün 115 numaralı kuralında açıklanmıştır. Prosedüre göre, sözlü sorular bir komisyon, siyasi grup veya en az otuz yedi milletvekili tarafından sorulabilir. Sorular yazılı olarak Parlamento başkanına teslim edilir. Başkan da soruları Başkanlar Konferansı'na yollar. Başkanlar Konferansı birimi soruların kabul edilip edilmeyeceğini veya cevaplanma sıralarını belirler. Komisyona yönelik sorular, sorunun görüşüleceği oturumdan bir hafta önce Komisyona gönderilir. Konseye yönelik sorular ise üç hafta önceden Konseye bildirilir. İlgili kurum Parlamento genel oturumunda sorunun cevabını verir. Parlamentoda duruma göre soruyla ilgili bir karar alabilir.

Ayrıca Parlamentonun her aylık toplantısında Komisyon ve Konsey üyelerinin Parlamento üyelerinin sorularına cevap verdiği soru cevap oturumları düzenlenir. Bu oturumlarda her milletvekinin bir soru sorma hakkı vardır. Sorular yazılı olarak Parlamento başkanına sunulur. Başkan, soruları kabul etme ve sıraya koyma yetkisine sahiptir. Her oturumda Komisyona ve Konseye 90'ar dakikalık cevap süresi verilir.

Soruşturma Komisyonları

Soruşturma komisyonlarının yasal dayanağı, AT Antlaşması'nın 193. maddesidir. Bu maddeye göre AP, üyelerinin dört birinin talebiyle, diğer kurum ve organlara söz konusu antlaşmayla tanınan yetkilere hanel getirmeksizin ve geçici bir soruşturma komisyonu kurarak Topluluk yasalarının uygulanmasına ilişkin iddia edilen ihlalleri ve kötü yönetimleri, eğer söz konusu iddialar yargı sürecinde değilse, inceleyebilir. Maddeye göre geçici Soruşturma Komisyonunun görevi, raporunu sunmasıyla biter. Bu komisyonların görev süresi 12 aydır fakat gerektiği takdirde Parlamento tarafından 18 aya çıkartılabilir. Maddeye göre Parlamentonun soruşturma hakkını kullanmasına ilişkin ayrıntılı hükümler Parlamento, Komisyon ve Konsey tarafından imzalanacak bir anlaşma ile düzenlenir. Bu anlaşma 19 Nisan 1995'te imzalanmıştır. Bu anlaşma, bu komisyonların tabi olacağı kuralları Parlamentonun belirlemesini kararlaştırmıştır. Kurulan geçici Soruşturma Komisyonu bir ay içinde AB Resmi Gazetesi'nde duyurulur. Komisyon kendine bir başkan, iki başkan yardımcısı seçer ve bir veya iki raportör atar. İçtüzük Kural 185'e göre, çalışmasını tamamlayan komisyon bir rapor hazırlayarak Parlamenta sunar. Parlamento

uygun görürse raporu kamuoyuyla paylaşabilir. Komisyonun istemesi halinde Parlamentoda raporu ele almak üzere bir görüşme gerçekleştirir. Parlamento rapor hakkında bir karar alabilir. Ancak bu kararın ilgili kurum, organ ve üye devlet üzerinde herhangi bir bağlayıcılığı bulunmamaktadır (İçtüzük Kural 185, AP websitesi, 2010).

Dava Açma

AT Antlaşması'nın 232 numaralı maddesine göre "Avrupa Parlamentosu, Konsey veya Komisyon yapmaları gerekeni yapmayarak AT Antlaşması'nı ihlal ederse, üye devletler ve Topluluğun diğer kurumları ihlalin belirlenmesi amacıyla Adalet Divanı önünde dava açabilirler." Yine aynı maddeye göre dava açılabilmesi için öncelikle ihlalle suçlanan kurumdan ihlali düzeltmesinin istenmesi gerekmektedir. Eğer söz konusu kurumdan harekete geçmesi istendiği halde kurum iki ay içinde pozisyonunu belirlememişse, sonraki iki ay içinde o kuruma karşı dava açılabilir.

Ayrıca AP içtüzüğünün 128 numaralı kuralına göre, Parlamento, Antlaşmalara, özellikle de Parlamentonun haklarının söz konusu alanlarda, tam olarak uyulduğundan emin olmak amacıyla; Antlaşmaların ve Adalet Divanının, Birlik kurumlarınca ve gerçek veya tüzel kişilerce açacakları dava için belirlediği zaman limitlerini dikkate alarak Birlik yasalarını ve bu yasaların uygulanma ayrıntılarını inceler. Birlik yasalarının ihlal edildiğinden şüphelenen Parlamento komisyonu durumu Parlamento'ya bildirir. Parlamento başkanı, ilgili komisyonun tavsiyesi doğrultusunda Parlamento adına dava açar.

AB Vatandaşlarının Verdikleri Dilekçeler

AT Antlaşması Madde 194 uyarınca her Avrupa vatandaşı Birliğin faaliyet alanlarına giren konulardaki problemlerinin çözülmesi için Parlamento'ya dilekçe verme hakkına sahiptir. Parlamento, ayrıca bireylerin Birliğin kurumlarına yönelik şikayetlerini incelemekle görevli bir Kamu Denetçisi atamaktadır.

Gelen dilekçeler Parlamento başkanı tarafından ilgili komisyona gönderilir. Bu komisyon öncelikle dilekçenin kabul edilebilirliğini saptar. Dilekçe kabul edilmezse, bu dilekçenin sahibine gerekçesiyle bildirilir. Komisyon uygun bulursa dilekçeyi Kamu Denetçisine

yönlendirir (İçtüzük Kural 201, AP websitesi, 2010). İlgili komisyon kendisine gönderilen dilekçeyi tartışarak veya yazılı olarak değerlendirir. Dilekçe sahipleri kendi dilekçelerinin görüşüleceği komisyon toplantısına katılabilirler veya toplantıda hazır bulunabilirler. Komisyon başkanı dilekçe sahibine konuşma hakkı verme tasarrufuna sahiptir (İçtüzük Kural 202, AP websitesi, 2010).

3. AVRUPA PARLAMENTOSU SEÇİMLERİ

Mevcut AB Antlaşması'nın 14/1 numaralı maddesi, Avrupa Parlamentosunun serbest ve gizli oylama yoluyla doğrudan seçimlerle beş yıllık bir dönem için seçilmesini öngörmektedir (AB Antlaşması, Madde 14). AB'nin İşleyişine İlişkin Antlaşma'nın 223 numaralı maddesine (AT Antlaşması Madde 190) göre Avrupa Parlamentosu üyelerinin, bütün üyelerde tek tip bir prosedür doğrultusunda veya bütün ülkelerde ortak ilkeler doğrultusunda doğrudan seçimle seçilmesi için gerekli hükümleri belirlemek amacıyla bir öneri hazırlar. Konsey, özel bir yasama prosedürü doğrultusunda oy birliği ile hareket ederek ve Avrupa Parlamentosunun onayını alarak-AP, onay prosedürü kapsamında üye sayısının oy çoğunluğuyla karar alır- gerekli hükümleri belirleyecektir. Bu hükümler, üye devletler tarafından kendi anayasal gereklerine göre onaylandıktan sonra yürürlüğe girecektir (AB'nin İşleyişine Dair Antlaşma Konsolide Versiyon, Madde 22).

3.1 DOĞRUDAN SEÇİMLERİN TARİHSEL GELİŞİMİ

AKÇT Antlaşması'nın (1951) 20 numaralı maddesi "Asemble"nin üye devletlerin halklarının temsilcilerinden oluşacağını öngörmektedir. Aynı antlaşmanın 21. maddesine göre ise Asemble'nin üye devletlerin parlamentoları tarafından, parlamento üyeleri içinden atanacak veya doğrudan seçimle göreve gelecek delegelerden oluşacağı belirtilmekteydi. Buradaki iki seçenektен birincisi olan delegelerin parlamentolar tarafından atanması fikri, Fransız Ulusal Meclisinin Dış İlişkiler Komisyonu tarafından ortaya atılmıştır. Bunun nedeni, Fransa ve İtalya'da topluluğa karşı olan komünistlerin Ortak Asembleye girmelerini engellemektir (Towards direct elections to the European Parliament-Paper written to mark the 30th anniversary of direct elections 1979, s.9). Aynı maddenin 3. bendinde ise Asemblenin bütün üye devletlerde tek tip bir prosedürle doğrudan seçimlerin yapılmasına ilişkin öneriler hazırlayacağı belirtilmektedir.

25 Mart 1957 tarihinde Roma'da AKÇT üyesi devletler tarafından Avrupa Ekonomik Topluluğu (AET) ve Avrupa Atom Enerjisi Topluluğu (AAET) Antlaşmaları imzalanmıştır. Bu antlaşmalarla AET ve AAET'nin kurulmasıyla, aynı tarihte her üç Topluluk için tek bir

Meclis oluşturulması kararlaştırıldı. AKÇT Antlaşması'nın üye devletlere Ortak Asemble temsilcilerini doğrudan seçimle belirleme seçeneği Roma Antlaşmaları'ndan çıkartıldı (Towards direct elections to the European Parliament-Paper written to mark the 30th anniversary of direct elections 1979, s.15). AET Antlaşması madde 138/3'e göre, meclis doğrudan seçimlere ilişkin öneriler hazırlama yetkisine sahiptir.

17 Mayıs 1960'ta Avrupa Parlamenter Meclisi, Meclisin doğrudan seçimle belirlenmesine ilişkin bir karar aldı (Demir 2005, s.9). Taslak, Konseye iletildi fakat Konsey bu konuda adım atmadı. Meclisin üyeleri ulusal parlamentolar tarafından atanmaya devam etti. Avrupa Parlamentosunun üyelerinin seçilmesine ilişkin 1976 tarihli Avrupa Topluluğu Yasası önemli bir dönüm noktası oldu. Bu yasa doğrultusunda 1979 yılında ilk doğrudan seçimler gerçekleştirildi. Yasa aynı zamanda AP seçimlerine yönelik ortak AB kuralları belirlemektedir. Buna göre seçimler nispi temsil sistemine göre olacak ve seçilen üyeler diğer AB kurumlarında görev alamayacaklar.

3.2 SEÇİM SİSTEMİ, SEÇME VE SEÇİLME HAKKI

Doğrudan seçimlerin bütün üye ülkelerde ortak ilkeler doğrultusunda yapılmasını kolaylaştırmak amacıyla Konsey 25 Haziran 2002 ve 23 Eylül 2002 tarihlerinde kararlar alarak 20 Eylül 1976 Yasası'nda değişiklik yaptı. Konsey, üye devletlerin yasanın açıkça belirtmediği hususlarda oylama sisteminin yapısını etkilememek koşuluyla kendi düzenlemelerini uygulamalarına imkan tanıdı. Bu ortak ilkeler a) nispi temsil oy sistemiyle (liste veya transfer edilebilir tek oylama); b) doğrudan seçim (serbest ve gizli oylama); c) ulusal düzeyde yüzde 5'lik baraj koyabilme seçeneği. Konsey'in kararı 1 Nisan 2004 tarihinden itibaren yürürlüğe girmiştir (European Navigator websitesi, 2010).

Konsey, Mayıs 2002 tarihinde AP seçimlerinde nispi temsil sisteminin kullanılmasını kararlaştırdı. Ayrıca 6 Aralık Tarih ve 93/109/EC Sayılı Konsey Direktifi'ne göre vatandaş olmadığı bir üye devlette ikamet eden üye devlet vatandaşları, seçimle ilgili gerekli şartları ve prosedürleri yerine getirerek buldukları ülkelerde oy kullanabilirler. Bu direktif kapsamında bir seçmen yalnızca bir üye devlette oy kullanabilmektedir. AB ülkeleri mükerrer oy kullanımını engellemek için seçimlerden önce seçmen kayıt listelerini

birbirleriyle paylaşırlar. Aynı direktif, vatandaşı olmadıkları bir üye devlette ikamet eden üye devlet vatandaşlarına ikamet ettikleri ülkede aday olma hakkı tanımaktadır. Bu haktan 1999 AP seçimlerinde 62, 2004 AP seçimlerinde ise yalnızca 57 kişi yararlanmıştır. 1999 seçimlerinde bu adaylardan yalnızca dördü, 2004 seçimlerinde ise yalnızca üçü milletvekili seçilmiştir (Avrupa Parlamentosu Seçimleri 2009 OSCE/ODIHR Exploratory Mission Report 2009).

3.3 SEÇİMLERDE AB KURUMLARININ GÖREVLERİ

Konseyin rolü çok azdır. Seçimlerinin yapılacağı zaman dilimini değiştirme hakkına sahiptir. Bilindiği gibi AP seçimlerine ilişkin Topluluk yasaları Konsey tarafından onaylanmak zorundadır. Avrupa Komisyonu, 93/109/EC sayılı direktifin uygulanışını takip eder. Ayrıca, 1976 yasasına riayet edilip edilmediğini gözlemler. Seçimlerden sonra, seçimler sırasında kurallara ne ölçüde uyulduğuna ilişkin bir rapor hazırlar. 2008 yılının ikinci yarısında Konsey, Komisyon ve Parlamento kurumlar arası bir protokol imzalamıştır. Bu protokolün amacı, AB politikalarını ve yapılarını AB vatandaşlarına daha iyi anlatmaktır. Bu iletişim stratejisinin konularından biri AP seçimleridir. Ayrıca Komisyonun üye ülke temsilcilikleri seçimlerin duyurulmasında önemli rol oynarlar (Avrupa Parlamentosu Seçimleri 2009 OSCE/ODIHR Exploratory Mission Report 2009).

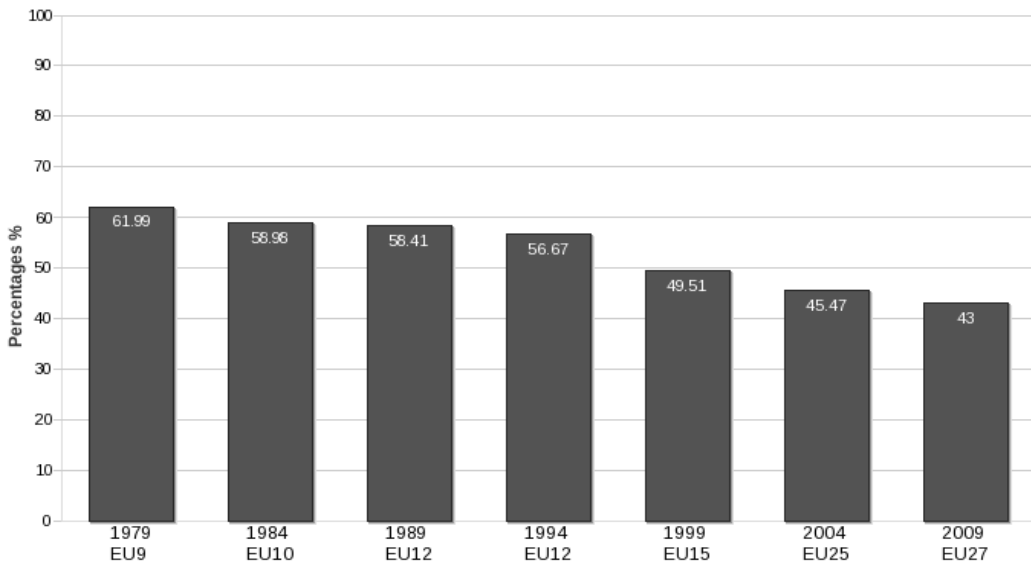
3.4 SEÇİM KURALLARI

AB, AP seçimlerinde nispi seçim sisteminin kullanılmasını ve 93/109/EC sayılı direktife uyulmasını şart koşar. Bunların dışında, seçimler üye devletlerin yasaları çerçevesinde gerçekleştirilir. Bununla birlikte sandalye dağılımı, tercihli oy kullanımı, boşalan sandalyelerin doldurulması, seçim sistemi, oy kullanma yaşı, adaylık, aday olma süreci, seçim bölgeleri ve seçim günleri gibi konularda üye devletler arasında farklılıklar vardır (AP websitesi, 2010).

3.5 AVRUPA PARLAMENTOSU SEÇİMLERİ (1979-2009)

Doğrudan seçimlerin başladığı 1979 yılından bu yana AP seçimlerine katılım düzenli olarak düşmüştür. 1979 seçimlerinin ortalama katılım oranı yüzde 61.99 iken 2009'da bu oran yüzde 43'e düşmüştür. Bazı üye devletlerde seçimlere katılımın zorunlu olması bu sonuçların daha da düşmesini engellemektedir.

Tablo 3.1: Avrupa Parlamentosu Seçimleri Katılım Oranları

Kaynak: Avrupa Parlamentosu:

http://www.europarl.europa.eu/parliament/archive/elections2009/en/turnout_en.html.

Erişim 11 Ocak 2010.

Tablo 3.2: AP Seçimlerinin Ükelere Göre Katılım Oranları

Ülke		1979	1981	1984	1987	1989	1994	1995	1996	1999	2004	2007	2009
Belçika	BE	91.36		92.09		90.73	90.66			91.05	90.81		90.39
Danimarka	DK	47.82		52.38		46.17	52.92			50.46	47.89		59.54
Almanya	DE	65.73		56.76		62.28	60.02			45.19	43		43.3
İrlanda	IE	63.61		47.56		68.28	43.98			50.21	58.58		58.64
Fransa	FR	60.71		56.72		48.8	52.71			46.76	42.76		40.63
İtalya	IT	85.65		82.47		81.07	73.6			69.76	71.72		65.05
Lüksemburg	LU	88.91		88.79		87.39	88.55			87.27	91.35		90.75
Hollanda	NL	58.12		50.88		47.48	35.69			30.02	39.26		36.75
Britanya	UK	32.35		32.57		36.37	36.43			24	38.52		34.7
Yunanistan	EL		81.48	80.59		80.03	73.18			70.25	63.22		52.61
İspanya	ES				68.52	54.71	59.14			63.05	45.14		44.9
Portekiz	PT				72.42	51.1	35.54			39.93	38.6		36.78
İsveç	SE							41.63		38.84	37.85		45.53
Avusturya	AT								67.73	49.4	42.43		45.97
Finlandiya	FI								57.6	30.14	39.43		40.3
Çek Cumhuriyeti	CZ										28.3		28.2
Estonya	EE										26.83		43.9
Kıbrıs	CY										72.5		59.4
Litvanya	LT										48.38		20.98
Letonya	LV										41.34		53.7
Macaristan	HU										38.5		36.31
Malta	MT										82.39		78.79
Polonya	PL										20.87		24.53
Slovenya	SI										28.35		28.33
Slovakya	SK										16.97		19.64
Bulgaristan	BG											29.22	38.99
Romanya	RO											29.47	27.67
AB	AB toplam	61.99		58.98		58.41	56.67			49.51	45.47		43

Kaynak: Avrupa Parlamentosu:

**http://www.europarl.europa.eu/parliament/archive/elections2009/en/turnout_en.html.
Erişim 12 Ocak 2010.**

3.5.1 1979 Seçimleri

Dokuz üye devletin katıldığı 1979 seçimlerine bakıldığında katılımın en az olduğu ülkeler İngiltere (yüzde 32.35) ve Danimarka (47.82). Katılım oranlarının diğer yedi ülkede yüzde 50'nin üzerinde olduğu görülmektedir. En yüksek katılım ise sırasıyla Belçika, Lüksemburg ve İtalya'da gerçekleşmiştir.

Tablo 3.3: 1979 Avrupa Parlamentosu Seçimleri Sonuçları

1979 Avrupa Parlamentosu Seçimleri Sonuçları (Toplam Milletvekili Sayısı: 410)				
Grup Kısaltma	Grup	Milletvekili Sayısı	%	Ülkelere Göre Milletvekili Dağılımı
SOC	Sosyal Demokratlar	113	%28	Batı Almanya 35, Belçika 7, Danimarka 4, Fransa 22, İrlanda 4, İtalya 13, Lüksemburg 1, Hollanda 9, Britanya 18
EPP	Hristiyan Demokratlar	107	%26	Batı Almanya 42, Belçika 10, Fransa 8, İrlanda 4, İtalya 30, Lüksemburg 3, Hollanda 10
ED	Muhafazakarlar	64	%16	Danimarka 3, Britanya 61
COM	Komunistler ve Aşırı Sol	44	%11	Danimarka 1, Fransa 19, İtalya 24
LD	Liberaller ve Liberal Demokratlar	40	%10	Batı Almanya 4, Belçika 4, Danimarka 3, Fransa 17, İrlanda 1, İtalya 5, Lüksemburg 2, Hollanda 4
EPD	Ulusal Muhafazakarlar	22	%5	Danimarka 1, Fransa 15, İrlanda 5, Britanya 1
CDI	Heterojen	11	%3	Belçika 1, Danimarka 4, İrlanda 1, İtalya 5
NI	Bağımsızlar	9	%2	Belçika 2, İtalya 4, Hollanda 2, Britanya 1

Kaynak: Wikipedia.

http://en.wikipedia.org/wiki/European_Parliament_election,_1979. Erişim 12 Ocak 2010.

Tablo 3.4: 1979 Avrupa Parlamentosu Seçimleri Ülkelere Göre Sandalye Dağılımı

Ülkelere Göre Sandalye Sayıları			
Ülke	Sandalye Sayısı	Ülke	Sandalye Sayısı
Fransa	81	Batı Almanya	81
İtalya	81	Britanya	81
Hollanda	25	Belçika	24
Danimarka	16	İrlanda	15
Lüksemburg	6		

Kaynak: Laurent de Boissieu .<http://www.europe-politique.eu>. Erişim 13 Ocak 2010

3.5.2 1984 Seçimleri

1984 yılında AP seçimleri yapıldığında birliğin üye sayısı 10'a çıkmıştı. Katılım oranı küçük bir düşüşle yüzde 58.98'e inmiştir. Birliğe 1986'da katılan İspanya ve Portekiz'in AP seçimleri 1987'de yapılmıştır. Bu ülkelerin katılım oranları sırasıyla yüzde 68.52 ve yüzde 72.42 olmuştur. Bu seçimlerde en düşük katılım İngiltere (yüzde 32.57) ve İrlanda'da (yüzde 47.56) gerçekleşmiştir. Belçika ve İngiltere'de bir önceki seçimlere göre çok az bir artış gerçekleşirken, en büyük artış katılım oranının yüzde 47.82'den yüzde 52.38'e yükseldiği Danimarka'da olmuştur. Katılımın en çok düştüğü ülkeler İrlanda (yüzde 63.61'den yüzde 47.56'ya), Almanya (yüzde 65.73'ten yüzde 56.76'ya) ve Hollanda (yüzde 58.12'den yüzde 50.88) olmuştur. 1979 seçimlerinde katılımın en yüksek olduğu Belçika, Lüksemburg ve İtalya ile Birliğe 1981'de katılan Yunanistan 84 seçimlerinde en yüksek katılım oranlarını elde ettiler.

Tablo 3.5: 1984 Avrupa Parlamentosu Seçimleri Sonuçları

1984 Avrupa Parlamentosu Seçimleri Sonuçları (Toplam Milletvekili Sayısı: 434)				
Grup Kısaltma	Grup	Milletvekili Sayısı	%	Ülkelere Göre Milletvekili Dağılımı
SOC	Sosyal Demokratlar	130	%30	Batı Almanya 33, Belçika 7, Danimarka 4, Fransa 20, İtalya 12, Lüksemburg 2, Hollanda 9, Britanya 33, Yunanistan 10
EPP	Hristiyan Demokratlar	110	%25	Batı Almanya 41, Belçika 6, Danimarka 1, Fransa 9, İrlanda 6, İtalya 27, Lüksemburg 3, Hollanda 8, Yunanistan 9
ED	Muhafazakarlar	50	%12	Danimarka 4, Britanya 46
COM	Komunistler ve Aşırı Sol	41	%9	Danimarka 1, Fransa 10, İtalya 26, Yunanistan 4
LD	Liberaller ve Liberal Demokratlar	31	%7	Belçika 5, Danimarka 2, Fransa 12, İrlanda 1, İtalya 5, Lüksemburg 1, Hollanda 5
EDA	Ulusal Muhafazakarlar	29	%7	Fransa 20, İrlanda 8, Britanya 1
RWB	Yeşiller ve Bölgeciler	20	%5	Batı Almanya 7, Belçika 4, Danimarka 4, İtalya 3, Hollanda 2
ER	Aşırı Sağcı Milliyetçiler	16	%4	Fransa 10, İtalya 5, Yunanistan 1
NI	Bağımsızlar	7	%2	Belçika 2, İtalya 3, Hollanda 1, Britanya 1

Kaynak: Wikipedia.

http://en.wikipedia.org/wiki/European_Parliament_election,_1984. Erişim 13 Ocak 2010.

Tablo 3.6: 1984 Avrupa Parlamentosu Seçimleri Ülkelere Göre Sandalye Dağılımı

Ülkelere Göre Sandalye Sayıları			
Ülke	Sandalye Sayısı	Ülke	Sandalye Sayısı
Fransa	81	Batı Almanya	81
İtalya	81	Britanya	81
Hollanda	25	Belçika	24
Danimarka	16	İrlanda	15
Lüksemburg	6	Yunanistan	24

Kaynak: Laurent de Boissieu .<http://www.europe-politique.eu>. Erişim 15 Ocak 2010

3.5.3 1989 Seçimleri

1989'da yapılan üçüncü AP seçimlerinin katılım oranı yüzde 58.41 olmuştur. Katılım oranları 9 ülkede düşerken 3 ülkede artmıştır. Katılım oranları Danimarka, Fransa, Hollanda ve İngiltere'de yüzde 50'nin altında gerçekleşmiştir. En yüksek katılım bir önceki seçimlerde olduğu Belçika, Lüksemburg, İtalya ve Yunanistan'da görülmüştür. En düşük katılım Fransa (yüzde 48.8), Hollanda (yüzde 47.48), Danimarka (yüzde 46.17) ve İngiltere'de (yüzde 36.37) gerçekleşmiştir. Bir önceki seçimlere göre katılım oranı en çok İrlanda'da artmıştır. İrlanda'da bir önceki seçimlerde katılım oranı yüzde 47.56 iken 89 seçimlerinde yüzde 68.28'e yükselmiştir. En büyük düşüşler ise İspanya (yüzde 68.52'den yüzde 54.71'e) ve Portekiz'de (yüzde 72.42'den yüzde 51.1'e) gerçekleşmiştir. Bu seçimlerde dikkat çeken iki nokta ise Fransa'da katılım oranının önceki seçimlerdeki yüzde 56.72'den yüzde 48.8'e düşmesi ve Almanya'da katılım oranının yüzde 56.76'dan yüzde 62.28'e çıkması olmuştur.

Tablo 3.7: 1989 Avrupa Parlamentosu Seçimleri Sonuçları

1989 Avrupa Parlamentosu Seçimleri Sonuçları (Toplam Milletvekili Sayısı: 518)				
Grup Kısaltma	Grup	Milletvekili Sayısı	%	Ülkelere Göre Milletvekili Dağılımı
SOC	Sosyal Demokratlar	180	35%	Batı Almanya 31, Belçika 8, Danimarka 4, Fransa 22, İrlanda 1, İtalya 14, Lüksemburg 2, Hollanda 8, Britanya 46, Yunanistan 9, İspanya 27, Portekiz 8
EPP	Hristiyan Demokratlar	121	23%	Batı Almanya 32, Belçika 7, Danimarka 2, Fransa 6, İrlanda 4, İtalya 27, Lüksemburg 3, Hollanda 10, Britanya 1, Yunanistan 10, İspanya 16, Portekiz 3
LDR	Liberaller ve Liberal Demokratlar	49	9%	Batı Almanya 4, Belçika 4, Danimarka 3, Fransa 13, İrlanda 2, İtalya 3, Lüksemburg 1, Hollanda 4, İspanya 6, Portekiz 9
EUL	Komunistler ve Aşırı Sol	42	8%	Danimarka 1, Fransa 7, İrlanda 1, İtalya 22, Yunanistan 4, İspanya 4, Portekiz 3
LU				
ED	Muhafazakarlar	34	7%	Danimarka 1, Fransa 7, İrlanda 1, İtalya 22, Yunanistan 4, İspanya 4, Portekiz 3
G	Yeşiller	30	6%	Batı Almanya 8, Belçika 3, Fransa 8, İtalya 7, Hollanda 2, İspanya 1, Portekiz 1
EDA	Ulusal Muhafazakarlar	20	4%	Fransa 13, İrlanda 6, Yunanistan 1
DR	Aşırı Sağcı Milliyetçiler	17	3%	Batı Almanya 6, Belçika 1, Fransa 10
RWB	Yeşiller ve Bölgeciler	13	3%	Belçika 1, Danimarka 4, Fransa 1, İrlanda 1, İtalya 3, Britanya 1, İspanya 2
NI	Bağımsızlar	12	2%	Fransa 1, İtalya 5, Hollanda 1, Britanya 1, İspanya 4

Kaynak: Wikipedia.

http://en.wikipedia.org/wiki/European_Parliament_election,_1989. Erişim 17 Ocak 2010.

Tablo 3.8: 1989 Avrupa Parlamentosu Seçimleri Ülkelere Göre Sandalye Dağılımı

Ülkelere Göre Sandalye Sayıları			
Ülke	Sandalye Sayısı	Ülke	Sandalye Sayısı
Fransa	81	Batı Almanya	81
İtalya	81	Britanya	81
Hollanda	25	Belçika	24
Danimarka	16	İrlanda	15
Lüksemburg	6	Yunanistan	24
İspanya	60	Portekiz	24

Kaynak: Laurent de Boissieu: <http://www.europe-politique.eu>. Erişim 2 Ocak 2010

3.5.4 1994 Seçimleri

1994 seçimlerinde genel katılım oranı yüzde 56.67'ye düşmüştür. Katılım oranlarına bakıldığında İrlanda, Hollanda, İngiltere ve Portekiz'de katılımın yüzde 50'nin altında olduğu görülmektedir. Bir önceki seçimlere göre 7 ülkede katılım oranları düşüş gösterirken 5 ülkede artış göstermiştir. Bir önceki seçimlere kıyasla en büyük düşüş İrlanda'da görülmüştür. İrlanda'da bir önceki seçimde katılım oranı yüzde 68.28 iken bu seçimlerde yüzde 43.98 olarak gerçekleşmiştir. Ayrıca, katılım oranları Hollanda (yüzde 47.48'den yüzde 35.69'a), Portekiz (yüzde 51.1'den yüzde 35.54'e) ve İtalya'da (yüzde 81.07'den yüzde 73.6) kayda değer şekilde düşüş göstermiştir. Bir önceki seçimlere göre en yüksek artış Danimarka, Fransa ve İspanya'da gerçekleşmiştir. 1995 yılında Avusturya, Finlandiya ve İsveç birlik üyesi oldular. İsveç'te AP seçimleri 1995'te yapıldı ve katılım yüzde 41.63 olarak gerçekleşti. AP seçimleri Avusturya ve Finlandiya'da 1996 yılında yapıldı. Katılım oranları Avusturya'da yüzde 67.73, Finlandiya'da ise yüzde 57.6 olarak gerçekleşti.

Tablo 3.9: 1994 Avrupa Parlamentosu Seçimleri Sonuçları

1994 Avrupa Parlamentosu Seçimleri Sonuçları (Toplam Milletvekili Sayısı: 567)				
Grup Kısaltma	Grup	Milletvekili Sayısı	%	Ülkelere Göre Milletvekili Dağılımı
PES	Sosyal Demokratlar	198	35%	Almanya 40, Belçika 6, Danimarka 3, Fransa 15, İrlanda 1, İtalya 18, Lüksemburg 2, Hollanda 8, Britanya 63, Yunanistan 10, İspanya 22, Portekiz 10
EPP	Hristiyan Demokratlar	157	28%	Almanya 47, Belçika 7, Danimarka 3, Fransa 13, İrlanda 4, İtalya 12, Lüksemburg 2, Hollanda 10, Britanya 19, Yunanistan 9, İspanya 30, Portekiz 1
ELDR	Liberaller ve Liberal Demokratlar	43	8%	Belçika 6, Danimarka 5, Fransa 1, İrlanda 1, İtalya 7, Lüksemburg 1, Hollanda 10, Britanya 2, İspanya 2, Portekiz 8
EUL	Komunistler ve Aşırı Sol	28	5%	Fransa 7, İtalya 5, Yunanistan 4, İspanya 9, Portekiz 3
FE	Muhafazakarlar ve Hristiyan Demokratlar	27	5%	İtalya 27
EDA	Ulusal Muhafazakarlar	26	5%	Fransa 14, İrlanda 7, Yunanistan 2, Portugal 2
G	Yeşiller	23	4%	Almanya 12, Belçika 2, Danimarka 1, İrlanda 2, İtalya 4, Lüksemburg 1, Hollanda 1
ERA	Liberaller ve Liberal Demokratlar	19	3%	Belçika 1, Fransa 13, İtalya 2, Britanya 2, İspanya 1
EN	Euroskeptikler	19	3%	Danimarka 4, Fransa 13, Hollanda 2
NI	Bağımsızlar	27	5%	Belçika 3, Fransa 11, İtalya 12, Britanya 1

Kaynak: Wikipedia.

http://en.wikipedia.org/wiki/European_Parliament_election,_1994. Erişim 5 Ocak 2010.

Tablo 3.10: 1994 Avrupa Parlamentosu Seçimleri Ülkelere Göre Sandalye Dağılımı

Ülkelere Göre Sandalye Sayıları			
Ülke	Sandalye Sayısı	Ülke	Sandalye Sayısı
Fransa	87	Almanya	99
İtalya	87	Britanya	87
Hollanda	31	Belçika	25
Danimarka	16	İrlanda	15
Lüksemburg	6	Yunanistan	25
İspanya	64	Portekiz	25

Kaynak: Laurent de Boissieu: <http://www.europe-politique.eu>. Erişim 5 Ocak 2010.

3.5.5 1999 Seçimleri

1999 seçimlerinde katılım oranı 15 üyeli Birlikte düşmeye devam etti ve genel katılım oranı yüzde 49.51'e düştü. Katılımın yüzde 50'nin altında gerçekleştiği ülke sayısı önceki seçimlere göre 4 iken bu sayı 4 ülke daha artarak 8 (Almanya, Fransa, Hollanda, İngiltere, Portekiz, İsveç, Avusturya ve Finlandiya) olmuştur. Önceki seçimlere göre yalnızca Belçika, İrlanda, İspanya ve Portekiz'de katılım oranlarında artış görülmüştür. En büyük düşüşler Finlandiya (yüzde 57.6'dan yüzde 30.16'ya), Avusturya (yüzde 67.73'ten yüzde 49.4'e), Almanya (yüzde 60.02'den yüzde 45.19'a) ve İngiltere'de (yüzde 36.43'ten yüzde 24'e) görülürken en büyük artış İrlanda'da (yüzde 43.98'den yüzde 50.21'e) yaşanmıştır. Katılımın en yüksek olduğu ülke, yüzde 91.05 ile Belçika olurken, katılımın en düşük gerçekleştiği ülke yüzde 24 ile İngiltere olmuştur.

Tablo 3.11: 1999 Avrupa Parlamentosu Seçimleri Sonuçları

1999 Avrupa Parlamentosu Seçimleri Sonuçları (Toplam Milletvekili Sayısı: 626)				
Grup Kısaltma	Grup	Milletvekili Sayısı	%	Ülkelere Göre Milletvekili Dağılımı
EPP-ED	Muhafazakarlar ve Hristiyan Demokratlar	233	37%	Almanya 53, Belçika 5, Danimarka 1, Fransa 21, İrlanda 5, İtalya 34, Lüksemburg 2, Hollanda 9, Britanya 37, Yunanistan 9, İspanya 29, Portekiz 9, Avusturya 7, Finlandiya 5, İsveç 5
PES	Sosyal Demokratlar	180	29%	Almanya 33, Belçika 5, Danimarka 3, Fransa 22, İrlanda 1, İtalya 17, Lüksemburg 2, Hollanda 6, Britanya 30, Yunanistan 9, İspanya 24, Portekiz 12, Avusturya 7, Finlandiya 3, İsveç 6
ELDR	Liberaller ve Liberal Demokratlar	50	8%	Belçika 5, Danimarka 6, İrlanda 1, İtalya 7, Lüksemburg 1, Hollanda 8, Britanya 10, İspanya 3, Finlandiya 5, İsveç 4
G-EFA	Yeşiller ve Bölgeciler	48	8%	Almanya 7, Belçika 7, Fransa 9, İrlanda 2, İtalya 2, Lüksemburg 1, Hollanda 4, Britanya 6, İspanya 4, Avusturya 2, Finlandiya 2, İsveç 2
EUL-NGL	Komunistler ve Aşırı Sol	42	7%	Almanya 6, Danimarka 1, Fransa 11, İtalya 6, Hollanda 1, Yunanistan 7, İspanya 4, Portekiz 2, Finlandiya 1, İsveç 3
UEN	Ulusal Muhafazakarlar	31	5%	Danimarka 1, Fransa 13, İrlanda 6, İtalya 9, Portekiz 2
EDD	Euroskeptikler	16	3%	Danimarka 4, Fransa 6, Hollanda 3, Britanya 3
TGI	Karışık	18	4%	Belçika 2, Fransa 5, İtalya 12, Britanya 1, İspanya 1, Avusturya 5
NI	Bağımsızlar	8		

Kaynak: Wikipedia.

http://en.wikipedia.org/wiki/European_Parliament_election,_1999. Erişim 7 Ocak 2010.

Tablo 3.12: 1999 Avrupa Parlamentosu Seçimleri Ülkelere Göre Sandalye Dağılımı

Ülkelere Göre Sandalye Sayıları			
Ülke	Sandalye Sayısı	Ülke	Sandalye Sayısı
Fransa	87	Almanya	99
İtalya	87	Britanya	87
Hollanda	31	Belçika	25
Danimarka	16	İrlanda	15
Lüksemburg	6	Yunanistan	25
İspanya	64	Portekiz	25
Avusturya	21	Finlandiya	16
İsveç	22		

Kaynak: Laurent de Boissieu: <http://www.europe-politique.eu>. Erişim 7 Ocak 2010.

3.5.6 2004 Seçimleri

2004 seçimleri yapıldığında AB'nin üye devlet sayısı 25 olmuştur. Seçimlere katılım oranı Birlik genelinde yüzde 45.47 olarak gerçekleşmiştir. Katılım oranları 25 ülkenin 18'inde yüzde 50'nin altında gerçekleşmiştir. Birliğe yeni katılan 10 yeni üyeden sadece Kıbrıs (yüzde 72.5) ile Malta'da (yüzde 82.39) seçime katılım oranı yüzde 50'nin üzerinde olmuştur. 10 yeni üyede, en düşük katılım oranları Slovakya (yüzde 16.97) ile Polonya'da (yüzde 20.87) yaşanmıştır.

AB-15'e bakıldığında ise sadece 5 ülkede (Belçika, İrlanda, İtalya, Lüksemburg, Yunanistan) seçimlere katılım oranının yüzde 50'nin üzerinde gerçekleştiği görülmektedir. 6 ülkede (İrlanda, İtalya, Lüksemburg, Hollanda, İngiltere ve Finlandiya) seçime katılım oranı, önceki seçimlere göre artış göstermiştir. En büyük artış İrlanda (yüzde 50.21'den yüzde 58.58'e), Hollanda (yüzde 30.02'den yüzde 39.26'ya), İngiltere (yüzde 24'ten yüzde

38.52'ye) ve Finlandiya'da (yüzde 30.14'ten yüzde 39.43'e) görülmüştür. En düşük katılım oranları İsveç (yüzde 37.85), İngiltere (yüzde 38.52), Portekiz (yüzde 38.6), Hollanda (yüzde 39.26) ve Finlandiya'da (yüzde 39.43) gerçekleşmiştir. Bir önceki seçimlere göre en büyük katılım oranı düşüşleri Yunanistan (yüzde 70.25'ten yüzde 63.22'ye), İspanya (yüzde 63.05'ten yüzde 45.14'e) ve Avusturya'da (yüzde 49.4'ten yüzde 42.43'e) gerçekleşmiştir.

Tablo 3.13: 2004 Avrupa Parlamentosu Seçimleri Sonuçları

2004 Avrupa Parlamentosu Seçimleri Sonuçları (Toplam Milletvekili Sayısı: 732)				
<u>Grup Kısaltma</u>	Grup	Milletvekili Sayısı	%	Ülkelere Göre Milletvekili Dağılımı
EPP-ED	Muhafazakarlar ve Hristiyan Demokratlar	268	37%	Almanya 49, Belçika 6, Danimarka 1, Fransa 17, İrlanda 5, İtalya 24, Lüksemburg 3, Hollanda 7, Britanya 28, Yunanistan 11, İspanya 24, Portekiz 9, Avusturya 6, Finlandiya 4, İsveç 5, Kıbrıs 3, Estonya 1, Macaristan 13, Letonya 3, Litvanya 2, Malta 2, Polonya 19, Çek Cumhuriyeti 14, Slovakya 8, Slovenya 4
PES	Sosyal Demokratlar	200	27%	Almanya 23, Belçika 7, Danimarka 5, Fransa 31, İrlanda 1, İtalya 16, Lüksemburg 1, Hollanda 7, Britanya 19, Yunanistan 8, İspanya 24, Portekiz 12, Avusturya 7, Finlandiya 3, İsveç 5, Estonya 3, Macaristan 9, Litvanya 2, Malta 3, Polonya 8, Çek Cumhuriyeti 2, Slovakya 3, Slovenya 1
ALDE	Liberaller ve Liberal Demokratlar	88	12%	Almanya 7, Belçika 6, Danimarka 4, Fransa 11, İrlanda 1, İtalya 12, Lüksemburg 1, Hollanda 5, Britanya 12, İspanya 2, Finlandiya 5, İsveç 3, Kıbrıs 1, Estonya 2, Macaristan 2, Letonya 1, Litvanya 7, Polonya 4, Slovenya 2
G-EFA	Yeşiller ve Bölgeciler	42	6%	Almanya 13, Belçika 2, Danimarka 1, Fransa 6, İtalya 2, Lüksemburg 1, Hollanda 4, Britanya 5, İspanya 3, Avusturya 2, Finlandiya 1, İsveç 1, Letonya 1
EUL-NGL	Komunistler ve Aşırı Sol	41	6%	Almanya 7, Danimarka 1, Fransa 3, İrlanda 1, İtalya 7, Hollanda 2, Britanya 1, Yunanistan 4, İspanya 1, Portekiz 3, Finlandiya 1, İsveç 2, Kıbrıs 2, Çek Cumhuriyeti 6
ID	Euroseptikler	37	5%	Danimarka 1, Fransa 3, İrlanda 1, İtalya 4, Hollanda 2, Britanya 11, Yunanistan 1, İsveç 3, Polonya 10, Çek Cumhuriyeti 1
UEN	Ulusal Muhafazakarlar	27	4%	Danimarka 1, İrlanda 4, İtalya 9, Letonya 4, Litvanya 2, Polonya 7
NI	Bağımsızlar	29	4%	Belçika 3, Fransa 7, İtalya 4, Britanya 2, Avusturya 3, Polonya 6, Çek Cumhuriyeti 1, Slovakya 3

Kaynak: Wikipedia. http://en.wikipedia.org/wiki/European_Parliament_election,_2004. Erişim 7 Ocak 2010.

Tablo 3.14: 2004 Avrupa Parlamentosu Seçimleri Ülkelere Göre Sandalye Dağılımı

Ülkelere Göre Sandalye Sayıları			
Ülke	Sandalye Sayısı	Ülke	Sandalye Sayısı
Fransa	78	Almanya	99
İtalya	78	Britanya	78
Hollanda	27	Belçika	24
Danimarka	14	İrlanda	13
Lüksemburg	6	Yunanistan	24
İspanya	54	Portekiz	24
Avusturya	18	Finlandiya	14
İsveç	19	Kıbrıs	6
Çek Cumhuriyeti	24	Estonya	6
Macaristan	24	Letonya	9
Litvanya	13	Malta	5
Polonya	54	Slovakya	14
Slovenya	7		

Kaynak: Laurent de Boissieu: <http://www.europe-politique.eu>. Erişim 13 Ocak 2010.

3.5.7 Genel Değerlendirme (1979-2004)

İlk doğrudan seçimlerin yapıldığı 1979 yılında yüzde 61.90 olan katılım oranı 2004 seçimleri sonucunda yüzde 45.47'ye düşmüştür. Katılım oranları her genişleme ile daha da düşmektedir. Belçika'nın katılım oranı bütün seçimlerde yüzde 90'nın altına düşmemiştir. İngiltere'de seçimlere katılım yüzde 40'ın üzerine çıkmamıştır. İngiltere, Fransa ve Hollanda bütün seçimlerde AB ortalamasının altındadır. Tüm seçimlerin en düşük katılımı 2004 seçimlerinde yüzde 16.97 ile Slovakya'de gerçekleşmiştir.

Tablo 3.15: 1979-2004 AP Seçimlerinde Katılım Oranı %50'den Çok Olan Ülke Sayısı ve Seçimlere Katılan Ülke Sayısı

	1979	1981	1984	1987	1989	1994	1995	1996	1999	2004	2007
<i>Ülke Sayısı</i>	9	10	10	12	12	12	13	15	15	25	27
<i>%50'den çok</i>	8	9	8	10	8	8	8	10	7	7	7

Kaynak: Yazar tarafından yapılmıştır.

Tablo 3.16: 1979-2009 AP Seçimleri Siyasi Grupların Aldıkları Oy Yüzdeleri

	1979	1984	1989	1994	1999	2004	2009
Aşırı Sol	1.7	2.3	2.1	1.5	2.7	2.9	2.9
Sol	39.7	38.8	39.3	36	33.3	33.3	29.2
Sağ	51.1	46.6	38.6	42.2	39.8	39.2	44.5
Aşırı Sağ	2.1	4.6	6.2	7.7	6.8	8.1	6.6
Yeşiller	1.8	3.8	7.7	5.2	5.3	5.8	5.6
Euroskeptikler	0.6	0.6	0.4	0.6	2.3	3.4	3.2
Diğerleri	3	3.3	5.8	6.9	9.3	7.2	7.2

Kaynak: Fondapol Düşünce Kuruluşu. <http://www.fondapol.org/>. Erişim 1 Mayıs 2010.

3.5.8 2009 Seçimleri

Genel katılım oranı yüzde 43 olarak gerçekleşmiştir. En yüksek katılım Lüksemburg (yüzde 90.75) ve Belçika'da (yüzde 90.39) olmuştur. En düşük katılım Slovakya (yüzde 19.64) ve Litvanya'da (yüzde 20.98) görülmüştür. Litvanya'daki bu sonucun nedenlerinden biri Litvanyalıların sekiz ay içinde üçüncü kez oy kullanmak zorunda kalmasıdır. Litvanyalılar Ekim 2008'de parlamento seçimlerine, Mayıs 2009'da ise başkanlık seçimlerine katıldılar. Katılım oranı önceki seçimlere göre en çok artan ülke yüzde 17.1'lik bir artış oranıyla Estonya olmuştur. Estonya'da bu seçimlerde e-oylama uygulaması denenmiştir. En büyük düşüş Litvanya'da yaşanmıştır. Düşüş oranı yüzde 27.4'tür. Fransa, İtalya, Belçika, Yunanistan ve İspanya bugüne kadar katıldıkları AP seçimlerinde en düşük katılım oranlarını yaşamıştır. Danimarka ise AP seçimlerindeki en yüksek katılımı gerçekleştirmiştir. Danimarka'da AP seçimleriyle aynı anda bir referandum düzenlenmiştir. Letonya'da katılım bir hayli artmıştır. Letonya'da AP seçimleri ile yerel seçimler birlikte yapılmıştır. Bu ülkede ayrıca ülkenin Letonya vatandaşı olmayan ve ulusal seçimlerde oy kullanma hakkı bulunmayan Rus vatandaşlarına ilk kez AP seçimlerine katılma hakkı verilmiştir. AB-15 ülkelerinin katılım oranı ortalaması yüzde 53.39 iken AB'ye 2004'te katılan 10 yeni üyenin katılım oranı ortalaması yüzde 39,8'dir. Sekiz Orta Avrupa ülkesinin ortalaması ise yüzde 31.95'tir.

Tablo 3.17: 2009 Avrupa Parlamentosu Seçimleri Sonuçları ve Ülkelere Göre Sandalye Sayıları

2009 Avrupa Parlamentosu Seçimleri Sonuçları (Toplam Milletvekili Sayısı: 736)									
Grup Kısaltma	EPP	S&D	ALDE	GREENS/ EFA	ECR	GUE/NGL	EFD	NA	Toplam
Belçika	5	5	5	4	1	0	0	2	22
Bulgaristan	6	4	5	0	0	0	0	2	17
Çek Cumhuriyeti	2	7	0	0	9	4	0	0	22
Danimarka	1	4	3	2	0	1	2	0	13
Almanya	42	23	12	14	0	8	0	0	99
Estonya	1	1	3	1	0	0	0	0	6
İrlanda	4	3	4	0	0	1	0	0	12
Yunanistan	8	8	0	1	0	3	2	0	22
İspanya	23	21	2	2	0	1	0	1	50
Fransa	29	14	6	14	0	5	1	3	72
İtalya	35	21	7	0	0	0	9	0	72
Kıbrıs	2	2	0	0	0	2	0	0	6
Letonya	3	1	1	1	1	1	0	0	8
Litvanya	4	3	2	0	1	0	2	0	12
Lüksemburg	3	1	1	1	0	0	0	0	6
Macaristan	14	4	0	0	1	0	0	3	22
Malta	2	3	0	0	0	0	0	0	5
Hollanda	5	3	6	3	1	2	1	4	25
Avusturya	6	4	0	2	0	0	0	5	17
Polonya	28	7	0	0	15	0	0	0	50
Portekiz	10	7	0	0	0	5	0	0	22
Romanya	14	11	5	0	0	0	0	3	33
Slovenya	3	2	2	0	0	0	0	0	7
Slovakya	6	5	1	0	0	0	1	0	13
Finlandiya	4	2	4	2	0	0	1	0	13
İsveç	5	5	4	3	0	1	0	0	18
Britanya	0	13	11	5	25	1	13	4	72
AB toplamı	265	184	84	55	54	35	32	27	736
%	%36	%25	%11.4	%7.5	%7.3	%4.8	%4.3	%3.7	%100

Kaynak: Avrupa Parlamentosu.

http://www.europarl.europa.eu/parliament/archive/elections2009/en/seats_by_group_en.html. Erişim 23 Şubat 2010.

Fransa AP Seçimleri

Fransa'daki AP seçimlerindeki katılım oranı, yüzde 40.63 ile ülke seçim tarihinin en düşük katılım oranı oldu. Sarkozy'nin merkez-sağ partisi Halk Hareketi Birliği, oyların yüzde 27.9'unu alarak seçimin açık galibi oldu. Fransa'daki AP seçimlerinde ikinci kez iktidardaki bir parti seçimin birincisi oldu. Sosyalist Parti sandalye sayısını bir önceki AP seçimlerine göre yarı yarıya kaybetti. 2004 seçimlerinde oyların yüzde 28.9'unu alan parti, bu seçimlerde oyların ancak yüzde 16.5'ini alabilmiştir. Daniel Cohn-Bendit'nin Avrupa Ekoloji Partisi sürpriz gerçekleştirerek Sosyalist Parti ile aynı sayıda sandalye çıkarmıştır. François Bayrou'nun Demokratik Hareketi (MoDem) dördüncü olabildi. Avrupa şüphecisi partilerin oyları 2004'e göre düşmüştür. Jean-Marie Le Pen'in Ulusal Cephesi (FN) ise sahip olduğu yedi sandalyeden dördünü kaybetmiştir.

Diğer ülkelerde olduğu gibi AP seçimleri Fransa'da da ekonomik krizin gölgesinde kalmıştır. Eurobarometre tarafından yapılan bir ankette (Eurobarometre 70 numaralı anket, AP websitesi, 2010) Fransızların sadece yüzde 12'si ülkenin ekonomisinin iyi durumda olduğunu belirtmiştir. Bu oranın, Birlik genelinde yüzde 27 olduğu göz önünde bulundurulursa Fransa'nın krizden ne kadar çok etkilendiği ortaya çıkar. Yine aynı ankete göre, katılımcıların sadece yüzde 10'u istihdam konusunda pozitif bir görüş bildirmiştir. Bu oran Birlik genelinde yüzde 28 olarak çıkmıştır. Ekonomik krizin yol açtığı tatminsizlik nedeniyle 2009'nun ilk yarısında ülke genelinde çeşitli grevler düzenlenmiştir.

Resmi seçim kampanyası 25 Mayıs'ta 50 parti ve hareketle başlamıştır. Bu parti ve hareketler Fransa'nın sekiz seçim bölgesinde 72 (bu sayı daha önce 78'di) sandalye için yarışmıştır. Seçimlerde yüzde 5'lik bir baraj uygulandı. Sadece 7 parti, 8 seçim bölgesinin tamamında seçime katıldı.

Ulusal Halk Birliği, iktidar ortağı Yeni Merkez (NC) ile ittifak kurarken, MoDem, Ulusal Cephe ve Cumhuriyetin Yükselişi (Debout la République) partileri seçime tek başlarına katıldılar. Fransa Hareketi (MPF) ile Avcılık, Balıkçılık, Doğa ve Gelenekler partisi (CPNT) Libertas Partisi altında güçlerini birleştirdi. Sola bakıldığında ise, Sosyalist Parti seçimlere tek başına katılmıştır. NPA ve İşçi Mücadelsi (LO) de seçimlerde herhangi bir

ittifak kurmadılar. Komünist Partisi ile Sol Parti ittifak kurarak Sol Cephesi'ni kurdular. Avrupa Ekoloji Partisi, Yeşiller ile ittifak kurdu.

Fransa'da seçim kampanyaları bir aydan kısa sürdü. Kampanyalar heyecandan yoksundu ve seçmenler kampanyalara pek ilgi göstermediler. Anketlere göre seçmenlerin sadece dördte biri, kampanyalara ilgi göstermiştir. Seçimlerde herhangi bir tema yoktu. Seçim kampanyalarında işlenen başlıca konular Sarkozy karşıtlığı, Avrupa'nın korunması, sosyal Avrupa, çevre ve enerji, Avrupa kurumları, ulusal meseleler ve Türkiye idi (Sussex Avrupa Enstitüsü websitesi, 2010).

Seçimlerden üç gün önce seçimlerle ilgili bir oturum gerçekleştirildi. Televizyonlardan yayınlanan bu oturumda Daniel Cohn-Bendit ile François Bayrou birbirlerine hakaret dolu ifadeler sarfettiler. Bayrou, Cohn-Bendit'yi pedofiliye karşı hoşgörülü bir tutum sergilemekle suçladı. Oturuma katılan diğer politikacılar arasında hararetli tartışmalar yaşandı (Radio France Internationale websitesi, 2010). Bu tartışma Avrupa asgari ücreti, dışarıya yaptırma, karbon vergisi ve Türkiye'nin üyeliği gibi Avrupa konularını gölgeledi.

Seçimlerde şaşırtıcı sonuçlar çıktı. Halk Hareketi oyların yüzde 27.87'sini aldı. Parti, 2007'deki ulusal parlamento seçimlerinde yüzde 41.9 oranında oy almıştı. Partinin 2004 AP seçimlerindeki oy oranı ise yüzde 16.64 idi. Fransa AP seçimleri tarihinde iktidardaki bir parti ikinci kez seçimleri ilk sırada tamamladı. Seçimlerde ikinci sırayı Sosyalist Parti aldı. Seçim günü yapılan bir ankete göre seçmenlerin yüzde 45'i iktidardan memnuniyetsizliklerini ifade etmek için oy kullandıklarını söylerken, iktidardan memnuniyetini belirtmek için oy kullananların oranı yüzde 30 olmuştur.

Sağdaki oyların büyük bölümünü Halk Hareketi ve Yeni Merkez alırken, seçimlerdeki en büyük sürpriz başarıyı Avrupa Ekoloji partisi elde etmiştir. Oyların yüzde 16.28'ini alan Ekoloji Partisi oyların yüzde 16.48'ini alan Sosyalist Parti ile eşit sayıda (14) sandalye kazanmıştır. Ekolojistler Paris'te ve Paris bölgesinde Halk Hareketi ve Yeni Merkez'den sonra ikinci parti olurken, geleneksel olarak sosyalist olan Grenoble, Nantes, Toulouse, Rennes, Bordeaux, Lyon ve Marsilya şehirlerinden Sosyalist Parti'den daha çok oy aldılar.

Parti, seçim tarihindeki en büyük başarısını elde ettiği AP 2004 seçimlerindeki başarıyı bekleme bile, en az yüzde 20 oranında oy almayı ve 20 milletvekili çıkarmayı hedefliyordu. Seçimlerde yüzde 45 oranında oy alan solun oylarının ancak yüzde 16.5'ini kendilerine çekebildiler.

Avrupa yanlısı merkez partiler (Halk Hareketi-Yeni Merkez, Sosyalist Parti ve MoDem) oyların yüzde 52.5'ini alırken Avrupa şüphecisi partilerin oy oranı yüzde 25.04'te kalmıştır. Bu oran, önceki seçimlerde yüzde 27.71 idi. Sağda bulunan Avrupa şüphecisi partiler sol şüphecilere göre biraz daha başarılı oldu (yüzde 12.91'e karşı yüzde 12.13). Ulusal Cephe'nin desteği düşerken, seçime Libertas altında giren Fransa Hareketi ve CPNT seçime ayrı ayrı girdikleri 2004 seçimlerine göre daha başarısız sonuçlar aldılar. Avrupa şüphecisi sağ partilerden yalnızca Cumhuriyetin Yükselişi oylarını arttırmayı başardı. Komünistler ise Sol Parti ile Sol Cephe çatısında yaptıkları ittifakta önceki seçimlere göre daha iyi bir sonuç aldı. Solda (Sol Cephe ve Yeni Antikapitalist Parti arasında) ve sağda (Ulusal Cephe ve Libertas arasında) yoğun bir rekabet vardı. Bu yarışlarda solda Sol Cephe daha başarılı oldu. Yeni Antikapitalist Parti, hedef kitlesi olan gençler ve çalışan kesimin seçimlere düşük düzeyde katılmaları nedeniyle hayal kırıklığı yaşadı. Sağdaki yarışta ise Ulusal Cephe, Libertas'tan daha başarılı oldu. Her iki parti de hedefledikleri yüzde 7'lik oy oranına ulaşamamıştır. Ulusal Cephe 2004'te kazandığı yüzde 9.81'lik oy oranını koruyamayarak yüzde 6.34'te kaldı. Le Pen kötü sonuçlar için medyayı suçlarsa da, partinin ekonomik durumun kötü olması ve Le Pen'in yaşının 81 olması ve 2012'de emekliye ayrılacak olması, dahası yerini kızına bırakmak istediğini belirtmesi başarısızlığın başlıca nedenleri olarak gösterilebilir.

Partilerin Seçim Programları

Halk Hareketi Birliği (UMP)

Resmi sitesinde yayınladığı “Korumak ve Harekete Geçmek için Avrupa'ya 30 Öneri” başlıklı programında ekonomin düzeltilmesi için koordineli planlar yapılması, Fransa'nın AP içindeki nüfuzunun artırılması gerektiğini, halktan kopuk bürokratik bir AB ve görevlerini layıkıyla yerine getiremeyen milletvekilleri konusunda önlem alınması gerektiği vurgulanıyor. Ayrıca Avrupa'nın çıkarlarının uluslararası arenada savunulmasının ancak

güçlü, kararlı ve etkili bir Avrupa ile mümkün olabileceği belirtiliyor. Genişleme konusunda her üye devletin kendi kararını vermesi, Türkiye'ye üyelik yerine özel bir ortaklık sunulması öneriliyor (Parti websitesi, 2010). Ekonomi konusunda, Avrupa ürünlerinin ve birikimlerinin korunması ve spekülatif risklerin azaltılması için finansal araçlarda Avrupa genelinde düzenlemelerinin yapılmasının gerekli olduğu, Avrupa'daki işlerin ve sektörlerin korunması gerektiği ifade ediliyor. Ortak Tarım Politikası'nın olduğu gibi kalması gerektiği, bunun Fransa'nın çıkarları için şart olduğu belirtiliyor. Göç konusunda AB sınırlarının korunması hususunda uyumun sağlanması ve ortak bir AB göç politikasının hazırlanması öneriliyor.

Libertas

Bu parti Türkiye'nin üyeliğine karşı olduğunu belirtiyor ve Avrupa'nın korumacı olması gerektiğini vurguluyor. Lizbon Antlaşması'na kesinlikle karşı çıkıyor. Ayrıca AB'de sadece seçilmişlerin yasa yapmasını, AP'nin ve Komisyonun harcamalarının kamuoyu ile şeffaf bir şekilde paylaşılmasını, her türlü anayasa girişiminin referanduma sunulmasını ve Brüksel'de yapılan toplantıların sayısının 2010'a kadar yüzde 50 azaltılmasını savunmaktadır (Parti websitesi, 2010).

Ulusal Cephe

Avrupa Birliği ile ilgili herşeye karşı çıkan parti seçimlerde "Avrupa Sahtekarlığına Karşı Çık!" sloganını kullanmıştır. Kullandığı sloganlardan biri de "Avrupa acı çekiyor, oyunu Ulusal Cephe'ye ver!"dir. Euro yerine tekrar Fransız Frangına dönülmesini, sınırların kaldırılmamasını istiyor.

Demokratik Hareket (MoDem)

Hümanist bir Avrupa'dan yana olduğunu belirten MoDem ancak güçlü bir Avrupa'nın mevcut sorunların üstesinden gelebileceğine inanıyor. Krize karşı AB GDP'sinin yüzde 3 oranında bir destek planı hazırlanmasını, Avrupa Sosyal Fonu'nun işgörenler için daha kolay erişilebilir hale getirilmesini, birikimler ve şirketler için standart bir vergi sisteminin oluşturulmasını, karbon vergisiyle AB bütçesinin arttırılmasını, Avrupa'daki araştırmalar için ayrılan bütçenin iki katına çıkartılmasını, küreselleşmeye karşı AB içinde çeşitli

düzenlemeler yapılmasını, G20'nin Ekonomik Güvenlik Konseyine dönüştürülmesini, Dünya Ticaret Örgütü'nün kurallarında reformlar yapılmasını, AB ekonomisine bağımlı olmamak için yeni bir uluslararası rezerv para birimi belirlenmesini savunuyor.

Sosyal bir Avrupa'ya ve cinsiyet eşitliğine önem veren parti, sosyal güvenceler konusunda Avrupa'da uyum olması gerektiğini, Avrupa vatandaşlarının eğitim, sağlık gibi ihtiyaçları için kaynak sağlanması gerektiğini, yaşlanan nüfusun etkilerinin en aza indirilmesi için Avrupa çapında bir aile politikasının uygulanması gerektiğini, Avrupa genelindeki kadınlara yönelik en iyi yasaların Avrupa genelinde kabul edilmesi gerektiğini savunuyor. Çevre, enerji ve tarım alanında ise Avrupa'nın sürdürülebilir kalkında konusunda önceliği olması gerektiğine inanıyor. Tarımın ve balıkçılığın insani ve sürdürülebilir bir şekilde yapılması gerektiğini belirtiyor.

Avrupa demokrasisi başlığı altında ise Avrupa düzeyinde herhangi bir karar alınmadan önce konunun AB vatandaşları tarafından tartışılabilmesi, konuyla ilgili olarak milletvekilleri ile irtibata geçebilmeleri için üç aylık bir süre verilmesi gerektiğini, Bakanlar Konseyinin çalışmalarının televizyondan ve internetten yayınlaması gerektiğini, AB yardımlarından daha kolay bir şekilde yararlanma imkanının sağlanması gerektiğini, askerlik görevinin kaldırılması gerektiğini savunuyor.

Parti ayrıca Avrupa'daki kimliklerin korunmasını, çok kültürlü ve yaratıcılığı savunan bir Avrupa görmek istiyor. Ayrıca her bireyin iki Avrupa dilini öğrenmesi ve okullarda Avrupa tarihinin okutulması gerektiğini belirtiyor. Avrupa'nın ulusal diplomalarını koordine etmesini ve IMF, Dünya Bankası gibi uluslararası kuruluşlarda Avrupa'nın ortak hareket etmesini öneriyor.

Avrupa Ekoloji Partisi

Bir Yeşiller partisi olan Avrupa Ekoloji Partisi "Oyunuzu Avrupa Ekoloji Partisine Vermeniz için On İyi Neden" adlı kitapçığında çevre sorunları, sosyal sorunlar, gıda kaynakları, enerji sorunu, ekonomik ve mali sorunların çözümünün ancak ekolojik bir

dönüşümle mümkün olabileceğini ileri sürüyor. Bu dönüşümün üretim, tüketim, yaşam ve çalışma biçimlerinde aşamalı olarak bir değişiklik yaratacağını ifade ediyor.

Ekonomide ekolojik bir dönüşüm yaşandığı takdirde gelecek beş yıl içinde 10 milyon yeni işin yaratılacağına inanıyor. Tarım ve gıda konusunda bir Avrupa politikası hazırlanması gerektiğine inanıyor. Yenilenebilir kaynaklardan elde edilen yüzde yüzde temiz enerjiden yana olduğunu dile getiriyor.

“İstikrar ve Büyüme Paktı”nın yerini “Dayanışma ve Ekolojik İşbirliği Paktı”nın almasını istiyor. Euro bölgesindeki ekonomik ve sosyal politikalar Ekonomik, Sosyal ve Mali Güvenlik Konseyi tarafından yürütülmelidir tezini savunuyor. AB’nin bütçesi arttırılmalı, bütçe genel GDP’nin yüzde 0.87’si değil, yüzde 2 olmalıdır görüşünü benimsiyor.

Sosyalist Parti

Sosyalist Parti’nin programı Avrupa sosyalistlerinin yayınladığı ortak programla aynıdır. Bu programı siyasi gruplar başlığı altında bulabilirsiniz.

Sol Cephe

AP’de Avrupa Parlamentosu Birleşik Solu ve İskandinav Yeşil Solu Grubu’nun üyesi olan Sol Cephe resmi sitesinde yayımladığı Avrupa’nın değişimi için ilkeler deklarasyonunda kapitalizmin tarihi bir kriz yaşadığı bir dönemden geçildiğini belirtilmektedir (Parti websitesi, 2010). Parti, çok uluslu şirketlerin baskısıyla ve insanları dikkate almayan kar amaçlı siyasi tercihler nedeniyle, kapitalist kalkınma modelinin çok yönlü bir kriz yaşadığını, bunun da eşitsizliği tırmandırdığını, doğal kaynakları talan ettiğini ve dünyada savaş ve çatışmalara yol açtığını ifade ediyor. AB’nin başarısız olan neoliberalizm modelini benimsediğini, oysa Fransa’da 2005 yılından bu yana çoğunluğun Avrupa’nın değişmesini talep ettiğini beyan ediyor.

Sol Cephe, AP seçimlerini Fransız Halkı ile Nicolas Sarkozy arasında bir hesaplaşma olarak görmüştür. Sol Cephe, Lizbon Antlaşması’na karşı olup liberal bir Avrupa yerine ulusal düzeyde ve Avrupa düzeyinde halkın egemenliğine ve genel ilgisine dayanan yeni

bir toplum ve Avrupa vizyonu sunmak istiyor. Bu vizyonun merkezinde feminizm önemli bir rol oynamaktadır.

Parti sosyal Avrupa ilkesi altında Avrupa Merkez Bankasının değişerek halka hizmet etmeye başlaması ve halk tarafından kontrol edilmesi gerektiğini belirtiyor, bankacılık ve kredi sisteminin yeniden millileştirilmesini öneriyor. Avrupa demokrasisi başlığı altında ise kadın erkek eşitliğinden, laikliğin inanç ve düşünce özgürlüğü için bir ön şart olduğundan, uluslararası ilişkilerde medeniyetler çatışması yerine dayanışma ve barıştan bahsediyor. Uluslararası dayanışma, göç politikası ve insan hakları başlığı altında değinilen konulardan biri de ABD'nin askeri politikalarından uzaklaşılması ve yeniden silahsızlanma çalışmalarına dönülmesi konusudur. Ayrıca, partiye göre AB dış politikada NATO'dan bağımsız olan özgür, uluslararası yasalara uygun bir Avrupa dış politikası benimseyerek Ortadoğu sorununda önemli bir rol oynamalıdır ve 1967 öncesi sınırlarına dayanan, başkenti Doğu Kudüs olan bir Filistin devleti kurulmalıdır.

Programlara bakıldığında ortak bir tema ortaya çıkmaktadır, o da Avrupa'nın değişmesi. Ekonomik kriz, çevre konusu, kapitalizme karşı vatandaşın korunması, kadın haklarının geliştirilmesi, sürdürülebilir kalkınma gibi konular programların ortak temaları olarak görünmektedir (European Alternatives websitesi, 2010).

Katılım yüzde 40.65 olarak gerçekleşti. 2007 parlamento seçimlerinde bu oran yüzde 60'tı. 2004 AP seçimlerinde ise bu oran yüzde 42.8'di. Bu oran, ülke tarihinin en düşük katılımı oranı olmuştur. Katılımın en yüksek olduğu yaş aralığı 18-34 yaş grubu (yüzde 70) olurken, bu oran mavi yakalılarda yüzde 69, beyaz yakalılarda ise yüzde 66'dır.

İç politika açısından bakıldığında, 2009 AP seçimleri Sosyalist Parti içinde devam eden krizi ön plana çıkarmıştır ve MoDem içinde yeni bir kriz başlatmıştır. Çevre konusunun Fransızlar arasında öneminin arttığı görülmüştür. Seçmenler Avrupa konusuna odaklanan partileri ödüllendirmiştir.

Tablo 3.18: 2009 Fransa AP Seçimleri Sonuçları

Parti Listesi	2009		2004		Parti Listesi
	%	Sandalye	%	Sandalye	
Halk Hareketi Birliği-Yeni Merkez	27.87	30	16.64	17	Halk Hareketi Birliği
Sosyalist Parti	16.48	14	28.89	31	Sosyalist Parti
Avrupa Ekoloji Partisi	16.28	14	7.40	6	Yeşiller
MoDem (Demokratik Hareket)	8.45	6	11.95	11	Fransız Demokrasi Birliği
Ulusal Cephe	6.34	3	9.81	7	Ulusal Cephe
Sol Cephe	6.05	4	5.24	3	Komünist Parti
Yeni Antikapitalist Parti	4.88	0	2.56	0	İşçilerin Mücadelesi/LCR
İşçilerin Mücadelesi	1.20	0			
Libertas	4.8	1	8.37	3	Fransa Hareket /Fransa Yürüyüşü
			1.73	0	Avcılık, Balıkçılık, Doğa ve Gelenekler
Cumhuriyetin Yükselişi	1.77	0			
Diğerleri	5.88	0	7.41	0	Diğerleri
Toplam					

Kaynak: Sussex Avrupa Enstitüsü, AP Seçimleri 31 Numaralı Brifing: Fransa'da AP Seçimleri. <http://www.sussex.ac.uk/sei/documents/epern-ep09-france3.pdf>. Erişim 23 Şubat 2010.

Almanya AP Seçimleri

7 Haziran'da yapılan seçimlerde partiler 99 sandalye için yarıştı. Partiler için yüzde 5'lik bir ülke barajı uygulandı. Almanya'da AP seçimlerine büyük önem verilmiştir. Bunun nedeni Avrupa Birliği değil, 27 Eylül'deki genel seçimlerin belirleyicisi olmasıydı. Seçimlere 31 siyasi parti katılmıştır. Bunlardan başlıcaları Sol Parti, Sosyal Demokrat Parti, Yeşiller Partisi, Hür Demokrat Parti, Hristiyan Demokrat Birliği, Hristiyan Sosyal Birliği ve Hür Seçmenler Partisi'dir.

Seçimlerde Sosyal Demokrat Parti (SPD) oyların sadece yüzde 20.8'ini alarak büyük bir mağlubiyet yaşamıştır. Bu, partinin savaş sonrası en kötü seçim performansı olmuştur. Başbakan Angela Merkel'in Hristiyan Demokrat Birliği ise 2004 AP seçimlerinde aldığı yüzde 36.5'lik oy oranına ulaşmasa bile, yüzde 30.6'lık oy oranı ile seçimlerden birinci parti olarak çıkmıştır. Bavyera'daki kardeş partisi Hristiyan Sosyal Birliği (CSU) oyların yüzde 7.2'sini elde etmiştir. Yeşiller, oylarını çok az arttırarak oyların yüzde 12.1'ini almıştır ve 14 sandalye kazanmıştır. Seçimlerde en büyük sıçramayı, liberal Hür Demokrat Parti (FDP) gerçekleştirmiştir. FDP oy oranını yüzde 5 arttırarak yüzde 11'e çıkarmış ve 12 sandalye elde etmiştir. Aşırı solcu Sol Parti ise oyların yüzde 7.5'ini alarak 8 sandalye kazanmıştır. Seçilen 99 temsilciden 41'i ilk kez seçilmiştir. Bu oran toplam milletvekili sayısının yüzde 40.59'una tekabül etmektedir.

2009 Almanlar için tam bir seçim yılı oldu. Genel seçimler, bölgesel seçimler, yerel seçimler, Avrupa seçimleri ve genel seçimler aynı yıla denk geldi. Oy kullanma hakkına sahip 64 milyon seçmen vardı ve bunların 4.3 milyonu ilk kez oy kullanabilecekti. Yapılan anketlere göre, Almanların sadece yüzde 44'ü AP seçimlerinin 2009'da yapılacağını biliyordu. Ankete katılanlardan sadece yüzde 43'ü oy kullanacağını ifade etmiştir. Almanya AP seçimlerine yüzde 6'lık bir ekonomik daralma ve yüzde 8.6'lık bir işsizlik oranıyla girdi. Seçim öncesinde en çok konuşulan konulardan biri Alman otomobil sektörünün geleceğiydi. Rhineland-Palatinate eyaletinin en büyük işvereni olan Opel'in satılması söz konusuydu.

Büyük partiler, seçim kampanyalarında Lizbon Antlaşması, genişleme süreci ve sosyal adalet konularını ön plana çıkardılar. CDU'nun seçim kampanyasının teması "Güçlü Bir Avrupa- güvenli bir gelecek" idi. Parti, yetki ikamesi ilkesinin korunmasından yana olduğunu, sosyal politikaların zoraki uyumlaştırılmasına ve Türkiye'nin üyeliğini karşı olduğunu ifade etmiştir. Parti, Türkiye'ye özel ortaklık teklif edilmesini desteklemektedir. CSU ise gelecekteki genişlemeler için referandum düzenlenmesini savunmaktadır. SPD, Sosyal İstikrar Paketi yoluyla ekonomik ve parasal birliğin yanısıra Sosyal bir Avrupa Birliği'nin kurulmasını savundu. Sloganı: "Güçlü ve sosyal bir Avrupa için." FDP, bürokrasinin azaltılmasını savundu ve her türlü Avrupa vergisine karşı olduğunu beyan etti. FDP'ye göre AB hiçbir zaman vergi koyma yetkisine sahip olmamalıdır ve AB bütçesi ekonomik güçlerine göre üye devletler tarafından finanse edilmeye devam etmelidir. FDP, sosyal Avrupa'ya karşı olduğunu belirtirken slogan olarak "Avrupa'da Almanya için." İfadesini kullanmıştır. Yeşiller, AB'nin geliştirilmesini, bir Avrupa sosyal politikasının hazırlanmasını ve Avrupa genelinde referandum yapılmasını istedi. Yeşiller ayrıca her zaman olduğu gibi çevre konularına programlarında yer vermiştir. Sloganı: "Avrupa'yı Temizleyin!"dir. Lizbon Antlaşması'na parlamentoda hayır oyu veren tek parti olan Sol Parti bu konunun referanduma götürülmesini savundu. En Avrupa şüphecisi partilerden biri olan parti, İstikrar ve Büyüme Paketi'nin yerine sürdürülebilir kalkınma, tam istihdam, sosyal güvenlik ve çevrenin korunmasına yönelik paktn kabul edilmesini önermektedir. Sloganı olarak "Dayanışma, demokrasi, barış –Avrupa'da Değişim için Hep Birlikte" ifadesini kullanmıştır. Seçim kampanyaları üslup olarak geleneksel Alman seçim kampanyalarından daha sert geçmiştir. Sol Parti, en zengin dilimdeki kişilerden yüzde 80'e varan vergiler alma sözü verdi ve seçimlerde "Milyonerler ödesin" gibi afişler kullandı. Kullanılan bir başka afiş "Afganistan'dan çıkın" oldu (Robert Schuman Vakfı websitesi, 2010).

Sol Parti'nin bu tür sloganlar kullanması alışılmış birşeydi fakat koalisyon ortağı SPD'nin lideri ve aynı zamanda Dışişleri Bakanı Frank-Walter Steinmeier, AP seçimlerinde rakibi Merkel'e karşı negatif bir kampanya düzenlemeyi seçti. Kullanılan afişlerden biri "Finans köpekbalıkları oylarını FDP için kullanır," derken, bir başka afişte "Maaş düşürücüler oylarını CDU'ya verir," yazıyordu (Globalpost websitesi, 2010).

Josef Schmid'e göre, partiler Avrupa seçimlerini daha önemli olan ulusal seçimlerde kullanacakları stratejileri test etmek amacıyla kullanmaktadır (Radio France Internationale websitesi, 2010).

AP seçimlerinde SPD'nin yaşadığı ağır kayıplar 27 Eylül'de yapılan genel seçimlerin habercisi olmuştur. Partiler genel seçimlerde AP seçimlerine yakın oylar aldılar ve CDU-SPD koalisyonu son buldu. CDU, CSU ve FDP ile yeni bir koalisyon kurdu.

Tablo 3.19: 2009 Almanya 2009 Ulusal Seçimleri ve 2009 AP Seçimleri Sonuçları

Parti	2009 Ulusal Seçimler	Sandalye Sayısı	AP Seçimleri	Sandalye
CDU	%27,3	194	%30.6	34
SPD	%23,0	146	%20.8	23
FDP	%14,6	93	%11	12
Sol Parti	%11,9	76	%7.5	8
Yeşiller	%10,7	68	%12.1	14
CSU	%6,5	45	%7.2	8
Diğer	%6,0	-		
Toplam	-	622		99
Katılım oranı	%70,8		%43.3	

Kaynak: Avrupa Parlamentosu.

<http://www.europarl.europa.eu/parliament/archive/staticDisplay.do?id=212&pageRank=6&language=EN>. Erişim 24 Şubat 2010.

Seçimler Alman basını tarafından SPD için bir felaket, yıkım olarak değerlendirildi ve SPD'nin genel seçimlerde bir şansının olmadığı belirtildi. Spiegel Online, sosyalist partilerin oy kaybının AB genelindeki trende uyduğunu belirterek, SPD'nin başarısızlığının nedeni olarak parti lideri Dışişleri Bakanı Frank-Walter Steinmeier'ı gösterdi. Bazılarına göre ise başarısızlığın nedeni SPD'nin OPEL ve Carvador gibi zor durumdaki şirketlerin vergi mükelleflerinden gelecek milyarlarca Euro ile devlet tarafından kurtarılmasını istemesinde yatıyordu (Spiegel websitesi, 2010).

İspanya AP Seçimleri

Herhangi bir seçim barajının uygulanmadığı İspanya’da AP seçimleri iki büyük parti arasında geçmiştir. Diğer partilerin oyları yüzde 5’in üzerine çıkamamıştır. İktidardaki Sosyalistler (PSOE) genel oylarda, merkez sağ rakibi Halk Partisi’ne (PP) geçildi. Sosyalistler bir önceki seçimlere göre iki sandalye kaybederek 21 sandalye elde ettiler. Halk Partisi sandalye sayısını bir sandalye artırarak 23 milletvekili çıkardı. İspanya AP’de 50 milletvekili ile temsil edilmektedir.

Ana muhalefet partisi sağcı PP, PSOE’ye göre yüzde 3.7 daha çok oy aldı. Birleşik Sol (IU) mevcut iki sandalyesini korudu. Avrupa için Koalisyon ve Halklar Avrupası partileri birer sandalye elde ettiler. Birlik, Kalkınma ve Demokrasi Partisi (UPyD) AP’de ilk kez bir sandalye kazandı. Seçimlerde katılım yüzde 45.6 olarak gerçekleşti. PP, oyların yüzde 42.2’sini (2004’te bu oran yüzde 41.2 idi), PSOE ise yüzde 38.5’ini (2004’te bu oran yüzde 43.46 idi) almıştır. Çeşitli milliyetçi gruplardan oluşan Avrupa için Koalisyon partisi oyların yüzde 5.1’ini alarak seçimlerde üçüncü olmuştur. Birleşik Sol ise oy yüzdesini 2004’teki yüzde 4.15’ten yüzde 3.75’e düşürmüştür. UpyD ise sürpriz yaparak bir sandalye kazandı ve ilk kez AP’ye girdi. AP’de temsil kazanan altıncı ve son parti yine bir ittifak olan Halklar Avrupası oldu. Bu ittifak, oyların yüzde 2.5’ini almıştır (AP websitesi, 2010).

Bask bölgesinde seçimlere Avrupa için Koalisyon çatısı altında giren Bask Ulusal Hareketi (PNV) oyların yüzde 28.54’ünü allarak seçimlerin galibi olmuştur. Ancak, parti 2004’e oranla yüzde 6.7’lik bir oy kaybı yaşamıştır. Solcu Bask milliyetçileri herhangi bir sandalye kazanamazken, ETA ile bağlantılı olmakla suçlanarak kapatılan Batasuna Partisi tarafından desteklenen Uluslararası Girişim toplam oyların yüzde 1.12’sini alarak seçimlerde yedinci olabilmıştır (Euroresidences websitesi, 2010). AB’nin çöküşü taraftarlarından biri olan İspanya, seçimlere yüzde 18’lik bir işsizlik oranı ve bütçe açığı sorunuyla gitti. Bu oran, AB’deki en yüksek işsizlik oranıdır. 16 Mayıs’ta aşırı solcu Uluslararası Girişim Partisi, Batasuna ile işbirliği içinde olduğu gerekçesiyle kapatıldı fakat beş gün sonra Anayasa Mahkemesi kapatmayı iptal etti. Seçim öncesi anketlerinde PSOE’nin yüzde 42.8 ve PP’nin yüzde 42.2 oranında oy alması bekleniyordu (Robert Schuman Vakfı websitesi, 2010).

Yaklaşık 15 gün süren seçim kampanyaları sönüktü ve kampanyaların merkezinde Avrupa meseleleri değil iç meseleler vardı. Ekonomik gerileme, kriz, AP seçimlerinin sonuçlarının iç politika dengelerini nasıl etkileyeceği, yolsuzluklar ve skandallar başlıca konulardı. Sosyalist Parti, AB’de mevcut sosyal düzenin devam etmesi için sağın iktidara gelmemesi gerektiği konusuna oynadı. Muhafazakar parti ise kürtaj, işsizlik ve başbakanın askeri uçakları kullanması gibi konuları dile getirdi (Euroalter websitesi, 2010). Gazetelerde konuyla ilgili en çok kullanılan ifadeler: memnuniyetsizlik, motivasyonsuzluk, bilgisizlik, gerçek bir AB tartışmasının olmaması olmuştur. El Mundo gazetesi “Zaparetoru’yu cezalandırma seçimleri” adlı haberinde AP seçimlerinde oy kullanmak için iki neden olduğunu- Avrupa projesini canlandırmak ve Zapatero’nun 15 aylık başarısız performansına duyulan memnuniyetsizliği dile getirmek- öne sürmüştür (Euroalter websitesi,2010).

Tablo 3.20: 2009 İspanya AP Seçimleri Sonuçları

Partiler	%	Sandalye Sayısı	EPP	S&D	ALDE	GREENS/EFA	ECR	GUE/NGL	EFD	NA
PP (Halk Partisi)	42.23	23	23							
PSOE (İspanya Sosyalist İççi Partisi)	38.51	21		21						
CpE (Avrupa için Koalisyon)	5.12	2			2					
IU-ICV-EUIA-BA (Birleşik Sol)	3.73	2				1		1		
UPyD (Birlik, Kalkınma ve Demokrasi Partisi)	2.87	1								1
EdP-V (Halklar Avrupası)	2.5	1				1				
Libertas	0.15	0								
Diğer	4.89	0								
Toplam	100	50	23	21	2	2	0	1	0	1

Kaynak: Avrupa Parlamentosu.

<http://www.europarl.europa.eu/parliament/archive/staticDisplay.do?id=212&pageRank=10&language=EN>. Erişim 24 Şubat 2010.

Tablo 3.21: 1987-2009 İspanya AP Seçimleri ve Ulusal Seçimler Katılım Oranları

Seçim Yılı	Ulusal Seçimlere Katılım Oranları (%)	AP Katılım Oranları (%)
1987	68.52	
1989	54.71	58.41
1994	59.14	56.67
1999	63.05	49.51
2004	45.14	45.47
2009	44.9	43

Kaynak: Avrupa Parlamentosu Websitesi.

<http://www.europarl.europa.eu/parliament/archive/staticDisplay.do?id=212&pageRank=10&language=EN>. Erişim 24 Şubat 2010.

Britanya AP Seçimleri

Birleşik Krallık AP seçimleri İngiltere bölge seçimleri ile birlikte yapıldı. Birleşik Krallık'ın AP'ye 72 milletvekili gönderme hakkı bulunuyor. AP seçimlerinde Muhafazakarlar 25, UKIP 13, İşçi Partisi 13, Liberal Demokratlar 11, Yeşiller Partisi 2, BNP (Britanya Ulusal Partisi) 2 sandalye kazanmıştır. İşçi Partisi önceki seçimlere göre beş sandalye kaybetmiştir. İşçi Partisi'nin oylarında önceki seçimlere göre yüzde 6.9'luk bir düşüş yaşanmıştır. Genel oyların çoğunu Muhafazakarlar kazanırken UKIP, İşçi Partisi'nden daha çok oy aldı. Oy yüzdelere bakıldığında Muhafazakarlar oyların yüzde 27.7'sini, UKIP oyların yüzde 16.1'ini, İşçi Partisi yüzde 15.3'ünü, Liberal Demokratlar ise yüzde 13.4'ünü aldı. Galler'de oyların çoğunu Muhafazakarlar alırken, İskoçya'da İskoç Ulusal Partisi (SNP) aldı. Katılım oranı yüzde 34.5 olarak gerçekleşti. Bu oran 2004'te yüzde 38.4 idi. 2005 genel seçimlerinde katılım yüzde 61.4 olarak gerçekleşmiştir. 2005 genel seçimleriyle karşılaştırıldığında İşçi Partisi oylarında yüzde 20'lik bir düşüş yaşanmıştır. UKIP ise oylarını yüzde 14 oranında arttırmıştır.

Britanya, seçimlere yıpranmış bir hükümet, daralan bir ekonomi ve siyasi skandallarla girdi. Muhafazakar Parti, Avrupa Halkı Partisi'nden (EPP) ayrılacağını ve Polonya Kanun ve Adalet Partisi ile (PiS) yeni bir grup kuracağını duyurdu. Muhafazakarlar AP tarafından kabul edilen yeni yasaların Britanya'da referanduma sunulmasını savunuyor. İşçi Partisi sosyal adalet ve çevre konularını ön plana çıkartırken manifestosunda fırsat eşitliği, ekonomide karbon kullanımının düşürülmesi, iklim değişikliği ile mücadele, güvenlik ve suçla mücadele, insan kaçakçılığı ile mücadele konularına yer verdi (İşçi Partisi websitesi, 2010).

Liberal Demokratlar, seçim manifestosunda Britanya'nın AB'de daha lider bir rol oynamasını, iklim değişikliği ile mücadele, çevrenin korunması, suçla mücadele, vergilerin düşürülmesi, daha fazla istihdam, Ortak Tarım Politikası'nın değiştirilmesi, askeri imkanların artırılarak NATO'ya daha çok destek verilmesi ve AB'nin kendi müdahale gücünü oluşturması gibi konulara yer verdi. Parti ayrıca, uzun vadede Britanya'nın Euro'ya katılmasını savunmaktadır (Liberal Demokratlar parti manifestosu, Parti websitesi, 2010).

Aşırı sağcı bir parti olan BNP ekonomik kriz nedeniyle göç karşıtı sloganlar benimsedi. Kampanyasını “Britanya’nın Savaşı” olarak nitelendirdi. Ayrıca, 2004’e göre seçim harcamalarını iki katına çıkardı (Robert Schuman Vakfı websitesi, 2010). Britanya’nın AB’den çıkmasını savunan bir parti olan UKIP, seçimlerde göç ve göçmen işçi karşıtı bir kampanya benimsedi. AB üyeliğinin Britanya tarımını ve balıkçılığını yok ettiğini ön plana çıkardı (Parti websitesi, 2010).

Tablo 3.22: 1979-2009 Britanya AP Seçimleri ve Ulusal Seçimler Katılım Oranları

Seçim Yılı	Ulusal Seçimler Katılım Oranları (%)	AP Katılım Oranları (%)
1979	32.35	61.99
1984	32.57	58.98
1989	36.37	58.41
1994	36.43	56.67
1999	24	49.51
2004	38.52	45.47
2009	34.7	43

Kaynak: Avrupa Parlamentosu Websitesi.

<http://www.europarl.europa.eu/parliament/archive/staticDisplay.do?id=212&pageRank=28&language=EN>. Erişim 26 Şubat 2010.

İsveç AP Seçimleri

1995 yılında gerçekleştirilen referandumla, çok az farkla AB’ye giren İsveç Avrupa şüphecisi olarak bilinen bir ülkedir. Ancak İsveç’te AB’ye olan destek giderek artmaktadır. 2008 yılında yapılan bir ankette, katılımcıların yarısı AB üyeliğini desteklediğini bildirmiştir.

Seçim kampanyaları Avrupa odaklıydı. Kampanyaların en önemli üç gündemi ekonomik kriz, çevre sorunları ve organize suçla mücadele olmuştur. Çevre konusu ve ortak tarım politikası karşıtlığı bütün partilerin kampanyalarında yer bulurken, önemli gündem

konularından biri de sağlıktı. Özellikle sağ partiler, İsveç vatandaşları ülke içinde aldıkları sağlık hizmetlerini Birlik genelinde de alabilmeli tezini savundular. İlimli Parti, seçimlerde milliyetçi bir çizgi benimsedi ve AB’de İsveç’in çıkarlarının korunmasını gündeme aldı. İlimliler İsveç iş piyasasının korunması gerektiğine vurgu yaptı. Liberaller nükleer enerjiye yeniden yatırım yapılmasını ve İsveç’in Euro’ya geçmesini isteyen tanıtımlar gerçekleştirdi. Sol Parti ve Haziran Listesi AB’nin İsveç modelini tehdit ettiğine dikkat çektiler. Sosyal Demokratların kampanya sloganları “Önce İş” oldu. Yeşiller’in önceliği çevreydi. Yeşiller, İsveç’in çevre konusunda AB’de öncü rol oynaması gerektiğini ve 2020’ye kadar sera etkisi gaz salınımlarının yüzde 80 oranında azaltılması gerektiğini vurguladı. Korsan Partisi internette dosya paylaşımının yanı sıra Lizbon Antlaşması karşıtlığını ön plana sürdü.

Muhalefetteki Sosyal Demokratlar seçimlerin galibi oldu, sahip oldukları 5 sandalyeyi korudular. İlimli Parti 4, Liberaller 3, Yeşiller 2, Korsan Partisi 1, Sol Parti 1, Merkez Partisi 1 ve Hristiyan Demokratlar 1 sandalye kazandı. Avrupa karşıtı Haziran Listesi yüzde 4’lük barajı geçemedi ve 2004’te kazandığı 3 sandalyeyi kaybetti. İsveç’in AB’den çıkmasını savunan Sol Parti ise 2004’te elde ettiği oyların yarısını kaybetti. AB yanlısı Liberaller ve AB karşıtlıklarını yumuşatan Yeşiller oy oranlarını ikiye katladılar. Dijital ortamda dosya paylaşımını savunan Korsan Partisi oyların yüzde 7.1’ini aldı. Liberaller yüzde 13.6, Yeşiller ise yüzde 11 oranında oy aldılar. Seçimlerde katılım oranı yüzde 43.8 olarak gerçekleşti. Seçimlerden birkaç gün önce yapılan bir ankette katılımcıların yüzde 45’i, AP seçimlerinin 7 Haziran’da yapılacağını bilmediklerini, yüzde 52’si ise oy verip vermeyeceklerini bilmediklerini, oy verseler bile kime vereceklerini bilmediklerini ifade etmiştir (Robert Schuman Vakfı websitesi, 2010). 17 Eylül 2006’da yapılan son genel seçimlerde katılım oranı yüzde 81.99 olarak gerçekleşmişti.

Seçim sonuçlarına bakıldığında İsveçli seçmenlerin oylarını AB yanlısı partilerden yana kullandıkları görülmektedir. Seçimlerde AB yanlısı olan Liberaller ve Yeşiller başarılı sonuçlar elde ederken, Avrupa şüphecisi Sosyal Demokratlar ve İlimliler, hedefledikleri sonuçları elde edemediler. Önde gelen Avrupa şüphecilerinden Sol ve Haziran Listesi ise çok kötü sonuçlar elde ettiler (Sussex Avrupa Enstitüsü websitesi, 2010).

Bulgaristan AP Seçimleri

Bulgaristan AP seçimlerinden merkez sağ partiler kazançlı çıkmıştır. Bulgaristan'ın Avrupa Gelişimini Destekleyen Yurttaşlar Partisi (GERB) oyların yüzde 24.4'ünü alarak seçimlerin galibi olmuştur. İktidardaki Bulgaristan Sosyalist Partisi oyların yüzde 18'ini alarak 4 sandalye kazanmıştır. Parti, önceki seçimlere göre 2 sandalye kaybetmiştir. Türklerin desteklediği Haklar ve Özgürlükler Partisi yüzde 14.1 oranında oy alarak 3 sandalye elde etti. İstikrar ve Kalkınma Partisi (NDSV) 2, sistem karşıtı ve ırkçı ATAKA Partisi 2 sandalye kazandılar. Mavi koalisyon ise 1 sandalye kazanabilmiştir. GERB ve Mavi Koalisyon AP çatısı altında EPP; BSP, PES; Haklar ve Özgürlükler ile NDSV ALDE gruplarında yer alacaktır (AP websitesi, 2010).

2007 AP seçimleri öncesinde kabul edilen “yerleşiklik ilkesi”ne göre sadece Bulgaristan'da ikamet eden seçmenler oy kullanabilmiştir. Bu ilke Türkiye'de yaşayan Bulgaristan vatandaşlarını etkilemiştir. Geçmişte sadece seçim günü gelip oy kullanan 94 bin Bulgaristan Türkü'ne AP seçimlerinde oy kullandırılmadığı belirtilmektedir. Türkiye'de AP seçimleri için sadece iki oy istasyonu kurulmuştur. 2006 genel seçimlerinde oy işlemi için kurulan sandık sayısı 42 idi.

5 Temmuz 2009'de ulusal parlamento seçimleri yapılacağı için AP seçim kampanyalarında Avrupa konuları değil ulusal konular gündemdedi. Tartışılan konular arasında seçim sisteminde yapılacak değişiklikler, küresel ekonomik kriz, enerji güvenliği (Rusya – Ukrayna krizi), nükleer güvenlik, Belene'ye nükleer santral inşası konuları, başkentin çöp sorunu ve yolsuzluk konuları yer aldı. Katılım, 2007 AP seçimlerine (yüzde 29.22) göre yüksek gerçekleşti (yüzde 37.49). Bunun nedeni olarak bir ay sonraki genel seçimler gösterilmektedir. Pek çok parti ve seçmen AP seçimlerini genel seçimlerin bir provası olarak gördü. Ataka Partisi, kampanyalarında Türkiye'nin AB'ye katılımına karşı olduğunu ön plana çıkardı. Sloganı “Türkiye'nin Avrupa'da Yeri Yok!” idi. İronik bir şekilde, Türkiye'nin AB'ye girmesi durumunda ülkenin ucuz iş gücü göçüne maruz kalacağını, göçmen akınına uğrayacağını ve İslam'ın yükselişe geçeceği uyarısında bulundu. NDSV (National Movement Simeon II) “Avrupa Bizi Duyabilir” sloganıyla en pozitif seçim

kampanyasını gerçekleştiren partiydi. Sosyalistlerin seçim manifestosu pozitif ve Bulgaristan'ın Avrupa düzeyinde temsilcilerinin olmasının faydalarına yer verdi. İktidar olarak başarılarına vurgu yapan parti “Asgari emekli maaşını iki katına çıkardık; bu yeterli değil, artırmaya devam edeceğiz,” ve “Asgari ücreti yüzde 60 arttırdık; fakat bu yeterli değil, artırmaya devam edeceğiz,” sloganlarını kullandı. GERB ise temel mesaj olarak “Bulgaristan'ın başarabileceğini ispatlamak için” sloganını kullandı. Türk azınlığın partisi Haklar ve Özgürlükler çok aktif, pozitif ve planlı bir seçim kampanyası yürüttü. AB'nin tarım yardımları, Türkiye'nin üyeliği ve göç konuları bu partinin gündemindeydi.

Seçim kampanyaları çok kısaydı, yalnızca üç hafta sürdü. Koalisyonlar için seçim barajının yüzde 4'ten yüzde 8'e çıkartılması önerildi. Ayrıca AP seçimleri ile genel seçimlerin aynı anda yapılması teklif edildi. Değişiklik önerilerini muhalefet partileri desteklerken iktidar partileri karşı çıktı. AP seçimlerinde GERB temmuzdaki seçimlerin en önemli favorisi olarak görüldü. Zaten temmuz seçimlerinde de oyların yüzde 39.72'sini alarak iktidar oldu. Haklar ve Özgürlükler Partisi'nin kemik oylarının istikrarlı olduğu görülmüştür (Sussex Avrupa Enstitüsü websitesi, 2010).

3.5.9 2009 Seçimleri Değerlendirme

Katılım oranı 2009 seçimlerinde de düşmeye devam etti. 2004 AP seçimlerine göre katılım yüzde 2.7 oranında düşmüştür. Seçimlerin açık galibi sağ partiler olmuştur. Merkez sağ 2004 seçimlerinde yüzde 39.2 olan oy oranını, yüzde 44.5'e çıkarmıştır. Aşırı sağ partilere verilen oylar da eklendiğinde bu oranı yüzde 51.1 olmaktadır. EPP'nin içinde olan veya olmayan merkez sağ partileri hem iktidarda (Avusturya, Fransa, Almanya, İtalya, Hollanda, Polonya gibi) hem muhalefette oldukları ülkelerde (Bulgaristan, Macaristan, İrlanda, Slovenya, İspanya, Britanya) zafer kazandılar.

Merkez solda bulunan partiler, AB genelinde oyların yüzde 29.2'sini almıştır. Bu oran sol partilerin 1979'dan bu yana elde ettiği en düşük orandır. Aşırı solun oyları eklendiğinde bu oran, yüzde 32.1 olmaktadır. Sol partiler 2004 seçimlerinde oyların yüzde 33.3'ünü almayı başarmıştır. Bu sonuçlarla 1979 seçimlerinden bu yana sol ile sağ arasında sağın lehine olan ortalama yüzde 11'lik fark, bu seçimlerin sonucunda yüzde 19'a çıkmıştır.

Aşırı sağ ve sol partilere bakıldığında 2009 seçimlerinde aşırı sağın çıkışına devam ettiği, aşırı solun ise kayıplar yaşadığı görülmektedir. Aşırı uçtaki partiler Fransa ve İtalya'da gerileme yaşarken, Belçika'da hala iyi sonuçlar elde etmiş, Britanya, Hollanda, Danimarka, İtalya, Bulgaristan, Macaristan ve Romanya'da gelişme göstermişlerdir. Solda ise komünistler geleneksel olarak güçlü oldukları İspanya, Yunanistan, Almanya ve İtalya'da güç kaybetmiştir. Bu konuda tek istisna ülke Fransa olmuştur. Fransa Komünist Partisi diğer siyasi gruplarla ittifak kurmuştur. Öte yandan, Yeni Antikapitalist Partisi hiçbir sandalye kazanamamıştır. GUE/NGL'nin bir parçası olan İskandinav Yeşil Solu da sandalye sayısında azalma yaşamıştır. Orta ve doğu Avrupa'daki komünist ve neo-sosyalistlerin durumu da pek farklı değildir. 2009 seçimleri Avrupa şüphelerini için başarısız bir seçim olmuştur. AB karşıtı olan veya AB'ye karşı eleştirel yaklaşan partiler, oyların yüzde 3.2'sini alabildiler. Yeşiller 2009 seçimlerinde kayda değer bir başarı elde edememiştir. En yüksek oyu Lüksemburg (yüzde 16.8), Fransa (yüzde 16.3) ve Belçika'da (yüzde 13.5) almıştır. Yeşiller, geleneksel olarak güçlü oldukları Kuzey Avrupa'da oylarını korumuşlardır. Finladiya'da oyların yüzde 12.4'ünü, İsveç'te yüzde 11'ini almışlardır.

Almanya'da ise önceki seçimlerde olduğu gibi oyların yüzde 12'sini almışlardır. Britanya'da 2.5 puanlık bir artışla, oylarını yüzde 8.4'e, Hollanda'da ise 1.5 puanlık bir artışla yüzde 8.9'a çıkardılar. Yeşiller, Birlik genelinde oyların yüzde 5.6'sını aldı.

2009 seçimleri, iktidar partilerine yönelik protesto oylarının zayıf kaldığı bir seçim olmuştur. 2004 seçimlerinde, iktidar partileri yirmi ülkede oy çoğunluğunu alamazken bu seçimlerde sadece oniki ülkede iktidar partileri oyların çoğunu almayı başaramamıştır. Bunun bir istisnası Avusturya olmuştur. Bu ülkete Hans-Peter Martin'in liderliğindeki liste oyların yüzde 17.6'sını almıştır. Britanya'da, ülkenin AB'den çıkmasını savunan UKIP oyların yüzde 16.1'ini almıştır. Britanya Ulusal Partisi (BNP) ilk kez parlamentoda temsil hakkı kazanmıştır. Macaristan'da faşizm ve Yahudi düşmanlığı ile suçlanan aşırı sağcı Jobbik (Daha İyi Bir Macaristan Hareketi) beklenmedik biçimde üç sandalye çıkarmıştır. İsveç ve Danimarka'da, ülkenin AB'den ayrılmasını savunan Avrupa Birliğine Karşı Halk Hareketi ile yine AB karşıtı parti Haziran Hareketi oyların yüzde 9.3'ünü alabildi. İsveç'te ise 2004 seçimlerinde oyların yüzde 14.4'ünü alarak üçüncü büyük parti olan Haziran Listesi'nin oyları 2009 seçimlerinde yüzde 3.5'e düşmüştür.

EPP, 265 milletvekiliyle sandalye sayısı bakımından 184 sandalye çıkartabilen PES ile arasındaki farkı daha da açmıştır. Aslında Avrupalı Demokratlar'ın (ED) EPP ile yollarını ayırıp İngiliz muhafazakarların öncülüğünde kurulan ve Çek Cumhuriyeti ile Polonya'dan temsilciler içeren Avrupalı Muhafazakarlar (ECR) grubuna dahil olduğu dikkate alınırca EPP'nin bir hayli başarılı olduğu düşünülebilir. EC bloğu 54 sandalye ile parlamentonun dördüncü büyük grubu oldu. ECR ve 84 milletvekili bulunan ALDE parlamentodaki oylamalarda EPP ile ortak hareket ederse oylamada 403 oya ulaşılır ki, bu da net bir çoğunluk anlamına gelir. Bu ittifak, kendini 16 Eylül 2009'da yapılan Komisyon Başkanı oylamasında göstermiştir. 736 üyeli parlamentodan onay almak için en az 369 oya ihtiyacı olan Jose Manuel Barroso 382 oy olarak yeniden Komisyon başkanlığına seçilmiştir. Bu oylamada ECR 55 milletvekiliyle Barroso'yu destekleyerek çok önemli bir rol oynamıştır. Barroso'nun, Avrupa karşıtlarının oylarıyla seçilen ECR temsilcilerinin desteğiyle seçilmesi Yeşiller ve Sosyalistlerden büyük eleştiri almıştır (Telegraph websitesi, 2010).

PES'in yanısıra Avrupa Birleşik Solu/İskandinav Yeşil Solu (GUE/NGL) da seçimlerde zayıflamıştır. Grubun milletvekili sayısı 41'den 35'e inmiştir. Solda yer alan partilerden yalnızca G/EFA kayda değer bir başarı elde ederek sandalye sayısını 42'den 55'e çıkarmayı başarmıştır.

Ülkelere bakıldığında, Hollanda'da Özgürlük Partisi (PVV) oyların yüzde 17'sini alarak 25 sandalyeden 4'ünü kazandı. Fransa'da iktidardaki merkez sağ partisi UMP (Halk Hareketi Birliği) seçimlerin en başarılı partisi olurken 72 sandalyenin 29'unu kazanmıştır. Sosyalistler, büyük bir kayıp yaşadılar ve bir önceki seçimlere göre 17 sandalye kaybederek yalnızca 14 milletvekili çıkarabildiler. Seçimlerde Yeşiller önemli bir başarı elde ederek dikkat çekti. Ondört sandalye ile Sosyalistler ile eşit sayıda sandalye kazandılar. Yeşiller (Europe Ecologie) toplam oyların, yüzde 16.3'ünü aldı. Ulusal Cephe ise sadece 3 sandalye kazanabildi. Doksan dokuz sandalye için 26 partinin yarıştığı Almanya'da Başbakan Angela Merkel'in Hristiyan Demokrat Birlik Partisi (CDU), Almanya Sosyal Demokrat Partisi'nden daha başarılı olmuştur. 2004'te olduğu gibi yüzde 5 oy barajını beş parti geçerek AP'de temsil hakkı kazanmıştır. CDU 34; SPD ise 23 sandalye kazanmıştır. Yeşiller 14, Özgür Demokratik Parti (FDP) 12 milletvekili çıkardı. Yüzde 4'lük bir seçim barajının uygulandığı İtalya'da AP seçimlerinin açık galibi, Berlusconi'nin Özgür Halk Partisi (PDL) oldu. PDL toplam oyların yüzde 35.3'ünü alarak 29 sandalye kazandı. Göçmen karşıtı Kuzey Ligi ise oyların yüzde 10.2'sini alarak 9 milletvekili çıkarmıştır. Danimarka'da muhafazakar bir parti olan Danimarka Halkı Partisi (DFP) oylarını üç kat arttırdı. Yunanistan'da Yunan Sosyalist PASOK, iktidar partisi Nea Demokratia'ya genel oylarda yenilse de sandalye sayısında eşitlik yakaladı. Her iki parti sekizer milletvekili kazandı. Bu olayın bir benzeri İsveç'te yaşandı. İsveçli Sosyal Demokratlar Partisi genel oyları kazanırken, sandalye sayısı bakımından merkez sağ partileriyle eşit sayıda sandalye elde etti. Slovakya'da merkez solda yer alan Smer Partisi PES adına net galibiyetlerden birine imza attı. Ancak ülke genelinde merkez sağ partilerinin toplam sandalye sayısının gerisinde kaldı (6'ya 5). Bu sonuçlar, merkez sağın, dolayısıyla EPP'nin parlamentodaki hakimiyetinin süreceğini göstermektedir (International Republican Institute websitesi, 2010).

4. SEÇİMLERE DÜŞÜK KATILIMIN NEDENLERİ

4.1 GİRİŞ

1979'den bugüne yedi Avrupa Parlamentosu seçimi yapıldı. İlk seçimlerde gerçekleşen yüzde 61.9'luk katılım oranı sürekli olarak gerileyerek 2009'da yüzde 43 olarak gerçekleşti. AP seçimlerine katılım düşüktür ve düşmeye devam etmektedir. Katılım oranları 1979'da yüzde 61.9; 1984'de yüzde 58.98; 1989'da yüzde 58.41; 1994'te yüzde 56.67; 1999'da yüzde 49.51; 2004'te yüzde 45.47 ve 2009'da yüzde 43 olarak gerçekleşmiştir. Bazı ülkelerde katılım oranları bu ortalamaların çok daha altındadır. Örneğin, 1979 seçimlerinde Britanya'da katılım yüzde 32.35 olarak gerçekleşmiştir. 1994 seçimlerinde ise Hollanda'da ve Portekiz'de seçmenlerin sadece yüzde 35'i; Britanya'da ise sadece yüzde 36'sı oy kullanmıştır. Aynı seçimlerde katılım oranı Belçika'da yüzde 90, Lüksemburg'da yüzde 88 olarak gerçekleşmiştir. Ayrıca, seçimlere katılım oranları ülkeden ülkeye büyük farklılıklar göstermektedir.

Oysa ulusal seçimlerde katılım oranları 20-40 puan daha yüksektir. Katılım oranlarındaki bu uçurum, genelde AB'nin, özelde ise AP'nin bir meşruiyet sorunu yaşadığını göstermektedir, zira düşük katılım, meşruiyet sorununun ve demokratik açığın bir göstergesi olup Avrupalıların kendilerinin Birlik düzeyinde yeterince demokratik bir şekilde temsil edilmediklerini düşündükleri anlamına gelmektedir. Burada cevaplanması gereken en önemli soru, AP seçimleri ile ulusal seçimlere katılım oranları arasındaki uçurumun nedenlerinin neler olduğudur.

Tablo 4.1: 1979-2009 AP Seçimleri Katılım Oranları ve En Güncel Ulusal Seçimler

Ülke	1979	1981	1984	1987	1989	1994	1995	1996	1999	2004	2007	2009	Ulusal	Ulusal Seçim
Belçika	91.36		92.09		90.73	90.66			91.05	90.81		90.39	Haziran	91.08
Danimarka	47.82		52.38		46.17	52.92			50.46	47.89		59.54	Kasım 2007	86.59
Almanya	65.73		56.76		62.28	60.02			45.19	43		43.3	Eylül 2009	70.78
İrlanda	63.61		47.56		68.28	43.98			50.21	58.58		58.64	Mayıs 2007	67.03
Fransa	60.71		56.72		48.8	52.71			46.76	42.76		40.63	Haziran	59.99
İtalya	85.65		82.47		81.07	73.6			69.76	71.72		65.05	Nisan 2008	80.40
Lüksemburg	88.91		88.79		87.39	88.55			87.27	91.35		90.75		
Hollanda	58.12		50.88		47.48	35.69			30.02	39.26		36.75	Kasım 2006	80.35
Britanya	32.35		32.57		36.37	36.43			24	38.52		34.7	Mayıs 2005	61.4
Yunanistan		81.48	80.59		80.03	73.18			70.25	63.22		52.61	Ekim 2009	70.92
İspanya				68.52	54.71	59.14			63.05	45.14		44.9	Mart 2008	76.02
Portekiz				72.42	51.1	35.54			39.93	38.6		36.78	Eylül 2009	59.74
İsveç							41.63		38.84	37.85		45.53	Eylül 2006	81.99
Avusturya								67.73	49.4	42.43		45.97	Eylül 2008	78.81
Finlandiya								57.6	30.14	39.43		40.3	Mart 2007	68.34
Çek Cumhuriyeti										28.3		28.2	Ekim 2008	29.83
Estonya										26.83		43.9	Mart 2007	61.00
Kıbrıs										72.5		59.4	Şubat 2008	90.84
Litvanya										48.38		20.98	Mayıs 2007	51.76
Letonya										41.34		53.7	Ekim 2006	60.08
Macaristan										38.5		36.31	Nisan 2006	
Malta										82.39		78.79	Mart 2008	93.30
Polonya										20.87		24.53	Ekim 2007	53.81
Slovenya										28.35		28.33	Eylül 2008	63.10
Slovakya										16.97		19.64	Nisan 2009	51.65
Bulgaristan											29.22	38.99	Temmuz	60.20
Romanya											29.47	27.67	Aralık 2009	58.02
AB	AB	61.99	58.98		58.41	56.67			49.51	45.47		43		

Kaynak: Yazarın kendi tablosu.

4.2 SEÇİM KATILIM ORANLARINDAKİ FARKLILIKLAR

AP seçimlerine katılımın düşük olmasının nedenlerine bakmadan önce, katılım oranlarının ülkeden ülkeye değişiklik göstermesinin ardında yatan nedenlere ve oy kullanmayan seçmenlerin genel profiline bakmak büyük resmin görülmesine yardımcı olacaktır.

Katılım oranlarındaki ülkeden ülkeye farklılıkların bir nedeni yapısal özelliklerdir. Bu özelliklerden ilki, AP seçimlerinde oy kullanmanın bazı ülkelerde zorunlu olmasıdır. Belçika, Yunanistan, Kıbrıs ve Lüksemburg'da seçimlere katılmak zorunludur. İtalya'da da oy kullanmak 1994'e kadar zorunluydu (Gratschew 2004). Bu durum seçimlere katılım oranlarına yansımaktadır.

Yapısal özelliklerden bir diğeri AP seçimleri ile ulusal seçimlerin birlikte yapılmasıdır. 1989 yılında İrlanda'da AP seçimleri, ulusal bir seçimle aynı anda yapılmıştır. Katılım oranı yüzde 68.28 olarak gerçekleşmiştir. İrlanda'nın 1984 ve 2004 katılım oranları ise sırasıyla yüzde 47.56 ve yüzde 43.98'dir. 1979 yılında İrlanda'da AP seçimleri ile yerel seçimler birlikte yapılmış olup katılım yüzde 63 olarak gerçekleşmiştir. Bir başka örnek 2004 Birleşik Krallık AP seçimleridir. AP seçimleri ile yerel seçimler aynı gün yapıldığında 2004 katılım oranı 1999'a göre yaklaşık 15 puan artmıştır. Bu seçimlerde ayrıca İngiltere'nin dört seçim bölgesinde posta yoluyla oy kullanma seçeneği sunulmuştur. Bu dört seçim bölgesinde katılım oranı yüzde 21 oranında artmıştır. Diğer beş bölgede artış yüzde 15 olmuştur. Yerel seçimlerin ve postayla oy kullanma seçeneğinin olmadığı İskoçya'da ise katılım oranı Birleşik Krallık ortalamasından yüzde 8 daha az çıkmıştır. İspanya'da ise AP seçimleri gününde, başka bir seçim yapılmadığı için katılım oranı 1999'a göre 19 puan düşmüştür. 2009 seçimlerinde İtalya (bölgesel ve yerel ara seçimler), İrlanda (yerel seçimler), Letonya (yerel seçimler), Lüksemburg (genel seçimler), Malta (yerel ara seçimler), Birleşik Krallık (yerel ara seçimler); Almanya (bölge seçimleri ve yerel ara seçimler), Belçika (bölgesel seçimler) ve Danimarka'da (tahta geçiş sırasına ilişkin referandum) AP seçimleri ile farklı ulusal seçimler birlikte yapılmıştır. Oy kullanmanın zorunlu olduğu Belçika ve Lüksemburg dışındaki diğer ülkelerin katılım oranlarına bakıldığında, bütün ülkeyi kapsayan ulusal seçimlerin katılım oranını önemli ölçüde

etkilediği görülmektedir. İrlanda'da katılım oranı 2004'te olduğu gibi yine yüzde 58 olarak gerçekleşirken, Letonya'da 2004'te yüzde 41 olan katılım oranı yüzde 53'e, Danimarka'da ise 2004'te yüzde 47.89 olan katılım oranı yüzde 59'a çıkmıştır.

Üçüncü bir yapısal faktör, oylamanın zamanıdır. Bazı araştırmalar (van der Ejjik & Franklin 1996; Rose 2004) seçimlerin hafta içinde yapıldığı ülkelerde katılımın düşük olduğunu iddia etmektedir. Bazı ülkelerde (Danimarka, İrlanda, Hollanda ve Britanya) seçimler hafta içinde yapılırken diğer ülkelerde pazar günü yapılmaktadır. Geçmiş yılların katılım oranlarına bakıldığında hafta içi yapılan seçimlerin katılım oranlarının daha düşük olduğu görülse de bu genel geçer bir örüntü değildir. Birçok ülkede istisnalar yaşanmaktadır. İrlanda ve Birleşik Krallık'ta 2004 AP seçimleri hafta içi yapılmıştır ve katılım oranlarında 1999'a göre artış görülmüştür. 2009 AP seçimleri çoğu ülkede 7 Haziran 2009 Pazar günü yapılırken bazı ülkelerde başka günlerde yapılmıştır. Slovakya, Kıbrıs, Malta, Letonya'da 6 Haziran Cumartesi günü; İtalya'da 6-7 Haziran'da; Çek Cumhuriyeti'nde 5-6 Haziran'da; İrlanda'da 5 Haziran'da, Hollanda ve Birleşik Krallık'ta 4 Haziran'da yapılmıştır. Katılım oranlarına bakıldığında seçim gününün önemli bir faktör olmadığı görülmektedir.

AP seçimlerinin genel seçimlere olan mesafesi de katılım oranlarını etkileyebilmektedir. 2009'da Slovakya'da olduğu AP seçimlerinin hemen öncesinde ulusal bir seçim yapılması seçmenlerde seçim yorgunluğuna yol açabilmektedir. Öte yandan AP seçimlerini son seçimlerde Bulgaristan'da olduğu gibi ulusal bir seçim izliyorsa katılım oranı artabilmektedir. Böyle durumlarda partiler ve seçmenler AP seçimlerini bir prova gibi görmektedir.

Ülkelerin siyasi kültürleri, katılım oranlarındaki farklılıkları etkilemektedir. Vatandaşların siyasete ilgileri, siyasetçi ve partilere duydukları güven ve siyasetin işleyiş biçiminden duydukları memnuniyetin derecesi ile vatandaşların AB ve AP'ye bakışları seçimlere katılıma yansımaktadır. Ulusal seçimlere katılım oranlarının yüksek olduğu ülkelerde AP seçimlerine katılım görece olarak yüksek gerçekleşmektedir (Flickinger ve Studlar 2007). Üye devletlerin 2004 sonrası genel seçim katılım oranlarına bakıldığında bu trendin doğru

olduğu görülmektedir: Fransa (Haziran 2007: yüzde 59.9), Britanya (Mayıs 2005: yüzde 61.4), Portekiz (Eylül 2009: yüzde 59.74), Çek Cumhuriyeti (Ekim 2008: yüzde 29.83), Estonya (Mart 2007: yüzde 61), Litvanya (Mayıs 2007: yüzde 51.76), Letonya (Ekim 2006: yüzde 60.08), Polonya (Ekim 2007: yüzde 53.81), Slovakya (Nisan 2009: yüzde 51.65), Bulgaristan (Temmuz 2009: yüzde 60.20) ve Romanya (Aralık 2009: yüzde 58.02). 2009 seçimlerine bakıldığında yeni üyeler (12 üye devlet) ile eski üyeler (15 üye devlet) arasında katılım oranları bakımından büyük farklılıklar görülmektedir. Bu aslında yeni üyeler-eski üyeler uçurumundan ziyade bir doğu-batı farklılığıdır. 12 yeni üyenin katılım oranı ortalaması yüzde 38 iken, 15 eski üyenin katılım ortalaması yüzde 52'dir. Doğu Avrupalı olmayan Kıbrıs ve Malta çıkartılırsa doğu Avrupalı 10 yeni üyenin ortalaması yüzde 32'ye düşmektedir. 2004'te de benzer bir tablo yaşanmıştır (eski üyeler yüzde 52.7 – Yeni üyeler yüzde 40.3; orta ve doğu Avrupa ortalaması yüzde 31,2). Bu seçimlerde Litvanya'da katılım oranı yüzde 48 olarak, Macaristan'da yüzde 39, Letonya'da yüzde 41 olarak gerçekleşmiştir ki, bu oranlar Britanya, Finlandiya ve İsveç gibi ülkelerdeki katılım oranlarından yüksektir. 2004 seçimleri katılım oranı sonuçları, AP seçimlerine ilk kez katılan ülkelerin katılım oranı yüksek olur kabulünü (Franklin 2005) de geçersiz kılmıştır. Pek çok kişi 2004'teki düşük katılımı, AP seçimlerinin, 10 yeni üyenin Birliğe katılımından sadece bir ay sonra gerçekleştirilmesine ve bu süre içinde yeni üye devletlerin seçmenlerinin Birliği ve Parlamentoyu yeterince tanıyamamasına bağlamıştır. Bazıları ise 10 yeni ülkeden 9'unun katılım referandumu düzenlemesinin halkta seçim yorgunluğuna yol açtığını, bunun katılımı olumsuz etkilediğini düşünmektedir. 2009 seçimlerinde orta ve doğu Avrupa ülkelerindeki düşük katılım trendi değişmemiştir.

Batı ile orta ve doğu arasındaki farklılığın nedeni, komünizmden çıkan bu ülkelerde demokrasi kültürünün görece olarak yeni olması ve bu ülkelerin çoğunda parti sisteminin tam oturmamış olması, istikrara kavuşmamış olmasıdır. Bu ülkelerde sürekli yeni partiler, ittifaklar kurulmakta, parti isimleri sık sık değişmektedir. İstikrarlı parti sisteminin oluşması zaman almaktadır (Converse 1969). Bu yüzden doğu ve orta Avrupa ülkelerinde değişkenlik sürpriz olarak görülmemelidir (Birch 2001). Bu bölgelerde, seçmenler arasındaki siyasi parti bağlılığı da batı Avrupa'ya göre düşüktür. EOS Haziran 2004 seçim

sonrası anketine göre (EB Flash 162) 15’li AB, Kıbrıs ve Malta’da seçmenlerin yüzde 46’sı kendisini herhangi bir partiye yakın hissetmezken aynı oran 8 orta ve doğu Avrupa ülkesinde yüzde 66’dır. Birinci grup ülkelerde seçmenlerin yüzde 15’i kendini bir partiye çok yakın hissederken, ikinci grup ülkelerde bu oran yüzde 12’dir. Siyaset, siyasetçi ve siyasi sisteme güvenin yüksek olduğu ülkelerde katılım daha yüksek gerçekleşmektedir. Eurobarometre’nin 2009 Seçim Sonrası Anketi’ne göre, seçmenlerin birinci sıradaki oy kullanmama nedeni siyasete güvensizlik ve siyasetten memnuniyetsizliktir. Bu neden, oy kullanmayan seçmenlerin yüzde 28’i tarafından dile getirilmiştir. Yine aynı ankete göre AB seçmeninin yarısından fazlası (yüzde 54) kendisini herhangi bir siyasi partiye yakın hissetmemektedir. Siyasi partiye yakın hissetme oranları batı Avrupa ülkelerinde yüksek iken, orta ve doğu Avrupa ülkelerinde bir hayli düşüktür. Bu ülkelerin tamamında bu oran, yüzde 43 olan Birlik ortalamasının altındadır. 2009 AP seçimlerine katılmayanların yüzde 72’si herhangi bir partiye yakınlık duymadığını belirtmiştir.

4.3 SEÇMEN PROFİLİ

Tablo 4.2: 2009 AP Seçimleri Seçmenlerin Genel Profili

2009 AP SEÇİMLERİNE KATILIM		
	OY KULLANANLARIN	OY KULLANMAYANLARIN
CİNSİYET		
ERKEK	%44	%56
KADIN	%42	%58
YAŞ		
18-24	%29	%71
25-39	%36	%64
40-54	%44	%56
55+	%50	%50
EĞİTİM (Eğitimin Bırakıldığı Yaş)		
15-	%43	%57
16-19	%40	%60
20+	%52	%48
Öğrenci	%34	%66
SİYASİ EĞİLİM		
SOL	%55	%45
MERKEZ	%41	%59
SAG	%61	%39
MESLEK		
Serbest meslek	%51	%49
Yönetici	%53	%47
Başkalarının yanında çalışan	%44	%56
Beden işçisi	%36	%64
Ev kişisi	%42	%58
İşsiz	%28	%72
Emekli	%49	%51
Öğrenciler	%34	%66
Faturaları Ödeme Zorluğu		
Çoğu zaman	%34	%66
Zaman zaman	%41	%59
Hiçbir zaman	%46	%54
Avrupa Birliğine Bağlılık		
Evet	%49	%34
Hayır	%41	%66

Kaynak: Eurobarometre Anketi 71.3 (2009)

Yukarıdaki tabloya bakıldığında yaş ile oy kullanma olasılığı arasında doğru bir orantı olduğu görülmektedir. 25 yaş altı seçmenlerin yüzde 71'i oy kullanmazken, 55 yaş ve üstü seçmenlerde bu oran yüzde 50'dir.

Oy kullanma ile alınan eğitimin süresinin de bağlantılı olduğu görülmektedir. Eğitimini 16 yaşından önce bırakan kişilerde oy kullanmama oranı yüzde 57 iken, eğitimini 20 yaş ve sonrasında devam ettirenlerin oy kullanmama oranı yüzde 48'e düşmektedir.

Siyasi eğilim olarak merkezde yer alan insanlar arasında oy kullanmama oranı daha yüksektir (yüzde 59). Bu oran sol siyasi eğilime sahiplerde yüzde 45, sağ siyasi eğilime sahip kişiler arasında yüzde 39'dur. AP seçimlerinde sağ partilerin daha başarılı olma nedenlerinden biri bu olabilir.

Tabloya bakıldığında oy kullanmama oranının beden işçileri ve işsizler arasında en yüksek olduğu görülmektedir. İşsizlerin yüzde 71'i oy kullanmazken, beden işçilerinin yüzde 68'i oy kullanmamıştır. Faturalarını ödemekte zorlanan insanlar arasında oy kullanmama oranı daha yüksektir. Faturalarını ödemekte "çoğu zaman" zorlanan kişilerin yüzde 66'sı oy kullanmazken, "hiçbir zaman" zorlanmıyorum diyenlerde bu oran yüzde 54'tür.

Anket sonuçları AB'ye bağlılık kriteri bağlamında incelendiğinde, AB karşıtlarının seçimlerde daha faal oldukları ve oy kullanma oranlarının daha yüksek olduğu kanısının doğru olmadığı ortaya çıkmaktadır. AB'ye bağlı olduğunu belirtilen kişiler arasında oy kullanmama oranı yüzde 34 iken, hayır bağı değilim diyenler arasındaki oy kullanmama oranı yüzde 66.

Tablo 4.3: Seçmen Türleri

	27'li AB	
	2009	%39
Hem ulusal seçimlerde hem AP Seçimlerinde oy kullananlar	2004	%40
	2009	%33
Ulusal seçimlerde oy kullananlar fakat AP Seçimlerinde oy kullanmayanlar	2004	%31
	2009	%22
Hem ulusal seçimlerde hem AP Seçimlerinde oy kullanmayanlar	2004	%23
	2009	%3
Ulusal seçimlerde oy kullanmayanlar fakat AP Seçimlerinde oy kullananlar	2004	%5

Kaynak: Eurobarometre Anketi 71.3 (2009)

Tabloya bakıldığında ankete katılanların yüzde 33'ünün ulusal seçimlerde oy kullandığı halde AP seçimlerinde oy kullanmadığı görülmektedir. AP seçimlerinin katılım oranlarındaki düşüş incelenirken, bu grubun nedenlerini bilmek çok önemlidir çünkü bu grup kendi ulusal seçimlerinde oy kullanmaktadır. Onları oy kullanmamaya iten nedenler katılımın artırılması için çok önemlidir.

Oy kullanmayan seçmenler, oy kullanmama kararlarını ne zaman aldılar sorusu seçmeni tanımak bakımından çok önemlidir. Anket sonuçlarına göre oy kullanmayan seçmenlerin beşte biri oy kullanmama kararlarını seçim gününde almış. Oy kullanmama nedenlerinin tam olarak anlaşılabilmesi için oy kullanmayan seçmenlerin oy kullanmamaya ne zaman karar verdiklerine bakmak gerekir. Kararları anlık bir karar mıydı yoksa çok önceden iyi düşünülmüş bir karar mıydı? “Son AP Seçimlerinde oy kullanmamaya ne zaman karar verdiniz?” sorusuna verilen cevaplara bakıldığında, oy kullanmayan Avrupalı seçmenlerin yüzde 22'si hiçbir zaman oy kullanmadıkları için bu seçimde de kullanmadıklarını belirtirken, yüzde 33'ü oy vermeme kararlarını seçimden birkaç hafta önce veya birkaç ay öncesinde vermiş. Oy kullanmayanların yüzde 32'si oy kullanmama kararlarını birkaç gün önce veya seçim gününde almış.

Aşağıdaki tabloya bakıldığında güney Avrupalı AB seçmenlerinin oy kullanmama kararlarını çok daha önceden aldıkları dikkat çekmektedir: Yunanistan (yüzde 59), Malta (yüzde 50), Portekiz (yüzde 49) ve Kıbrıs (yüzde 49). Bu oran, İtalya'da da yüksek olup bu bölgede tek istisna İspanya'dır. Bu ülkede seçmenlerden sadece yüzde 30'u oy kullanmama kararlarını seçimlerden birkaç hafta veya birkaç ay önce verdiler. Kuzey ve orta Avrupa ülkelerinde oy kullanmayan seçmenler oy kullanmama kararlarını seçimlerden kısa süre önce vermişler. Bu durum İsveç (yüzde 44), Hollanda (yüzde 44), Danimarka (yüzde 42) ve Finlandiya (yüzde 39) özellikle belirgindir.

Tablo 4.4: Seçmenlerin Oy Kullanmama Kararı Aldıkları Zaman

QK3b: Son AP Seçimlerinde oy kullanmamaya ne zaman karar verdiniz?				
Seçimlerde oy kullanmayanlar (Seçmenlerin %57'si)	Hiç kullanmam	Birkaç ay veya birkaç hafta önce	Birkaç gün önce veya seçim günü	Oy kullanmayan seçmenleri oranı
AB 27	%22	%33	%32	%57
Belçika	%50	%30	%9	%9.6
Bulgaristan	%14	%41	%30	%61.0
Çek Cumhuriyeti	%29	%34	%32	%71.8
Danimarka	%14	%29	%42	%40.5
Almanya	%21	%40	%30	%56.7
Estonya	%23	%33	%27	%56.2
İrlanda	%23	%28	%20	%41.4
Yunanistan	%8	%59	%30	%47.4
İspanya	%34	%30	%25	%55.1
Fransa	%12	%29	%40	%59.4
İtalya	%16	%45	%34	%35.0
Kıbrıs	%11	%49	%34	%40.6
Letonya	%21	%38	%34	%46.3
Litvanya	%16	%35	%40	%79.0
Lüksemburg	%57	%12	%10	%9.2
Macaristan	%20	%46	%27	%63.7
Malta	%23	%50	%13	%21.2
Hollanda	%19	%24	%44	%63.2
Avusturya	%19	%41	%31	%54.0
Polonya	%20	%34	%30	%75.5
Portekiz	%15	%49	%27	%63.2
Romanya	%6	%35	%43	%72.3
Slovenya	%24	%29	%40	%71.6
Slovakya	%11	%34	%46	%80.4
Finlandiya	%22	%33	%39	%61.4
İsveç	%17	%30	%44	%54.5
Birleşik Krallık	%39	%20	%24	%65.2

Kaynak: Eurobarometre anketi 71.3 (2009)

Oy kullanmama oranı ile oy kullanmama kararını seçimlerden birkaç gün önce verme arasında pozitif bir orantı vardır. Katılımın en düşük gerçekleştiği ülkeler, aynı zamanda oy kullanmayan seçmenlerin kararlarını son anda verdiği ülkelerdir. Örneğin, Slovakya’da oy kullanmayan seçmenlerin oranı yüzde 80.4, bu kişilerin yüzde 46’sı son dakikada oy kullanmamaya karar verdi. Benzer şekilde, Litvanya’da oy kullanmayanların oranı yüzde 79 ve oy kullanmama kararını son dakikada verenlerin oranı yüzde 40. Aynı durum bazı AB-15 ülkeleri için de geçerlidir. Hollanda’da seçimlere katılmayanların oranı yüzde 63.2’dir ve bu kişilerin yüzde 44’ü oy kullanmama kararını seçime bir iki gün kala vermiştir.

Bu faktörler seçimlerdeki katılım oranlarının ülkeden ülkeye farklılıklarını izah etmeye yardımcı olsa da, AP seçimlerindeki katılım oranları ile ulusal seçimlerdeki katılım oranları arasındaki uçurumu izah etmemektedir.

4.4 AP SEÇİMLERİNE KATILMAMANIN NEDENLERİ

Seçimlere katılmama nedenlerine bakarken öncelikle *oy kullanmak isteyip de kullanamayanlar* ve *oy kullanabileceği halde oy kullanmayanlar* arasında bir ayrım yapmak zorunludur çünkü bazı seçmenler şehir dışında olma, hastalık, sakatlık, iş yoğunluğu ve seçimlere kayıt gibi nedenlerle oy kullanamazken bazıları bilinçli olarak oy kullanmamaktır.

4.4.1 Oy Kullanmak İsteyip De Kullanamayanlar

71.3 numaralı Eurobarometre (2009) anketinde, seçimlerde oy kullanmayanlardan seçimlere katılmama nedeni olarak en fazla üç neden vermeleri istendi. Verilen cevaplara bakıldığında oy kullanamama nedenlerinin, başlıca oy kullanmama nedenleri olmadığı görülmektedir. Verilerin cevapların yüzde 10’unu “tatildegim/evden uzaktaydım” gerekçesi; yüzde 10’unu “Çok yorgundum/zamanım yoktu/işim vardı” gerekçesi; yüzde 7’sini “hastaydım” gerekçesi; yüzde 5’ini “Aile buluşmamız /hoş vakit geçirme aktivitemiz

vardı” gerekçesi; yüzde 3’ünü ise “Kayıt/seçmen kartı sorunu yaşadım” gerekçesi oluşturmaktadır. Seçimlerin hafta içinde yapıldığı ülkelerden Birleşik Krallık’ta zamanım olmadığı için oy kullanamadım diyenlerin oranı genel ortalama olan yüzde 10’un çok üzerindedir: Birleşik Krallık (yüzde 15), Hollanda (yüzde 19) ve Slovakya (yüzde 20). Görüldüğü gibi en yüksek kişisel nedenlerden biri, seçmenlerin tatilde veya evden uzakta olmalarıdır. Seçimler haziran yerine tatilin olmadığı bir ayda yapılırsa katılım artabilir.

4.4.2 Oy Kullanabileceği Halde Oy Kullanmayanlar

AP seçimlerinde oy kullanmayan kişilerin gerekçeleri, bilgi eksikliği kaynaklı ve tutumsal kaynaklı gerekçeler olmak üzere iki başlıkta toplanabilir. Bilgi eksikliğinden, AB’yi ve AP’yi yeterince tanımamak kastedilmektedir. Tutumsal gerekçeler ise ilgisizlik ve memnuniyetsizlik kaynaklı gerekçelerdir. Bu nedenlerin birbiriyle bağlantılı olduğu, aralarında kesin ayrımların yapılmasının mümkün olmadığı unutulmamalıdır çünkü bilgi eksikliği ilgisizliğe, ilgisizlik bilgisizliğe yol açabilmektedir.

Bilgi Eksikliği

Avrupalı seçmen AB’yi ve AP’yi yeterince tanımamaktadır. Bunun nedenleri arasında Birliğin karmaşık yapısı, medyada AB konularına çok az verilmesi ve seçmen ile AB arasındaki mesafe yer almaktadır. Eurobarometre’nin yaptırdığı anketler, Avrupalı seçmenlerin AB ve AP konusunda yeterince bilgi sahibi olmadıklarını açık bir şekilde ortaya koymaktadır. Standart EB (AP) – Sonbahar 2007 anketine katılanların yüzde 73’ü AP faaliyetleri konusunda yeterli bilgi sahibi olmadığını belirtirken, yüzde 43’ü ise AP’nin AB karar verme sürecindeki en büyük yetkiye sahip olduğunu düşünmektedir. Katılımcıların yüzde 64’ü ülkelerinin AP’de kaç temsilcisinin olduğunu bilmediğini ifade etmiştir. Ayrıca, katılımcıların yüzde 44’ü AP vekillerinin parlamentoda uyruklarına göre oturduklarını söylemiştir. Eurobarometre’nin 288 numaralı AP konulu 2007 tarihli özel anketine katılanların sadece yüzde 48’i AP vekillerinin doğrudan seçimlerle belirlendiğini doğru bilmiştir. Bu soruya katılımcıların yüzde 31’i yanlış cevap vermiş, yüzde 21’i

herhangi bir görüş bildirmemiştir. Eurobarometre'nin AB Standart 70 – Sonbahar 2008 anketine katılanların da yüzde 73'ü AP'nin faaliyetleri konusunda yeterli bilgiye sahip olmadığını ifade etmiştir. Eurobarometre 320 numaralı özel seçim sonrası anketine (Haziran –Temmuz 2009) göre, bu anket EB 71.3 olarak da bilinmektedir, oy kullanmayanların verdikleri gerekçeler arasında AB ve AP hakkında bilgi sahibi değilim gerekçesi verilen bütün gerekçelerin yüzde 10'unu oluşturmuştur. Ankete katılanların yüzde 53'ü seçimlerde oy verecekleri kişiyi belirlemek için gerekli bilgiye sahip olduğunu belirtirken, yüzde 42'si gerekli bilgiye sahip olmadığını ifade etmiştir. Onbeş eski AB üyesi ile son katılan oniki üye karşılaştırıldığında yeni üyelere gerekli bilgiye sahiptim diyenlerin oranının yüzde 49, onbeş eski üyede yüzde 54 olduğu görülmektedir.

29 Ocak – 17 Şubat 2010 tarihleri arasında gerçekleştirilen AP Parlemetre anketine göre Avrupalıların sadece yüzde 30'u AP hakkında yeterli bilgiye sahip olduğunu belirtmiştir. Avrupalıların yüzde 68'i AP konusunda yeterli bilgiye sahip olmadığını düşünmektedir. Bu anketin yapıldığı dönemden kısa süre önce, Haziran 2009'da AP seçimlerinin yapıldığı, Aralık 2009'da Lizbon Antlaşması'nın yürürlüğe girdiği ve bu olayların medya geniş yer bulduğu, dahası ocak-şubat döneminde Komiserlerin AP'de oturumlarının yapıldığı dikkate alınır, Avrupalıların AP konusunda bir hayli bilgisiz oldukları görülmektedir.

Tutumusal Nedenler

Avrupalı seçmenler AP seçimlerinde oy kullanmamalarının bir nedeni, politikaya ve AB'ye ilgisizliktir. Eurobarometre 320 numaralı özel seçim sonrası anketinde 2009 seçimlerinde oy kullanmayan seçmenlere gerekçeleri sorulduğunda, verilen gerekçeler arasında politikaya ilgisizlik (yüzde 17) en çok verilen ikinci neden olarak çıkmıştır. Hiçbir zaman oy kullanmam veya nadiren kullanırım cevabı ise yüzde 10 ile üçüncü sırada yer almıştır. Öte yandan, gerekçelerin yüzde 9'unu Avrupa meseleleri ile ilgilenmiyorum cevabı oluşturmuştur. Bundan başka, ankete katılanların yüzde 22'sinin ne ulusal seçimlerde ne AP seçimlerinde oy kullandıkları ortaya çıkmıştır. Ankete katılanların yarısından çoğu, kendini hiçbir partiye yakın hissetmediğini ifade etmiştir. Katılımcıların yüzde 43'ü kendilerini bir partiye yakın hissettiğini belirtirken, yüzde 54'ü herhangi bir partiye yakınlık duymadığını dile getirmiştir. Ülkeler düzeyinde bakıldığında bir siyasi partiye

bağlılık oranı yüzde 78 ile en yüksek Malta çıkarken, bu oran Hollanda'da yüzde 62, Kıbrıs'ta yüzde 60, İtalya ve İsveç'te yüzde 59'dur. Lüksemburg, Yunanistan, Avusturya, Belçika ve İspanya'da çıkan oranlar da yüzde 50'nin üstündedir. Öte yandan, partiye bağlılık veya yakınlık duyma oranı Birleşik Krallık'ta yüzde 22, Romanya'da yüzde 26 ve Polonya'da yüzde 31 çıkmıştır. Orta ve Doğu Avrupa ülkelerinde bir partiye bağlılık veya yakınlık oranları düşüktür. AP seçimlerine katılım ile bir siyasi partiye bağlılık veya yakınlık arasında pozitif bir korelasyon görülmektedir. Bunun bir istisnası Hollanda'dır, ankete katılan Hollandalılar arasında bir partiye yakınlık veya bağlılık oranı yüksek olmasına karşın, Hollandalı seçmenlerin oy kullanmak için sandığa gitmedikleri görülmektedir. Oy kullananlara bakıldığında ise oy kullanan seçmenlerin yüzde 63'ü kendini bir siyasi partiye yakın hissederken, yalnızca yüzde 36'sı herhangi bir siyasi partiye yakınlık duymadığını ifade etmiştir. Diğer taraftan, oy kullanmayanların sadece yüzde 25'i bir siyasi parti ile ilişkilerinin olduğunu ifade ederken, yüzde 72'si herhangi bir siyasi partiyle ilişkilerinin olmadığını beyan etmiştir. Avrupalıların sadece yüzde 39'u politikayla çok ilgili olduğunu söylemiştir.

Standart Eurobarometre (EB 69) – İlkbahar 2008 anketine katılanlara yaklaşmakta olan Haziran 2009 AP seçimlerine katılıp katılmayacakları sorulduğunda katılımcıların yüzde 51'i yaklaşan seçimlerle ilgilenmediğini belirtmiştir. Eurobarometre Avrupa Parlamentosu (EB Standart 71) – İlkbahar 2009 anketinde ise katılımcıların yüzde 53'ü seçimlerle ilgilenmediğini ifade etmiştir.

Avrupalı seçmendeki genelde politikaya, özelde ise AP seçimlerine ilgisizlik kendini seçim sonuçlarına gösterilen seçmen ilgisi sorusuna verilen cevaplarla da göstermektedir. Aşağıdaki tabloda görüldüğü gibi, her iki Avrupalıdan biri seçimlerde en çok sandalyeyi hangi partinin kazandığı veya hangi adayların seçildiği ile ilgilenmediğini belirtmiştir.

Tablo 4.5: 2009 Seçimleri Sonuçlarına İlgili

2009 Seçimlerine Katılım				
		27'li AB %	Oy kullananlar %	Oy kullanmayanlar %
(ÜLKEMİZDEKİ) Avrupa Parlamentosu seçimlerinde, en çok sandalyeyi hangi siyasi partinin kazandığı sizin için çok önemlidir.		50	71	30
ÜLKEMİZDEKİ) Avrupa Parlamentosu seçimlerinde hangi adayların sandalye kazandığı ve milletvekili seçildiği sizin için çok önemlidir.		49	68	29

Kaynak: Eurobarometre Anketi 71.3 (2009)

AP seçimlerine karşı ilgisizliğin en önemli nedeni seçimin seçmenler, partiler ve medya tarafından ikincil öneme sahip ulusal seçimler olarak algılanmasıdır. Reif ve Schmitt'e göre (1980) AP seçimleri tıpkı yerel seçimler gibi ikincil öneme sahip seçimlerdir; çünkü bu seçimlerin sonucunda bir Avrupa hükümeti kurulmamaktadır, başka bir ifadeyle, ortada rekabeti gerektirecek çok fazla şey yoktur. Bu seçimler, seçmenin gözünde ulusal seçimlere göre daha az önemlidir. Eurobarometre'nin 320 numaralı anketinde seçimlere katılmayan seçmenlerin verdikleri nedenler arasında "oyumun bir etkisi yok/bir şeyi değiştirmiyor" cevabı yüzde 17'lik bir sıklıkla en çok öne sürülen ikinci nedendir. Bu neden, en çok Letonya'da verilmiştir (yüzde 38). Bu ülkeyi yüzde 35'le Avusturya ve yüzde 31'le Bulgaristan izlemektedir. Bu oran Malta'da yüzde 29 ve İspanya'da yüzde 26'dır.

İkincil seçim modeli, AP seçimlerinin sonucuna dair üç genel önermede bulunmaktadır: Katılım ulusal seçimlerden düşüktür, küçük partiler daha iyi bir performans sergiler ve iktidar partileri cezalandırılır. Bu model geçen otuz yıl boyunca AP seçimlerinin incelenmesinde en yaygın çerçeve olarak kullanılmıştır, yapılan pek çok çalışma, modeli destekleyen kanıtlar bulmuştur (Reif 1984; van der Eijk et al.1996; Marsh 1998; van der Brug and van der Eijk 2007; Hix and Marsh 2007).

Seçmenlere göre ulusal başkanlık veya parlamento seçimleri dışındaki seçimler ikincil seçimlerdir. Seçmenler bu iki seçim türünde farklı davranışlar sergilemektedir. Birinci olarak, seçmenler ikincil öneme sahip seçimlere daha az rağbet etmektedir. Oy kullanmaya karar verse bile, oyunun rengini, öncelikle Avrupa Birliği ile ilgili konular değil ulusal gündem belirlemektedir. Çoğu seçmen, AP seçimlerini mevcut hükümetin performansına ilişkin memnuniyetini veya memnuniyetsizliğini ifade etme aracı olarak kullanmaktadır. İkincil öneme sahip seçimlerde bazı seçmenler tercihlerini daha samimi bir şekilde yaparak ideolojik olarak yakın bulduğu partiye oy vermektedir. Ulusal seçimlerde bu seçmenler oyum boşa gider stratejisiyle hareket ederek oylarını ideolojik olarak değil, mantıkla hareket ederek iktidarı kazanma ihtimali yüksek partilerden/adaylardan yana oy kullanmaktadır. Buna karşın, AP seçimlerinde kendilerini yakın hissettikleri partilere oy vermektedirler. AP seçimlerinde daha çok partinin temsil hakkı elde etmesi bunun bir kanıtı olarak görülebilir.

Partilerin ve seçmenlerin AP seçimlerini ikincil seçim olarak görmelerinin kanıtları olarak seçmen tarafından seçime rağbet etmemek, rağbet ediyorsa seçimde AB değil de ulusal konulara göre oy kullanmak, seçimleri hükümeti cezalandırmak için bir araç olarak kullanmak veya tercihinin AB karşıtı partilerden yana kullanmak gösterilebilir. Partiler tarafında ise, seçim kampanyalarına ayrılan süre ve bütçe, adayların kalitesi partilerin AP seçimlerini ikincil olarak gördüklerinin kanıtı olarak kabul edilebilir.

Seçim kampanyaları, bir seçim sırasında seçmenlerin bilgilendirilmesi ve oy kullanmaya teşvik edilmesi için olmazsa olmaz bir gerekliliktir, zira seçmenler yarışan partileri ve adayları tanımak, değerlendirmek ister. Seçim kampanyalarında seçmenlerin değerlendirme yapabilmek için ihtiyaç duydukları bilgiler seçmene çeşitli kanallarla sunulur. Bir partinin bir seçime yönelik düzenlediği kampanyanın kapsamı ve yoğunluğu, seçmene seçimin önemi konusunda işaret verir. Başka bir deyişle, seçmenin bir seçime atfettiği önem, partilerce belirlenmektedir. Benzer şekilde, seçim kampanyalarının gündemini Avrupa ile alakalı konular etrafında belirlemek, seçmenlere AP seçimlerinin önemli olduğu mesajını verecektir.

AP seçimlerinde kazanılacak veya kaybedilecek çok şey olmadığı için partiler seçim kampanyalarına gereken önemi göstermemekte, seçmenlerini harekete geçirmek için çok fazla çaba sarf etmemektedir. Medya da AP seçimlerine ulusal seçimlere oranla çok yaz yer vermektedir. AP seçim kampanyalarında partilerin aksine AB daha faal bir görüntü çizmekte, çeşitli yollarla seçimler konusundaki farkındalığı, dolayısıyla katılımı arttırmayı hedeflemektedir. Avrupa Birliği 2009 AP seçimleri için toplam 18 milyon Euro ayırmıştır (Euractive websitesi, 2010).

Partiler AP seçim kampanyalarına, ulusal seçimlere göre çok daha az kaynak ayırmaktadır. Britanya İşçi Partisi, 2005 genel seçimlerinde 17,939,617 pound; Muhafazakar Parti 17,852,240 pound ve Liberal Demokratlar 4,324,574 pound harcarken (www.ukpoliticalinfo.com 2010); 2009 AP seçimlerinde İşçi Partisi 2,302,244; Muhafazakar Parti 2,482,536; Liberal Demokratlar 1,180,884 pound harcamıştır (Birleşik Krallık Seçim Kurulu websitesi, 2010). Almanya 1999 AP seçimlerinde CDU, 7,5 milyon Euro reklam olmak üzere 10 milyon Euro ayırmıştır. Aynı parti dokuz ay önce gerçekleştirilen federal seçimlerde bu rakamın dört katını harcamıştır (Gerstle ve diğ. 1999, s.59).

İkinci olarak AP seçimleri ve kampanyaları medyada ulusal seçimlere oranla çok daha az yer bulmaktadır. Bunun sonucunda seçimlerin görünürlüğü çok düşük olmaktadır. De Vreese ve Boomgaarden'a göre (2005) yoğun siyasi içerikli medya araçlarına (televizyon haberler, gazeteler) maruz kalmak insanların bilgilerini artırmakta ve oy kullanma olasılığını yükseltmektedir. Medyanın seçimlere katılımı nasıl etkileyebileceğinin güzel bir örneği Fransa'da Anayasa Antlaşması'na ilişkin 2005 Mayıs'ında gerçekleştirilen referandumdur. Basının geniş yerdiği bu referandum ile ilgili pek çok kitap yazılmıştır. Televizyonlarda her gün tartışmalar yaşanmıştır. Sonuç olarak referanduma katılım yüzde 69.3 olarak gerçekleşmiştir. Fransa 2009 AP seçimlerinde katılım yüzde 40.63'tür.

Avrupa konuları, seçim zamanı dışında medyada pek yer bulamamaktadır (Norris 2000). Dokuz ülkede gerçekleştirilen 1979 AP seçimlerinin televizyon yayınına ilişkin analiz, bu seçimin, seçime bir iki hafta kalıncaya kadar medyada neredeyse hiç yer almadığını

göstermiştir (De Vreese ve diğ. 2005). Belçika ve Danimarka'daki 1984 seçimlerini konu alan başka bir çalışma ise bir ülkenin ilk AP seçimlerinin medyada bir dereceye kadar yer bulmasına karşın, ikinci seçimden itibaren AP seçimlerinin medyada çok az yer bulmaya başladığını göstermektedir. 1999 yılında, Amsterdam İletişim Fakültesi Araştırma biriminden (ASCoR) bir grup araştırmacı, o zamanki 15'li AB'nin en çok seyredilen televizyon haber programlarını araştırdı. Sonuçlara göre bütün AB üyelerinde akşam haber programlarında seçimlere ayrılan ortalama süre yüzde 7 idi. Bu oran Belçika, Britanya, Almanya, İrlanda, Hollanda ve İspanya'da yüzde 5'in bile altındaydı. Avusturya, Danimarka, Finlandiya, Fransa, Yunanistan, İtalya ve İsveç'in oranları ortalamaya yakın (yüzde 8 – yüzde 13 arasında) çıkmıştır (De Vreese 2005). 1999 seçimleriyle ilgili olarak, Banducci ve Semetko (2003, 2004) AP seçim kampanyalarının televizyondaki görünürlüğünün seçimlerde oy kullanma olasılığını arttırdığını ortaya koymuştur. 1999 Hollanda AP seçimlerinde dört büyük gazete ile en çok izleyiciye sahip kamu televizyonu NOS'da seçimlere ne kadar yer verildiği araştırılmıştır. Araştırma, 29 Mayıs – 10 Haziran (seçim günü) döneminde gazetelerin seçimlerle ilgili 4-12 haber yaptıklarını ortaya koymuştur. 1999 Fransa AP seçimlerinde ise seçimlerle ilgili haberlerin yaklaşık yüzde 90'ının, seçim kampanyasının son iki haftasında yayınlandığı görülmüştür. Fransız devlet yayın otoritesi *Commission Superieure de l'Audiovisuel*'in kayıtlarına göre Mayıs-Haziran 1999 döneminde AP seçim kampanyalarının görünürlüğü Mayıs-Haziran 1994 parlamento seçimlerine oranla beş kat daha azdır. 2004 seçimlerinde AP seçimleri, seçimlere iki hafta kala haberlerin yüzde 9.8'ini oluşturmuştur. Gazetelerde ise 25 üye devlette ilk sayfadaki haberlerin yüzde 5.9'unun AP seçimlerine ayrıldığı görülmüştür. AB haberlerinin görünürlüğünün en yüksek olduğu ülkeler Malta, Kıbrıs, Yunanistan ve Avusturya'dır. Bu oran 15 eski üyede yüzde 5.6'dır. Portekiz'de bu oran 1999'da yüzde 14 iken, 2004'te yüzde 5.3'e düşmüştür. İngiltere ise tersi bir durum yaşamıştır. 1999'da yüzde 2.9 olan bu oran 2004'te 5.4'e çıkmıştır. AP seçimleri Avrupa karşıtı güçlü partilerin olduğu ülkelerde daha çok ortadadır (Banducci ve Semetko 2002).

Üçüncü olarak, partilerin AP seçimlerine yönelik kampanyaları ulusal konular etrafında dönmektedir. Bunun nedeni seçimlerde uluslararası AB partilerinin değil, ulusal partilerin yarışması, AB seçimlerinin sonuçlarının çok önemli kabul edilmemesi, partiler arasında AB

konularında keskin politika ayrımlarının ve farklılıklarının olmaması ve “AB halkı” bilincinin henüz oluşmamış olmasıdır. AP seçim kampanyalarını düzenli olarak gözlemleyen Juliet Lodget, incelediği altı AP seçiminde çok benzer sonuçlar bulmuştur: “1979’da hükümetlerin doğrudan seçimlere ilişkin müzakerelerini gerçekleştirdiği ve gerekli hükümleri belirlediği andan seçimlere kadar, seçimleri ulusal konular domine etmiştir” (1982, s. 265). Lodge (1986) 1984 seçimlerinde ulusal konuların seçimlerin Avrupa boyutunu gölgelediğini belirtmiştir. Lodge’a göre (1990) 1989 AP seçimleri hemen her yerde ulusal hükümetlerin icraatlarına yönelik bir referandum görüntüsü çizmiştir. 1994’te gündemi ulusal konular belirlemiş, Avrupa ile ilgili temel konular geri planda kalmıştır (Lodge 1996, s. 9). 1999, 2004 ve 2009 seçim kampanyaları da farklı olmamıştır. Lodge’un bu saptamaları AP seçim kampanyalarını araştıran diğer bilim insanlarınca da onaylanmıştır (Butler and Westlake 1995, van der Eijk and Franklin 1996). Bu ulusal temalı seçim kampanyaları sonucunda seçmenler, AP seçimlerinde Avrupa konularını değil, ulusal konuları dikkate alarak oy kullanmaktadır (Van der Eijk and Franklin 1996). Ancak AB konusunda büyük ayrışmanın yaşandığı ülkelerde bu durumun istisnaları yaşanmaktadır. Özellikle Avusturya, Danimarka ve Britanya gibi Avrupa şüphecisi ülkelerde AP seçim kampanyalarında Avrupa konusu gündeme gelmektedir.

Partiler AP seçimlerinde en iyi adaylarını ileri sürmemektedir. Seçmenler oy kullanırken, AP vekillerinin AP’deki performansları konusunda yeterli bilgiye sahip olmadıklarından, hatta vekillerini tanımadıklarından bir önceki dönemde görev alan vekillerin performanslarından ziyade, ulusal politikayı dikkate alarak oy kullanmakta ya da oylarını tanınmış adaylardan yana kullanmaktadırlar. Seçmenler AP seçimlerinde, görev süresi dolan vekilleri hesaba çekmekten ziyade, önlerine sunulan adaylardan kendilerine göre en iyisini belirlemeye çalışmaktadır. Bu durum AP seçimlerinde adayların yetkin olup olmadıkları konusunu arka plana itmektedir. Bu nedenle, bazı partiler AP’yi bir staj yeri olarak görerek ulusal siyasete hazırlamak üzere genç politikacıları aday gösterirken, bazıları küskün üyelerin gönlünü almak için seçimlerde küskünleri veya kariyerinin sonuna gelmiş adayları öne sürmektedir. Partiler ülkenin ve partinin politik durumuna bağlı olarak birtakım stratejiler izlemektedir. AB yanlısı partiler aday seçiminde daha usta ve tecrübeli kişileri seçerken, AB karşıtı partiler daha deneyimsiz, daha yetersiz kişileri aday

göstermektedir. AP seçimlerinden kısa bir süre sonra ulusal bir seçim varsa partiler AP seçimlerine daha büyük önem atfetmekte, daha tanınmış, tecrübeli adaylar göstermektedirler. Kamuoyu tarafından tanınan adaylar ayrıca basından daha çok ilgi görmektedir, basında daha çok yer alan adaylar seçmenleri daha çok harekete geçirebilmektedir. Fransa ve İtalya bu konuda dikkat çeken ülkelerdir. Jacques Chirac, Edgar Faure, Valéry Giscard D'Estaing, Bettino Craxi ve Silvio Berlusconi AP'ye seçilmişlerdir. Öte yandan Britanya, Hollanda ve Almanya'da partiler daha düşük kalitede adaylar göstermektedir. 2009 seçimlerinde Avusturya'da eski iç işleri bakanı Ernst Strasser, İspanya'da eski adalet bakanlarından Juan Fernando Lopez Aguilar, eski içişleri bakanlarından Jaime Mayor Oreja, Estonya'da eski dış işleri bakanı, Letonya'da eski başbakan Ivar Godmanis, yine eski dış işleri bakanı Sandra Kalniete AP seçimlerinde aday olmuşlardır. Uluslararası bir görevi icra eden AP üyelerinin adaylıkları, ulusal siyasi partilerce belirlenmektedir. Bu kişilerin kariyerleri kendi ulusal partilerinin liderlerinin elindedir. Başka bir deyişle, bu kişilerin adaylıkları, seçimleri kazanabilmeleri ulusal bağlama ve siyaset bağlı olup, bu kişilerin siyasi kaderleri gittikçe artan bir şekilde uluslararası bir düzeyde alınan kararların başarısına bağlıdır. Politika ulusal mecralarda gerçekleştirilirken, kararlar uluslararası bir düzeyde alınmaktadır. Bu çarpık durumun düzeltilmesi için gerçek anlamda bir Avrupa parti sistemi oluşturulmalıdır. Ancak, üye devletler arasındaki sosyal ayrımlar, farklı diller, farklı politika kültürleri ve parti sistemlerinden dolayı böyle bir sistemin kısa vadede geliştirilmesi pek olası değildir. Hix' göre bu yönde bir gelişme vardır. Hix bu görüşünü, AP'deki mevcut grupların kullandıkları oylardaki artan uyuma dayandırmaktadır (1996).

Demokratik Açık ve Meşruiyet Sorunu

AP seçimlerinin ikincil derecede önemli seçimler olarak görülmesinin bir nedeni AB ve AP'ye yönelik demokratik açık ve meşruiyet eksikliği algısıdır. Burada algı kelimesini kullanmak doğru olacak zira bu konu hala tartışılmakta olan bir konudur. Andreas Follesdal ve Simon Hix gibi bazı akademisyenler böyle bir demokratik açığın var olduğunu, Moravschik gibi akademisyenler ise böyle bir açığın olmadığını öne sürmektedir. Bu sorunun tarafları Avrupa projesi taraftarları ile egemen devlet yanlılarıdır. Avrupa projesi taraftarları nihai hedef olarak federal bir Avrupa hayal ederken, egemen devlet yanlıları AB

entegrasyonunun hükümetler arasındaki yakın işbirliği düzeyinde kalmasını arzu etmektedir ve entegrasyon konusunda derinleşmeye karşı çıkmaktadırlar.

Avrupa projesi baştan beri bir meşruiyet ve demokrasi sorunu yaşamıştır çünkü Avrupa Topluluğu elitist bir yaklaşımla kurulmuştur. Monnet “Bizzat tecrübe etmedikleri bir topluluğun yapısı konusunda Avrupa halklarına danışmanın yanlış olduğunu düşündüm,” diyerek bu yaklaşımı teyit etmiştir. Monnet, daha sonra, birikmekte olan demokratik sorunların farkında olduğunu ve yeni kurumların tam olarak demokratik olmasını sağlamak için kat edilmesi gereken yol olduğunu ifade etmiştir (Featherstone 1994, s. 157’de alıntılanmıştır.) Demokratik açık ve meşruiyet tartışması Maastricht Antlaşması ile gündeme gelmiştir. Bu Antlaşmadan önce, Avrupa hükümetleri Avrupa entegrasyonuna yönelik çalışmalar yürütürken halkın onlara yetki verdiğini varsayarak hareket etmişlerdir. Ancak Maastricht Antlaşması’nın onaylanmasına ilişkin Danimarka, Fransa ve İrlanda referandumları sırasında Avrupa Topluluklarının geleceğine yönelik kamuoyu tartışmaları yaşanmıştır. Antlaşma 1992’de Danimarka’da yüzde 49’a karşı yüzde 51 ile reddedilmiştir. Fransa’da ise tam tersi yüzdelerle Antlaşma kıl payı onaylanmıştır. Bu durum entegrasyon sürecini siyasileştirmiştir ve hükümetlerin kamuoyunun görüşlerini dikkate almaları gerektiği mesajını vermiştir. Almanya ve Danimarka’da Antlaşma’nın onay süreci yasal olarak ele alınmıştır. Almanya ve Danimarka anayasa mahkemeleri Antlaşma’yı kendi anayasalarıyla uyumlu buldular. Ancak, Alman Anayasa Mahkemesi, AB kurumlarının yetkileri ve sınırları dahilinde hareket edip etmediklerini değerlendirme hakkından vazgeçmek istemedi. Mahkemenin bu isteği ATAD’ın Birlik kurumlarının yasallığını denetleme yetkisine sahip tek yetkili kurum olduğu iddiasına karşı geliyordu. Alman Anayasa Mahkemesi ayrıca Bundestag’ın (Meclis) yetkilerinin sınırsız bir şekilde transfer edilemeyeceğini ve bu yetki transferinin uygunluğunun belirlenmesi kararının Birliğe bırakılamayacağını öne sürdü. Mahkeme yetki transferlerinin, vatandaşların devlet otoritesi üzerindeki etkisini azaltamayacağını belirtti. Üye devlet halklarının etkisinin ulusal parlamentolar yoluyla ve AP’nin yetkilerinin artırılması yoluyla korunması gerektiğini açıkladı (MacCormick 1994). Danimarka Anayasa Mahkemesi Maastricht Antlaşması’nı Danimarka Anayasası’na uygun buldu fakat yetki transferinin ancak belirli ve sınırlı bir derecede yapılabileceği hükmünü verdi. Mahkeme, Birliğin amaçlarının gerçekleştirilmesi

için şart görülen yetki artışının Konsey tarafından oybirliği ile alınması gerektiğini söyledi. Ayrıca, AT yasalarının Danimarka'daki anayasallığının ve uygulanabilirliğinin belirlenmesi konusunda ATAD'ın bulgularına bakılmaksızın Danimarka mahkemelerinin nihai otorite olmaya devam etmesinde ısrar etti.

Birliğin yetkileri arttıkça demokratik meşruiyet sorunu yoğunlaşarak büyüdü. Bu sorunun bir parçası olsa da AP, AB'nin en demokratik unsuru olarak kabul edilmektedir. AP'nin doğrudan seçimlerle işbaşına gelmesinin ve yetkilerinin sürekli olarak artmasının Birliğin meşruiyetini arttırması bekleniyordu. 1975'te hazırlanan Tindemans Raporu da bu beklentiye sahipti: "Doğrudan seçimler bu meclise yeni bir siyasi otorite kazandıracaktır ve bütün Avrupa kurumlarının demokratik meşruiyetini pekiştirecektir," (Tindemans 1979). Ancak bu beklenti gerçekleşmedi. Doğrudan seçimler meşruiyet sorununu çözmedi (Reif 1985, s.3). Weiler "Mevcut haliyle, AP seçimlerinde oy kullanan hiç kimse, Avrupa düzeyindeki önemli politika tercihlerini etkileme, Avrupa yönetimini onaylama ve reddetme konularında bir etkiye sahip olduğuna inanmamaktadır," demiştir (Weiler 1995, s. 4). Avrupa'nın demokrasi sorunu AP'ye yeni yetkiler tanınmasından çok daha kapsamlıdır.

AB demokrasisine ilişkin tartışmaların merkezinde büyük oranda AP'nin rolü ve yetkileri yer almaktadır çünkü AB'nin demokrasi açığının "ulusal parlamentoların yetkilerinin hükümetler tarafından atanan Komisyona (yasama tekliflerinin hazırlanması) ve hükümetler arası bir organ olan Konseye (bu tekliflerin bağlayıcı yasalara dönüştürülmesi) transferinin, seçimle iş başına gelen tek kurum olan Parlamentonun yetkilerinde gerçekleşen artışla orantılı olmamasından" kaynaklandığı görüşü hakimdir (Chrysochoou 1998). Başka bir deyişle, Avrupa vatandaşlarını etkileyen kararlar artık ne ulusal parlamentolar tarafından alınmaktadır ne de AB düzeyinde demokratik bir şekilde alınmaktadır ki, bu demokrasi ilkesini çiğnemektedir. Bu durum, Birliğin yapısından kaynaklanan kurumsal bir açık anlamına gelmektedir.

AB'nin demokratik açığı üç düzeyde ele alınabilir: AB düzeyi, ulusal düzey ve toplumsal düzey. AB düzeyi; Avrupa kurumlarının rolleri, özellikleri; ulusal düzey AB'ye katılımdan

kaynaklanan ulusal demokrasi açıklarını; üçüncü düzey olan halk düzeyi de AB'nin Avrupa halkının gözündeki meşruiyeti ve onların Birliğin yönetimine katılımları ile ilgilidir.

AP'nin çalışma biçimi ve uygulamaları demokratik olarak nitelendirilse de, Parlamento Birliğe ihtiyaç duyduğu meşruiyeti kazandıracak yetkilere sahip değildir. Konsey ve Komisyon yetkiler konusunda AP'den daha güçlüdür. Geleneksel demokratik parlamentoların yasa başlatma, değiştirme ve yeni yasalar çıkarma yetkileri vardır. AP bu yetkileri yukarıda belirtilen kurumlarla paylaşmaktadır. Ayrıca, Parlamentonun yürütmeyi denetleme görevi sınırlıdır. Bunun nedeni yürütme yetkisinin Komisyon, ulus devletler, Europol, Avrupa Merkez Bankası gibi organlar arasında paylaşılmasıdır (Crum 2005, ss. 456-457). AP'nin yasama yetkisi sınırlıdır. Süreci etkileme imkanına sahip olsa da yeni yasa tasarısı başlatma sadece Komisyona aittir. Daha önce belirtildiği gibi AP'nin Komisyonun çalışmalarına temsilci gönderme ve Komisyondan yasa teklifinde bulunmasını isteme yetkisi mevcuttur. Ancak, Komisyon AP'nin isteğini kabul etmek zorunda değildir. Politika alanlarının çoğunda artık ortak karar prosedürü uygulanmaktadır. Bilindiği gibi bu prosedürle AP yetkiyi Konsey ile paylaşmaktadır. Özetlemek gerekirse, AP yasa taslağı hazırlama ve yasaları kabul etme yetkilerini Komisyon ile ve Konsey ile paylaşmakta, yeni yasa teklifinde bulunma yetkisine sahip değildir (McCormick 2008).

Benzer şekilde, AP bütçe konusunda yetkisini Konsey ile paylaşmaktadır. Oysa klasik demokrasilerde bu yetki parlamentolara aittir. Lizbon Antlaşması ile artık AP, bütün harcama kategorilerinde söz sahibi olsa da, bütçe yetkisini hala Konsey ile paylaşmaktadır.

Yasama ve yürütme yetkilerinin farklı kurumlar arasında ve AB ile üye devletler arasında paylaşılmış olması ciddi bir hesapverme sorununa yol açmaktadır, zira ortada sorumlu tutulacak, hesap verecek tek bir organ yoktur. Bu yetki dağılımı öylesine çok taraflıdır ki, yargı organı bile antlaşmalar kadar önemli bir rol oynayabilmektedir. ATAD doğrudan veya dolaylı yoldan bir halk desteğine sahip olmamasına karşın, verdiği kararlarla Avrupa Birliği müktesebatına yeni hükümler ekleyebilmektedir. Özetle, AB'nin karmaşık olan güçler ayrılığı ve karar alma mekanizması, sistemi belirsizleştirmekte ve hesapvermeyi engellemektedir.

Parlamento, Komisyon ve Konseyi denetleme görevini icra etse de ve yine Komisyon, Parlamentoya karşı sorumlu olsa da, Parlamento, Komisyon üyelerini münferit olarak görevden alma yetkisine sahip değildir. AP, Komisyonu ancak bir bütün olarak görevden alabilmektedir.

Konsey üzerindeki otoritesi daha az olan Parlamento, Konsey zirvelerinden sonra, dönem başkanı değişikliklerinden önce ve sonra raporlar almaktadır ve Konseye yazılı ve sözlü sorular sorabilmektedir. Konsey toplantılarının gizliliği, şeffaf olmaması yine demokratik açığın nedenlerinden biridir. Konsey belgelerine halkın erişimi çok kısıtlıdır. Benzer şekilde COREPER'in çalışmalarının şeffaf olmaması, Konseyin çalışmalarına yön vermesi, üyelerinin atanmış bürokratlar olması da demokratik açığın unsurlarından biridir. Ancak, Lizbon Antlaşması'na göre ulusal parlamentolar ve vatandaşlar artık Konseyde alınan kararları ve tartışmaları izleyebilecektir.

AB yasama ve yürütme organları, ulusal yapıları doğrudan etkileme gücüne sahip olmalarına karşın, ulusal siyaset kurumlarına karşı hesapverir değildir. Bu durum üye devletlerde ortaya yerel bir demokrasi açığı çıkarmaktadır. Bütün ulusal parlamentolarda Avrupa İşleri Komisyonları kurulmuş olsa da, Konseyde konuşurken ve oy kullanırken bakanlar, Coreper veya Konsey çalışma gruplarında görev yapan ulusal bürokratlar ve Komisyon yetkilileri ulusal parlamentoların denetim ve kontrollerine karşı izoledirler. Bunun sonucunda, hükümetler Avrupa düzeyinde kararlar alırken kendi parlamentolarını göz ardı edebilmektedir. Bir ülkenin hayır oyu vermesine karşın Konsey tarafından alınan bir kararı iptal etme imkanı bulunmamaktadır. Ayrıca AB üye devletlerde ulusal hükümetler AB'yi, ulusal parlamentolara hesapvermeden yasa çıkarma aracı olarak kullanabilmektedir. Dinan'a göre ulusal hükümetler AB yasama sürecinde bir yasa teklifine karşı çıkmasalar bile, Komisyonu kendileri belirleseler de ve Konsey üyeleri kendilerinden oluşsa da, halk tarafından beğenilmeyen yasalar konusunda suçlu Komisyona atmaktadır. Konseydeki gizlilik bu hükümetlerin işini kolaylaştırmaktadır. Konseyde kullanılan nitelikli oy çokluğu ile gerçekleştirilen oylama yöntemi, ulusal hükümetlerin otoritesini ve

hesapverirliğini azaltmaktadır. Oy birliği olmadığı ve üye devletlerin veto hakkı yeterli olmadığı için bu durum demokratik açığı büyüten nedenlerden biridir.

Avrupa Birliği ile Birlik vatandaşları arasında bir kopukluk olduğu görölmektedir. Bunun başlıca nedenleri Komisyon ve Konseyin halkın seçimiyle göreve gelmemesi ve vatandaşların Birliğin işleyişini tam olarak anlamamasıdır. Leonard'a göre AB'nin halk arasındaki düşük imajının ardından birbiriyle bağlantılı üç neden yatmaktadır: Avrupa kurumlarının halkın gündelik yaşamından kopukluğu, halkın öncelikleri ile AB karar mercilerinin öncelikleri arasındaki uyumsuzluk ve imkanların bölgeler, sektörler ve sosyal gruplar arasında eşit bir şekilde dağıtılmaması. Leonard "AB'nin, diğer toplumsal sınıflara kıyasla daha çok daha eğitimli ve profesyonel kişilerin daha çok ilgi gösterdiği bir kulüp olarak algılandığını" iddia etmektedir (Grundmann 1999, s.130). Warleigh (2003) ise halkın Birliğe karşı koyduğu mesafenin üç nedeni bulunduğu ileri sürmektedir. Bu üç neden, Birliğin yetkilerinin halkın Birlikte görmek istediği yetkilerden farklı olması; halkın, AB karar mekanizmasının çok uzağında kalması; Birliğin üye devletlerin yaşadığı ortak sorunları yaşamamasıdır.

2008 yılında AP tarafından 2009 seçimleri hakkında yapılan bir ankette katılımcıların sadece yüzde 26'sı AP'nin yeterli yetkiye sahip olmadığını düşünürken, yüzde 60'ı AP'nin rolünü bilmediğini ifade etmiştir. Vatandaşların çoğu AP'nin rolünü bilmiyorsa, onların seçimlerde oy kullanmaya istekli olmaları beklenemez. Dahası, bilmedikleri bir kurumun yetkilerinin artırılmasını istemelerini beklemek ise hiç gerçekçi olmaz.

Avrupa Birliği, Lizbon Antlaşması ile Birliğe atfedilen demokratik açığı ve meşruiyet sorununu çözmeyi amaçlamaktadır. Antlaşma, Avrupa kurumlarının bütün vatandaşlara eşit ilgi göstererek, AP'ye daha büyük rol vererek, ulusal parlamentolara daha fazla katılım imkanı sağlayarak, vatandaş inisiyatifi gibi uygulamalarla AB kurumları ve vatandaşları arasında yeni etkileşim biçimleri yaratarak demokrasinin üç ilkesi olan demokratik eşitlik, temsili demokrasi ve katılımcı demokrasi ilkelerine odaklanmayı öngörmektedir.

Daha önce belirtildiği gibi, Lizbon Antlaşması yasama, bütçe ve uluslararası antlaşmalar konusunda AP'ye yeni yetkiler vermiştir. Ayrıca, Antlaşma ulusal parlamentoların AB yönetiminde AB kurumları ile daha yakın işbirliği içinde çalışmalarını için yeni düzenlemeler yapmıştır. Antlaşma'da yer alan yeni bir madde ulusal parlamentoların AB içinde hak ve sorumluluklarını düzenlemektedir. Parlamentoların bilgi isteme hakları, yetki ikamesini gözleme hakları, özgürlük, güvenlik ve adalet konularındaki politikaları değerlendirme mekanizmaları, antlaşmalarda değişiklik yapma prosedürleri gibi konulara yer verilmiştir.

Yetki ikamesi ile ilgili olarak, AB artık, bir uygulamanın AB düzeyinde daha etkili olacağına karar verildiğinde harekete geçecektir. Eğer herhangi bir eylem veya hareket ulusal düzeyde daha etkili, verimli olursa, bu yetki ulusal mercilere bırakılacaktır. Bir ulusal parlamento AB'nin eylemlerinin bu ilkeye uymadığını düşünürse bu konuda itiraz edebilecek. Bu durumda iki aşamalı bir prosedür izlenecektir. Ulusal parlamentoların üçte biri söz konusu uygulama, yasa veya adımın yetki ikamesine uygun olmadığına karar verirse, Komisyon söz konusu yasayı veya uygulamayı tekrar incelemek ve konuyla ilgili bir karar almak zorunda kalacaktır (devam ettirme, değiştirme veya geri çekme). Eğer ulusal parlamentoların çoğunluğu itirazı haklı bulduğu halde Komisyon söz konusu yasayı muhafaza etme kararı alırsa, Komisyon gerekçelerini açıklamak zorunda kalacak ve yasa teklifinin geleceğine ilişkin son söz AP ve Konseye bırakılacak.

Ulusal parlamentolar ve vatandaşlar Konseydeki kararların nasıl alındığını, kimin ne yönde oy kullandığını görebilecekler, zira görüşmeler halka açık şekilde yapılacak. Vatandaş inisiyatifi uygulaması sayesinde, Birlik üyesi bir milyon kişi bir araya gelerek Komisyondan yasa teklifi hazırlamasını isteyebilecektir. Antlaşma ayrıca sivil toplum, işveren ve işgörenler, dernekler, kiliseler vb kesimlerle diyalog ve istişarenin önemini kabul etmektedir.

Politikaya ve Siyasilere Güvensizlik

Seçimlerde oy kullanmama nedenleri için verilen cevapların yüzde 28'i politikaya güvenmedikleri veya politikadan memnun olmadıkları için oy kullanmadığını ifade etmiştir. Bu gerekçe verilen en yaygın cevaptır. Politikaya güvensizlik/politikadan

memnuniyetsizlik konusunda AB genel ortalaması yüzde 28 olup oy kullanmama nedeni olarak politikaya duyulan güvensizlik cevabı yüzde 51’le en çok Yunanistan’da verilmiştir. Yunanistan’ı, yüzde 45’le Bulgaristan ve yüzde 44’le Kıbrıs ve Romanya takip etmektedir.

Tablo 4.6: Politikaya Güvensizlik/Politikadan Memnuniyetsizlik

Yunanistan	%51
Bulgaristan	%45
Kıbrıs	%44
Romanya	%44
Çek Cumhuriyeti	%39
İtalya	%37
Slovakya	%37
Macaristan	%36
Almanya	%32
Malta	%31
Slovenya	%30
Polonya	%29
Letonya	%28
27'li AB	%28
Portekiz	%28
Avusturya	%25
İspanya	%24
Estonya	%24
Litvanya	%24
İsveç	%21
Fransa	%21
Hollanda	%21
Birleşik Krallık	%20
İrlanda	%20
Belçika	%18
Finlandiya	%18
Lüksemburg	%11
Danimarka	%8

Kaynak: Eurobarometre Anketi 71.3 (2009)

AB/AP'ye Güvensizlik

Eurobarometre'nin 68 numaralı anketine (AB Kamuoyu– Sonbahar 2007) göre AB'ye güven yüzde 48, güvensizlik ise yüzde 36'dır. AP'ye güven yüzde 55, güvensizlik ise 27'dir. Ulusal hükümete güven yüzde 34, güvensizlik yüzde 59'dur. Ulusal parlamentolara güven yüzde 35, güvensizlik yüzde 56'dır. AP ve AB'ye olan güven, ulusal hükümet ve parlamentolara göre daha yüksek olmasına karşın, ulusal seçimlere katılım

oranlarının AP seçimlerine göre çok daha yüksek olması ikincil seçim modelini desteklemektedir.

Standart Eurobarometer 72 (Avrupa Birliği Kamuoyu, Ekim – Kasım 2009) anketine göre Avrupalı seçmenin yalnızca her ikisinden biri AP'ye güvenmektedir. 288 numaralı özel Eurobarometre anketine (2007) katılanların yüzde 41'i AP'nin halka kulak vermediğini, yüzde 38'i AP'nin teknokrat, yüzde 32'si verimsiz olduğunu ifade etmiştir. Eurobarometre AP (EB Standard 71) – İlkbahar 2009 anketine göre Avrupalıların sadece yüzde 45'i AP'ye güvenmekte, yüzde 37'si güvenmemekte, yüzde 18'i ise kararsızdır. Aynı ankette Komisyona güven yüzde 42, güvensizlik yüzde 36'dır. 320 numaralı özel seçim-sonrası anketine göre, her iki kişiden biri AB kurumlarına güvenmemektedir. Katılımcıların sadece yüzde 46'sı AP'nin onların kaygılarını dikkate aldığına inanmaktadır. Buna karşın, AP'den memnun olmadığım için oy kullanmadım diyen cevapların oranı yüzde 8, AB'ye karşı olduğum için oy kullanmadım gerekçesinin bütün gerekçeler arasında payı yüzde 4'tür. İlk üç neden arasında Avrupa Birliği ve kurumları ile ilgili gerekçeler olmamasına karşın AB ve AP ile ilgili olumsuz görüşler yüzünden oy kullanmayanların toplamı bütün gerekçeler içinde yüzde 12'dir. Ülkeler düzeyinde ise bu oranın en yüksek olduğu ülke yüzde 24 ile Avusturya'dır. Onu yüzde 16 ile İsveç izlemektedir. AB'ye karşı olduğu için oy kullanmadığını en çok İsveçli katılımcılar ifade etmiştir (yüzde 13). Bu oran Avusturya'da yüzde 11'dir. AP seçimlerinde oy kullanmayanların verdiği AB ile doğrudan bağlantılı nedenlerde ilk sırayı Avusturya almaktadır. Bu ülke Avrupa şüphesisi bir ülke olarak bilinmektedir. 320 numaralı ankete göre Avrupa halkı AB'ye üyeliğin iyi birşey olduğunu düşünmekte, Avrupa'ya bağlılık hissetmekte ve kendilerini AB vatandaşı olarak hissetmektedir. Ancak, AB kurumlarına güven söz konusu olunca güveniyorum diyenlerin oranı yüzde 50'ye düşmektedir.

Tablo 4.7: AB'ye İlişkin Düşünceler

SORU7 Aşağıdaki her bir ifadenin sizin tutumunuzu veya görüşünüzü yansıtıp yansıtmadığını belirtiniz lütfen.

	AP Seçimleri 2004	AP Seçimleri 2009
Kendinizi (ÜLKEMİZE) bağlı hissediyorsunuz.	%93	%91
(ÜLKEMİZİN) AB'ye üyeliği iyi birşey	%70	%69
Kendinizi Avrupa'ya bağlı hissediyorsunuz.	%69	%64
Kendinizi bir AB vatandaşı olarak hissediyorsunuz.	%66	%64
AB kurumlarına güveniyorsunuz.	%46	%50
Avrupa Parlamentosu Avrupa vatandaşlarının kaygıları ile ilgileniyor.	%45	%46

Kaynak: Eurobarometre Anketi 71.3 (2009)

Aynı konulara, oy kullananların ve kullanmayanların cevapları ışığında bakmak çalışma için faydalı olacaktır. Oy kullanmayanlar arasında AB'ye bağlılık yüzde 56, AB'ye üyeliğin iyi bir şey olduğunu düşünenlerin oranı yüzde 61'dir. En dikkat çekici sonuçlar ise kendini AB vatandaşı olarak görenlerin oranının yüzde 55 olması, AB kurumlarına güvenenlerin oranının yüzde 39 olması ve AP'nin Avrupa vatandaşlarının kaygılarını dikkate aldığına inananların oranının yüzde 37 olmasıdır.

Tablo 4.8: AB'ye İlişkin Düşünceler ve 2009 Seçimleri

	27'li AB %	2009 Seçimlerine Katılım	
		Oy kullananlar%	Oy kullanmayanlar%
Kendinizi (ÜLKEMİZE) bağlı hissediyorsunuz.	91	94	90
(ÜLKEMİZİN) AB'ye üyeliği iyi birşey	69	77	61
Kendinizi Avrupa'ya bağlı hissediyorsunuz.	64	72	56
Kendinizi bir AB vatandaşı olarak hissediyorsunuz.	64	73	55
AB kurumlarına güveniyorsunuz.	50	62	39
Avrupa Parlamentosu Avrupa vatandaşlarının kaygıları ile ilgileniyor.	46	56	37

Kaynak: Eurobarometre Anketi 71.3 (2009)

5. SONUÇ

Birliğe aidiyetin, Avrupa vatandaşlığı duygusunun ve üyeliğin iyi birşey olduğunu düşünenlerin sayısının artmasına, AB ve AP’de yaşanan olumlu gelişmelere (1979 doğrudan seçimler, 1986 Avrupa Tek Senedi, 1992 Maastricht Avrupa Birliği Antlaşması, 1993 Tek Pazar, 1997 Amsterdam Antlaşması, 1999’da Euro’ya geçiş, 2000 Nice Antlaşması, 2004’te büyük genişleme, 2007 Lizbon Antlaşması) karşın AP seçimlerine katılım, beklentilerin aksine, sürekli olarak düşmektedir. Katılımın çok düşük olması, doğrudan seçimlerle iş başına gelmesi nedeniyle, özelde AB’nin en meşru kurumu olarak gösterilen AP’nin meşruiyetini, genelde ise AB’nin meşruiyetini sorgulamaktadır. Bu nedenle, AP seçimlerine katılımın düşük olmasının nedenlerinin ortaya çıkartılması büyük önem taşımaktadır. Eurobarometre anketleri, oy verme ve seçimlere katılım dinamikleri konusunda mikro düzeyde yararlı bilgiler verse de, AP seçimlerinde oy kullanmayan seçmenlerin üçte birinin, kendi ulusal seçimlerinde oy kullandığı halde AP seçimlerinde oy kullanmaması durumunu izah etmekte yetersiz kalmaktadır.

AP seçim sonuçları ülkeden ülkeye farklılık göstermektedir. Bu farklılıklar; oy kullanma zorunluluğu, seçimlerin zamanı, seçim sistemi gibi yapısal nedenler ile ülkelerin siyaset kültürleri, ulusal seçimlere katılım alışkanlığı, siyaset, siyasetçi ve siyasi sisteme güven gibi nedenlerden kaynaklanmaktadır.

Kimi seçmenler ellerinde olmayan nedenlerle, kimi seçmenler ise bilinçli bir şekilde oy kullanmamaktadır. Bilinçli bir şekilde oy kullanmayan seçmenlerin bir bölümü bilgi sahibi olmadığı için oy kullanmazken bir bölümü tutumsal nedenlerle oy kullanmamaktadır. Tutumsal nedenler arasında, AP seçimlerinin ikincil seçimler olması nedeniyle seçmenlerde oluşan ilgisizlik, AB ve AP’ye ilişkin demokratik açık algısı, politikaya ve siyasete güvensizlik ve AB/AP’ye güvensizlik yer almaktadır.

Avrupalıların seçimlere rağbet etmemelerinin nedenlerinden biri, AB ve kurumlarını yeterince tanımamalarıdır. Eurobarometre anketleri Avrupalıların AB ve AP’yi yeterince

tanımadıklarını açıkça ortaya koymaktadır. İnsanların bilmedikleri bir yapı hakkında heyecan duymamaları ve seçimlerine katılmamaları şaşırtıcı bir durum değildir.

Avrupalı seçmenlerin siyasete, siyasetçilere ve AB'ye karşı ilgileri giderek azalmaktadır. AP seçimlerinin yapı olarak ikincil seçim olması, yani seçimin sonucunun seçmen için çok birşey ifade etmemesi, onların bu seçimlere olan ilgisizliğinin başlıca kaynağıdır. Bu seçimler hem seçmenlerin hem partilerin hem de medyanın kafasında ikincil öneme sahiptir. Seçmenler seçimlere pek rağbet etmezken, partiler seçimlere daha az kaynak ayırmakta ve daha düşük kalitede adaylar göstermektedir. Medya ise AB konularına ve AP seçimlerine ulusal seçimlere kıyasla çok az yer vermektedir.

Düşük katılımın nedenlerinden biri, seçmenin kafasındaki AB ve AP'ye ilişkin demokratik açık algısıdır. AB ve AP kendine has yapılar olsalar bile, seçmenler onları alışageldikleri demokratik yapı ve kurumlar ile karşılaştırmakta, onları yetki ve işlev bakımından ulusal kurumlara göre güçsüz addetmektedir. Birlik düzeyi, ulusal düzey ve toplumsal düzeylerde yaşanan bu demokratik açık algısı Lizbon Antlaşması ile ortadan kaldırılmaya çalışılmaktadır.

AP, seçimlerine katılımı arttırmak için ulusal partilerin, hükümetlerin, AP'nin ve medyanın atabileceği birtakım adımlar vardır. Hemen belirtmek gerekir ki, bu adımlar halkın AP seçimlerini ikincil öneme sahip seçimler olarak görmesini engelleyemeyecektir çünkü bu seçimlerin sonucunda seçmenlerin oyu pek birşeyi değiştirmemektedir.

Katılımı artırmak için öncelikle yapısal birtakım değişiklikler yapılabilir. Birincisi, seçimlerde büyük ülkeler tek bir seçim bölgesi yerine daha çok seçim bölgesine ayrılabilir. Bu, seçmenler ve adaylar arasındaki bağı ve teması güçlendirecektir. Bu konuda atılabilecek ikinci adım, seçimlerde açık listelerin kullanılması olacaktır. Bu da seçmenlerin ve adayların ilgisini karşılıklı olarak yükseltecektir. Bu da seçimlere katılımı ve meşruiyeti olumlu etkileyecektir. Bir başka adım, AP seçimleri ile ulusal seçimlerin birlikte yapılmasıdır. Bu durumda, AP seçimleri ulusal seçimin gölgesinde kalacaktır fakat hem AP

seçimlerine katılım artacaktır hem de seçmenlerin seçim yorgunluğu yaşamaları engellenecektir. Yapısal düzeyde atılacak bir başka adım ise AP seçimlerinin hazirandan daha erken bir zamanda yapılmasıdır. Haziran ayı, AP seçimleri için iyi bir zaman değildir çünkü pek çok ülkede bu tarihe kadar okullar kapanmakta, hava sıcaklıkları artmakta ve pek çok insan tatile çıkmaktadır. Son olarak, oy verme süresi uzatılabilir ve seçmenlerin elektronik oylama, posta yoluyla oylama gibi yöntemlerle oy kullanma işlemleri kolaylaştırılabilir.

Ulusal partiler ve ulusal medya AP seçimlerine daha çok önem verebilir. Ulusal partiler daha kaliteli adaylar göstererek ve seçim kampanyalarına daha çok kaynak aktararak; ulusal medya ise başta AB ve AB kurumlarını daha iyi öğrenerek ve halkı AB konusunda bilinçlendirme gibi bir kamu hizmeti gerçekleştirerek ve bu konulara daha çok yer vererek AP seçimlerine katılımın yükselmesine yardımcı olabilir. Tanınmış kişilerin adaylığının seçimlere katılımı arttırdığı ve tanınmış adayları olan partilerin seçimlerde daha başarılı olduğunu araştırmalar ortaya koymuştur. Kaliteli ve tanınmış adayların AP konusundaki bilinci arttırdığı ve seçmenleri harekete geçirdiği bilinen bir gerçektir. Ulusal partiler ve ulusal medyaya düşen bir başka görev ise halkın AB konusunda bilinçlendirilmesidir. AB halklarının AB ve AP'yi çok iyi tanımadıkları yapılan araştırmalarda ortaya çıkmıştır.

AB, Lizbon Antlaşması ile demokratik açık ve meşruiyet sorununu çözmeyi amaçlamaktadır. Lizbon Antlaşması ortak karar prosedürünü Birliğin temel prosedürü haline getirerek AP'yi Konsey ile birlikte ortak karar merci haline getirirse de, ortak karar prosedürü hala bütün politika alanlarını kapsamamaktadır ve AP hala yasa başlatma yetkisine sahip değildir. AP, Komisyonu bir bütün olarak görevden alma yetkisine sahiptir fakat Komisyon üyelerini münferit olarak görevden alamamaktadır. Bu değişikliklerin yapılması AP'ye ilişkin algıyı olumlu etkileyecektir. Ayrıca Komisyonun başkanı bizzat AP tarafından veya halk tarafından seçilirse ve milletvekilleri bu göreve aday olabilirse AP'nin halk nezdindeki imajı güçlenebilir, seçimler seçmenler ve partiler için daha önemli hale gelebilir.

Parlamento çalışmalarında daha verimli, şeffaf ve hesapverebilir hale gelerek kamuoyundaki müsrif imajını düzeltebilir. Bunun için yapabileceği şeylerden ilki Parla­mentonun tek bir merkezde toplanması olabilir. Mevcut uygulama (Brüksel, Strazburg, Lüksemburg) ne verimlidir ne de hesaplıdır.

AP seçimlerine düşük katılım sorunu kısa vadede yapısal değişikliklerle çözülebilir fakat uzun vadede çözüm, seçimlerin sonucunu seçmen için daha önemli ve çekici hale getirmek, AP seçimlerini ikincil seçimler görüntüsünden kurtarmaktır. Bu nedenle, öncelikle AP'ye klasik demokrasilerdeki bir parlamentonun sahip olduğu bütün yetkiler verilerek AP'nin halk nezdindeki negatif ve reaktif rolü, yani diğer kurumların hamlelerine göre şekillenen ve hareket eden bir kurum görüntüsü, ortadan kaldırılmalıdır. İkinci olarak AB ile vatandaş arasındaki kopukluk giderilmelidir. AB entegrasyonuna elitist bir yaklaşımla devam etmek yerine, tabandan gelen isteklere kulak verilmeli, AP'nin faaliyetleri vatandaşlara daha iyi duyurulmalıdır.

AP seçimleri homojen tek bir seçim değildir. AP seçimleri; seçmenleri, seçilenleri, adayları, kültürleri, geçmişleri, sorunları farklı 27 ayrı ülkenin 27 farklı seçiminin toplamıdır. Bu nedenle düşük katılımın nedenlerini anlamanın en iyi yolu her bir üye devleti kendi bağlamında çok yönlü olarak incelemektir ve Eurobarometre anketleri dışında da anket araştırmaları yapmaktır.

KAYNAKÇA

Kitaplar

Agne, H., Van der Eijk, C., Laffan, B., Lejon, B., Norris, P., Schmitt, J. H. and Sinnott, R., 2000, *Citizen Participation in European Politics*. Stockholm: Statens Offentliga Utredningar.

Blair, A., 1999, *The Longman companion to the European Union since 1945*. London: Longman.

Blondel, Jean, Sinnott, Richard and Svensson, Palle., 1998, *People Parliament and the European Union. Participation, Democracy and Legitimacy*. Oxford: Clarendon Press.

Chrysochoou, D. N., 1998, *Democracy in the European Union*. London and New York: I. B. Tauris.

Demir, N., 2005, *Avrupa Birliği Parlamentosu*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

Dinan, D., 2004, *European Recast. A History of European Union*. Colorado: Lynne Rienner Publishers, Inc.

Lodge, J., 2005, *The 2004 Elections to the European Parliament*. New York: Palgrave Macmillan.

Morgan, R. & Steed, M., 2003, *Choice and Representation in the European Union*. London: The Federal Trust for Education and Research.

Nugent, N., 2003, *The Government and Politics of the European Union*. Durham: Duke University Press.

Perrineau, P., Grunberg, G. ve Ysmal, C., 2002, *Europe at the Polls: The European Elections of 1999*. New York: Palgrave.

Peterson, J. & Shackleton, M., 2006, *The Institutes of the European Union*. New York: Oxford University Press.

Stubb, A., & Bomberg, E., 2003, *The European Union : how does it work? / edited by Elizabeth Bomberg and Alexander Stubb*. London: Oxford University Press.

Tezcan, E., 2001, *Avrupa Birliği Kurumlar Hukuku*. İstanbul: Beta Basım Yayım Dağıtım A.Ş.

Helen W. & Wallace, W., 2000, *Policy-making in the European Union*. New York: Oxford University Press.

Sürelî Yayınlar

- Bowler, S., & Farrell, D., 2007. Just because they are second order doesn't mean you can put your feet up: Campaign activity in European Parliament elections. *Elections, Public Opinion and Parties section of the British Political Studies Association, University of Bristol*.
- Converse, Ph. E., 1969. Of Time and Partisan Stability. *Comparative Political Studies*. 2, pp. 139-171.
- Crombez, C., 2003. The Democratic Deficit in the European Union. Much Ado about Nothing?. *European Union Politics*. 4 (1), pp.101-120.
- Crum, B., 2005. Tailoring Representative Democracy to the European Union: Does the European Constitution Reduce the Democratic Deficit? *European Law Journal*, 11 (4), pp. 452-467.
- De Vreese, K., 2003. Television Reporting of Second Order Elections. *Journalism Studies*. 4(2), pp.183–198.
- Flickinger, S. Richard. ve Studlar, Donley T., 2007. One Europe, Many Electorates? Models of Turnout in European Parliament Elections after 2004. *Comparative Political Studies*. 40 (4), pp. 383-404.
- Follesdal, A. and Hix, S., 2006. Why There is a Democratic Deficit in the EU: A Response to Majone and Moravcsik, *JCMS*, 44/3, pp.533-62.
- Franklin, Mark N., 2001. How Structural Factors cause Turnout Variations at European Parliament Elections. *European Union Politics*, 2 (3), pp. 309-328.
- Hix, S., Tapio, R., & Scully, M., 2003. Fifty years on: Research on the European parliament. *Journal of. Common Market Studies*. 41, pp. 191-202.
- Hix, S., & Marsh, M., 2007. Punishment or Protest? Understanding European Parliament Elections. *The Journal of Politics*. 69 (2), pp. 495-510.
- Hobolt, S. B., Spoon, J., Tilley, J., 2008. A Vote Against Europe? Explaining Defection in the 1999 and 2004 European Parliament Elections. *British Journal of Political Science*, 39 (1), pp. 93-115.
- Karp J.A., Banducci S.A. & Bowler S., 2003. To know is to love it? Satisfaction with democracy in the European Union. *Comparative Political Studies*. 36 (1), p. 11.

- Karp, Jeffrey A., Bowler, S., & Banducci, Susan A., 2003. Electoral systems, party mobilization and turnout: Evidence from the European parliamentary elections. *Journal of Elections, Public Opinion & Parties*. **13** (1), pp. 210 – 225.
- Koepke, Jason R. and Nils R., 2006. The Second-Order Election Model in an Enlarged Europe. *European Union Politics*, **7** (3), pp. 321-346.
- Marsh, M., 1998. Testing the second-order election model after four European elections. *British Journal of Political Science*. **28**, pp. 591-607.
- Mattila, M., 2003. Why bother? Determinants of turnout in the European elections. *Electoral Studies*. **22**, pp. 449–468.
- Moravcsik, A., 2002. In Defence of the ‘Democratic Deficit’: Reassessing Legitimacy in the European Union. *Journal of Common Market Studies*. **40** (4), pp. 603-624.
- Norris, P., 2000. The internet in Europe: A New North-South Divide? *Harvard International Journal of Press/Politics*. **5**, pp. 1-12.
- Reif, K., & Schmitt, Hermann H., 1980. Nine second-order national elections: a conceptual framework for the analysis of European election results. *European Journal of Political Research*. **8**, pp. 3-44.
- Studlar, D., Flickinger, Richard S. and Bennett, S., 2003. Turnout in European Parliament elections: Towards a European-centred model. *Journal of Elections, Public Opinion & Parties*. **13** (1), pp. 195 – 209.
- Van der Brug, W., Franklin, M., & Toka, G., 2008. One electorate or Many? Voting behavior in new and established democracies in Europe. *Electoral Studies*. **27**(4), pp. 589-600.
- Weßels, B., 2007. Mobilization and Attitudes Equals: Turnout - A Simple Equation?", in: Marsh, M., Slava., M. and Schmitt, H., *European Elections after Eastern Enlargement. Preliminary Results of the European Elections Study 2004*, CONNEX Report Series, Vol. 1, Wiesbaden: MZES, pp. 205-230.

Diğer Yayınlar

AB Antlaşması Madde 14: <http://eur-lex.europa.eu/en/treaties/>. Erişim 15 Kasım 2009

Avrupa Birliği Genel Sekreterliği websitesi: <http://www.abgs.gov.tr/>. Erişim 2 Ocak 2010

AB'nin İşleyişine Dair Antlaşma Konsolide Versiyon, Madde 223: <http://eur-lex.europa.eu/JOHtml.do?uri=OJ:C:2010:083:SOM:EN:HTML>. 8 Aralık 2009

AB websitesi: http://ec.europa.eu/budget/budget_detail/current_year_en.htm. Erişim 15 Ocak 2010.

AB websitesi bütçe: http://ec.europa.eu/budget/faq/faq_eu_budg_en.htm#faq6. Erişim 2 Ocak 2010.

ALDE 2009 seçimleri manifesto kitabı:
http://elections2009.pes.org/files/u1/ManifestoBook_EN_Online.pdf. Erişim tarihi. 21 Ocak 2010.

ALDE parti websitesi. http://www.alde.eu/fileadmin/webdocs/key_docs/ALDE-Leaflet4web-EN.pdf. Erişim 21 Ocak 2010.

ALDE parti websitesi stratejik öncelikler:
http://www.alde.eu/fileadmin/webdocs/strategic_priorities/FINAL_STRATEGIC_PROGRAMME_web.pdf. Erişim 21 Ocak 2010.

AP resmi websitesi: David Farrell: "The EP is now one of the most powerful legislatures in the world" <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?language=EN&type=IM-PRESS&reference=20070615IPR07837> Erişim tarihi: 7 Mart 2010.

Avrupa Birleşik Solu-İskandinav Yeşil Solu Konfederasyon Grubu websitesi:
<http://www.guengl.eu/showPage.jsp?ID=130>. Erişim 17 Ocak 2010

Avrupa Birliği websitesi: http://europa.eu/scadplus/constitution/introduction_en.htm. 11 Aralık 2009

Avrupa Komisyonu Resmi websitesi: http://ec.europa.eu/index_en.htm 13 Aralık 2009

Avrupa Parlamentosu iç tüzüğü:
<http://www.europarl.europa.eu/sides/getLastRules.do?language=EN&reference=ANN-09>. Erişim 3 Ocak 2010.

Avrupa Parlamentosu iç tüzüğü Kural 30:
<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+RULES->

[EP+20090714+RULE-030+DOC+XML+V0//EN&language=EN&navigationBar=YES](http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+RULES-EP+20090714+RULE-030+DOC+XML+V0//EN&language=EN&navigationBar=YES).
Erişim tarihi: 3 Ocak 2010.

Avrupa Parlamentosu iç tüzüğü Kural 184:
<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+RULES-EP+20091201+RULE-184+DOC+XML+V0//EN&language=EN&navigationBar=YES>.
Erişim 3 Ocak 2010.

Avrupa Parlamentosu iç tüzüğü Kural 185:
<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+RULES-EP+20091201+RULE-185+DOC+XML+V0//EN&language=EN&navigationBar=YES>.
Erişim 3 Ocak 2010.

Avrupa Parlamentosu iç tüzüğü: <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+RULES-EP+20091201+TOC+DOC+XML+V0//EN&language=EN>. Erişim 3 Ocak 2010.

Avrupa Parlamentosu iç tüzüğü Kural 28:
<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+RULES-EP+20091201+RULE-028+DOC+XML+V0//EN&language=EN&navigationBar=YES>.
Erişim 3 Ocak 2010.

Avrupa Parlamentosu iç tüzüğü Kural 105:
<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+RULES-EP+20091201+RULE-105+DOC+XML+V0//EN&language=EN&navigationBar=YES>.
Erişim 3 Ocak 2010.

Avrupa Parlamentosu iç tüzüğü Kural 106:
<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+RULES-EP+20091201+RULE-106+DOC+XML+V0//EN&language=EN&navigationBar=YES>.
Erişim 3 Ocak 2010.

Avrupa Parlamentosu iç tüzüğü Kural 108:
<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+RULES-EP+20091201+RULE-108+DOC+XML+V0//EN&language=EN&navigationBar=YES>.
Erişim 17 Ocak 2010.

Avrupa Parlamentosu iç tüzüğü Kural 113:
<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+RULES-EP+20091201+RULE-113+DOC+XML+V0//EN&language=EN&navigationBar=YES>.
Erişim 17 Ocak 2010.

Avrupa Parlamentosu iç tüzüğü Kural 204:
<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+RULES->

[EP+20091201+RULE-204+DOC+XML+V0//EN&language=EN&navigationBar=YES](http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+RULES-EP+20091201+RULE-204+DOC+XML+V0//EN&language=EN&navigationBar=YES).
Erişim 17 Ocak 2010.

Avrupa Parlamentosu i tüzüğü Kural 205:
<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+RULES-EP+20091201+RULE-205+DOC+XML+V0//EN&language=EN&navigationBar=YES>.
Erişim 17 Ocak 2010.

Avrupa Parlamentosu i tüzüğü Kural 206:
<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+RULES-EP+20091201+RULE-206+DOC+XML+V0//EN&language=EN&navigationBar=YES>.
Erişim 17 Ocak 2010.

Avrupa Parlamentosu i tüzüğü Kural 107:
<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+RULES-EP+20091201+RULE-107+DOC+XML+V0//EN&language=EN&navigationBar=YES>.
Erişim 17 Ocak 2010.

Avrupa Parlamentosu i tüzüğü Kural 110:
<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+RULES-EP+20091201+RULE-110+DOC+XML+V0//EN&language=EN&navigationBar=YES>.
Erişim 17 Ocak 2010.

Avrupa Parlamentosu i tüzüğü Kural 113 ve 112:
<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+RULES-EP+20091201+TOC+DOC+XML+V0//EN&language=EN>. Erişim Ocak 2010.

Avrupa Parlamentosu i tüzüğü Kural 185:
<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+RULES-EP+20091201+TOC+DOC+XML+V0//EN&language=EN>. Erişim 17 Ocak 2010.

Avrupa Parlamentosu i tüzüğü Kural 201:
<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+RULES-EP+20091201+RULE-201+DOC+XML+V0//EN&language=EN&navigationBar=YES>.
Erişim 17 Ocak 2010.

Avrupa Parlamentosu iç tüzüğü Kural 202:
<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+RULES-EP+20091201+RULE-202+DOC+XML+V0//EN&language=EN&navigationBar=YES>.
Erişim 18 Ocak 2010.

Avrupa Parlamentosu Resmi websitesi: <http://www.europarl.europa.eu/>. Erişim 1şubat 2010.

Avrupa Parlamentosu Seçimleri 2009 OSCE/ODIHR Exploratory Mission Report:
http://www.osce.org/documents/odihhr/2009/04/37313_en.pdf. Erişim 17 Ocak 2010.

Avrupa Parlamentosu websitesi:
<http://www.europarl.europa.eu/parliament/public/staticDisplay.do?language=EN&id=66>.
Erişim tarihi: 24 Ocak 2010

Avrupa Parlamentosu websitesi:
http://www.europarl.europa.eu/news/expert/infopress_page/009-65082-327-11-48-901-20091124IPR65081-23-11-2009-2009-false/default_en.htm. Erişim 23 Kasım 2009.

Avrupa Parlamentosu websitesi:
<http://www.europarl.europa.eu/members/expert/committees.do?language=EN>. Erişim 6 Ocak 2010.

Avrupa Parlamentosu websitesi:
<http://www.europarl.europa.eu/parliament/expert/staticDisplay.do?language=EN&id=54&pageRank=2>. Erişim 6 Ocak 2010.

Avrupa Parlamentosu websitesi:
<http://www.europarl.europa.eu/parliament/public/staticDisplay.do?id=45&pageRank=8&language=EN>. Erişim 21 Ocak 2010.

Avrupa Parlamentosu websitesi:
<http://www.europarl.europa.eu/parliament/public/staticDisplay.do?language=EN&id=46>.
Erişim 21 Ocak 2010.

Avrupa Parlamentosu websitesi:
<http://www.europarl.europa.eu/parliament/public/staticDisplay.do?id=46&pageRank=3&language=EN>. Erişim 21 Ocak 2010.

Avrupa Parlamentosu websitesi:
<http://www.europarl.europa.eu/parliament/archive/staticDisplay.do?id=212&pageRank=10&language=EN>. Erişim 26 Şubat 2010.

Avrupa Parlamentosu websitesi denetim yetkileri:
<http://www.europarl.europa.eu/parliament/public/staticDisplay.do?id=46&pageRank=8&language=EN>. Erişim 22 Ocak 2010.

AB websitesi Eurobarometre 70 numaralı anket:
http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/eb/eb70/eb70_first_en.pdf. Erişim 18 Şubat 2010.

Avrupa Parlamentosu seçim prosedürleri:
http://www.europarl.europa.eu/factsheets/1_3_4_en.htm. Erişim 22 Ocak 2010.

BBC websitesi: http://news.bbc.co.uk/2/shared/bsp/hi/pdfs/09_01_05_constitution.pdf.
Erişim 3 Ocak 2010

BBC websitesi: <http://news.bbc.co.uk/2/hi/europe/3954327.stm>.Erişim 3 Ocak 2010

BBC websitesi: http://news.bbc.co.uk/go/pr/fr/-/democracylive/hi/guides/newsid_8214000/8214446.stm. Erişim 8 Ocak 2010.

BBC websitesi: http://news.bbc.co.uk/2/hi/europe/country_profiles/3498746.stm.Erişim 1 Mayıs 2010.

Birch, S., 2001. Electoral Systems and Party System Stability in Post-Communist Europe. Paper prepared for presentation at the 97th Annual Meeting of the American Political Science Association, San Francisco, 30 August – 2 September.
www2.essex.ac.uk/elect/database/papers/SBvolatility.pdf. Erişim 22 Mart 2010.

Birleşik Krallık Seçim Kurulu websitesi:
http://www.electoralcommission.org.uk/_data/assets/pdf_file/0011/87608/New-European-campaign-spending-final-web.pdf. Erişim 1 Mayıs 2010.

Birleşik Krallık siyaseti ve seçimleri hakkında kaynak websitesi:
<http://www.ukpolitical.info/Expenditure.htm>. Erişim 8 Mayıs 2010.

Britanya İşçi Partisi websitesi: <http://www.labour.org.uk/vote2009>. Erişim 27 Şubat 2010.

Britanya Liberal Demokratlar parti manifestosu: <http://europe.libdems.org.uk/full-manifesto/creating-jobs-and-prosperity>. Erişim 27 Şubat 2010.

Britanya UKIP partisi websitesi: <http://www.ukip.org/content/ukip-policies/1014-campaign-policies-euro-elections-2009>. Erişim 28 Şubat 2010.

Cardoc (Başkanlık Arşivi ve Dokümantasyon Merkezi)(Author and document researcher: Franco Piodi, CARDOC journals no 4 marc h 2009, Towards direct elections to the European Parliament-Paper written to mark the 30th anniversary of direct elections (June 1979) Sayfa: 15) http://www.euoparl.europa.eu/pdf/cardoc/Direct_elections.pdf. Erişim 26 Şubat 2010.

Deloy, C., & Reynie, D.,2009. The 2009 European Elections Confirmed the Supremacy of the Right in the EU.
http://www.fondapol.org/fileadmin/uploads/pdf/documents/DT_Elections_europeennes_2009_Eng.pdf. Erişim tarihi 20 Mayıs 2010.

ECR grubu websitesi: <http://www.ecrgroup.eu/ecrg-and-eu2.asp>. Erişim Ocak 2010.

El Mundo haberi “Elections to punish Zapatero.”: <http://www.euroalter.com/2009/press-review-spain-1st-7th-june/>. Erişim 27 Şubat 2010.

El Pais haberi “To Vote Europe.”: <http://www.euroalter.com/2009/press-review-spain-1st-7th-june/>. Erişim 26 Şubat 2010.

EPP parti websitesi: <http://stream.epp-ed.eu/Activities/docs/year2009/2009-2014group-priorities-en1.pdf>. Erişim 27 Ocak 2010.

Euractive haber sitesi: <http://www.euractiv.com/en/eu-elections/national-tv-pressed-air-eu-election-ad/article-179537>. Erişim 17 Şubat 2010.

Euroobserver websitesi: <http://euobserver.com/9/28403>. Erişim 7 Ocak 2010.

Euroobserver websitesi: <http://euobserver.com/9/28394>. Erişim 7 Ocak 2010.

European Alternatives (Sivil Toplum Kuruluşu): <http://www.euroalter.com/2009/full-analysis-european-elections-in-france/>. Erişim 18 Şubat 2010.

European Navigator. <http://www.ena.lu/>. Erişim 21 Ocak 2010.

European Parliament Fact Sheets: http://www.europarl.europa.eu/factsheets/1_3_2_en.htm. Erişim tarihi: 8 Ocak 2010

Euroresidences haber sitesi: <http://www.euroresidentes.com/Blogs/2009/06/results-of-european-elections-in-spain.html>. Erişim 26 Şubat 2010.

Eurotreaties Websitesi: <http://www.eurotreaties.com/index.html>. Erişim 7 Mayıs 2010.

Follesdal, A., 2008. Legitimacy Theories of the European Union. ARENA Working Papers 04/15. Erişim 7 Mayıs 2010.

Front de gauche websitesi: <http://www.frontdegauche.eu>. Erişim 17 Şubat 2010.

Globalpost haber sitesi: <http://www.globalpost.com/print/1793041>. 25 Şubat 2010.

İktisadi Kalkınma Vakfı Websitesi: <http://www.ikv.org.tr/>. Erişim 3 Ocak 2009.

IRI (International Republican Institute): <http://www.iri.org/explore-our-resources/election-watch/european-union-post-election-watch-july-2009-parliamentary-elec>. Erişim 23 Şubat 2010.

Libertas parti websitesi: <http://www.libertas2009.fr/category/le-projet>. Erişim 17 şubat 2010.

Marsh, M., 2000. Surge and decline” in European Parliament elections: a new challenge for a classic theory of electoral change. Paper presented at the 2000 Annual Meeting of the American Political Science Association, Washington, DC.
http://www.tcd.ie/Political_Science/staff/michael_marshall/S&Da_apsa2000.pdf. Erişim 25 şubat 2010.

Muhafazakarlar grubu websitesi: <http://www.conservativeeurope.com/conservatives-in-the-european-parliament.aspx>. Erişim 5 Ocak 2010.

Muhafazakarlar grubu websitesi:
[http://www.conservativeeurope.com//Media/ResourceCategories/71/euro-manifesto\[1\].pdf](http://www.conservativeeurope.com//Media/ResourceCategories/71/euro-manifesto[1].pdf). Erişim 13 Ocak 2010.

Pahre, R. , 2006. Euroskeptic Voting in European and National Elections. Paper presented at the annual meeting of the The Midwest Political Science Association, Palmer House Hilton, Chicago, Illinois Online <PDF>.
http://www.allacademic.com/meta/p139368_index.html. Erişim 25 Mayıs 2009.

RFI (Radio France Internationale): <http://europeanelections2009.rfi.fr/content/20090526-Germany-campaign-dirty-tricks-Merkel-socialdemocrats-Bush-shoes>. Erişim 23 şubat 2010.

RFI (Radio France Internationale) Ugly clashes in French debate:
<http://europeanelections2009.rfi.fr/content/20090605-fran%C3%A7ois-bayrou-and-daniel-cohn-bendit-paedophile-collaboration-concentration-camp>. Erişim 20 şubat 2010.

Robert Schuman Vakfi: www.robert-schuman.eu/doc/divers/lisbonne/en/10fiches.pdf. Erişim 11 Ocak 2010.

Robert Schuman Vakfi: <http://www.robert-schuman.eu/oee.php?num=587>. Erişim 26 şubat 2010.

Robert Schuman Vakfi Avrupa Seçimleri 2009: http://www.elections-europeennes.org/en/documents/partis_nationaux/partis_nationaux/germany_en.pdf. Erişim 23 şubat 2010.

Rose, R., 2004. Europe Expands, Turnout Falls: The Significance of the 2004 European Parliament Election.
www.idea.int/elections/voter_turnout_europe/EU_Elections_june04.pdf. Erişim 6 Ağustos 2009.

Santer Komisyonunun istifası: www.parliament.uk/commons/lib/research/rp99/rp99-032.pdf. Erişim 17 Ocak 2010.

Spiegel: <http://www.spiegel.de/international/europe/0,1518,629138,00.html>. Erişim 25 Şubat 2010.

Steinbrecher, M., & Rattinger, H., 2007. Turnout in European and National Elections. <http://www.intune.it/article/papers>. Erişim tarihi: 21 Mayıs 2010.

Sussex Avrupa Enstitüsü, AP Seçimleri 32 Numaralı Brifing: Bulgaristan'da AP Seçimleri: <http://www.sussex.ac.uk/sei/documents/epernep2009bulgaria.pdf>. Erişim 13 Şubat 2010.

Sussex Avrupa Enstitüsü, AP Seçimleri 31 Numaralı Brifing: Fransa'da AP Seçimleri: <http://www.sussex.ac.uk/sei/documents/epern-ep09-france3.pdf>. Erişim 14 Şubat 2010.

Sussex Avrupa Enstitüsü, AP Seçimleri 37 Numaralı Brifing: İsveç'te AP Seçimleri: http://www.sussex.ac.uk/sei/documents/no_37_epern-ep09-sweden.pdf. Erişim 18 Şubat 2010.

Telegraph Gazetesi: <http://www.telegraph.co.uk/news/worldnews/europe/eu/6198292/Jos-Manuel-Barroso-reelected-European-Commission-president.html>. Erişim 21 Ocak 2010.

Tindemans Raporu: www.ena.lu/leo-tindemans-tindemans-report-years-020005397.html. Erişim 1 Kasım 2009.

Torreblanca, J., I., 2004 Keys to understanding abstention in the European Elections. ARI N° 112/2004: <http://www.realinstitutoelcano.org/analisis/544.asp>. Erişim 10 Ağustos 2009.

UMP parti websitesi: <http://www.ump2009.eu/pdf/projet-majorite-presidentielle.pdf>. Erişim 20 Şubat 2010.

Wikipedia: <http://www.wikipedia.org/>. Erişim Ocak, Şubat 2010.

Yeşiller grubu websitesi: <http://www.greens-efa.org/cms/default/rubrik/6/6646.presentation.htm>. Erişim 22 Ocak 2010.

Yeşiller grubu websitesi: <http://www.greens-efa.org/cms/default/rubrik/6/6648.history.htm>. Erişim tarihi 5 Ocak 2010.

Yeşiller grubu websitesi: http://www.greens-efa.org/cms/default/dokbin/255/255005.presentation_of_efa_group@en.pdf. Erişim 11 Ocak 2010.